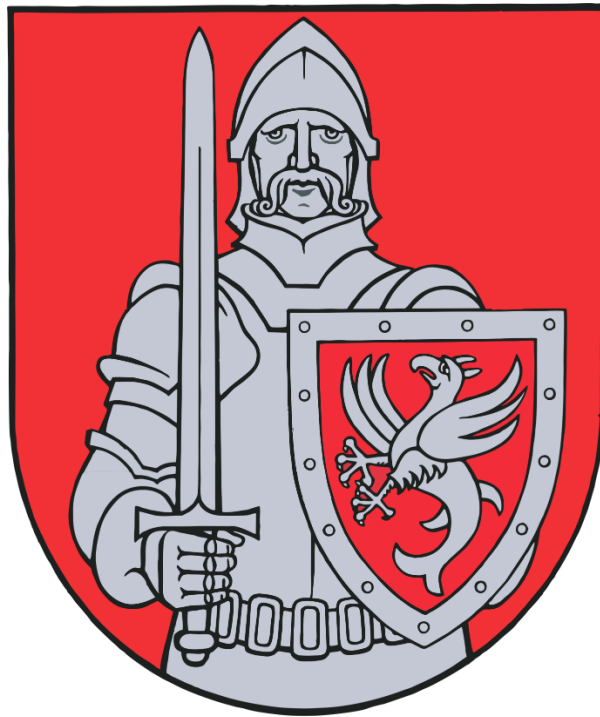

RAPORT O STANIE GMINY TUCHOMIE

za rok 2020

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
Informacje ogólne	4
Dane demograficzne	6
Jednostki organizacyjne Gminy Tuchomie	7
Informacje finansowe	7
Realizacja inwestycji i remontów w roku 2019	9
Realizacja Planu Modernizacji Dróg Gminnych	20
Fundusz Sołecki	22
Mienie komunalne	27
Ład przestrzenny	32
Środowisko	34
Gospodarka wodno – ściekowa	39
Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Tuchomie na lata 2016 – 2020	41
Bezpieczeństwo publiczne	46
Ochrona zdrowia	49
Oświata	50
Opieka nad dziećmi w wieku do lat trzech	57
Organizacje pozarządowe	57
Polityka społeczna	60
Kultura i sport	68
Administracja i sprawy obywatelskie	72
Przedsiębiorcy – Rejestr REGON	76
Realizacja uchwał Rady Gminy Tuchomie	77

WSTĘP

Niniejszym przedkładam Raport o stanie gminy za rok 2020. Jest to dokument przedstawiający podsumowanie działalności Wójta Gminy Tuchomie w roku 2020, w szczególności zawiera informacje o stanie realizacji zadań publicznych w naszej gminie w roku ubiegłym. Obowiązek sporządzenia raportu o stanie gminy wynika z art. 28aa ustawy z dn. 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 713).

Rok 2020 został naznaczony przez epidemię koronawirusa Sars-CoV-2. Wszyscy musieliśmy dostosować się do ograniczeń z niej wynikających. W gminie Tuchomie staraliśmy się, aby stan epidemii miał jak najmniejszy wpływ na realizację zadań publicznych. Wszystkie instytucje gminne, stosując konieczny reżim sanitarny, realizowały nieprzerwanie swoje zadania, wyłączając jedynie okresy kiedy, na mocy decyzji rządowych, możliwość ich funkcjonowania była wyłączona. Epidemia nie miała też wpływu na realizację inwestycji gminnych czy zadań komunalnych.

Miniony rok był dla gminy Tuchomie, mimo epidemii, kolejnym rokiem dynamicznego rozwoju. Świadczy o tym liczba inwestycji, jakie w roku ubiegłym zrealizowaliśmy. Inwestycje te zostały przedstawione w niniejszym raporcie.

Priorytetowo w roku 2020 traktowaliśmy realizację zadań drogowych. Stąd tak liczne gminne inwestycje drogowe, jak również wsparcie finansowe dla Powiatu Bytowskiego, dzięki czemu ostatnie dwa odcinki asfaltowych dróg powiatowych, na terenie naszej gminy, zostały przebudowane.

Ważnym elementem funkcjonowania gminy stał się Fundusz Sołecki, w ramach którego mieszkańcy 13 sołectw naszej gminy corocznie decydują o podziale, środków finansowych na realizację ważnych dla mieszkańców zadań. W roku 2020 zrealizowano 91 zadań za kwotę 289.442,89 zł.

W niniejszym raporcie przedstawiam również informacje dot. mienia komunalnego, ładu przestrzennego oraz środowiska, w szczególności gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej i ochrony środowiska. Swoje miejsce znajduje tu również informacja dotycząca realizacji strategii rozwoju Gminy Tuchomie oraz informacje o realizacji innych polityk i programów. Ponadto w raporcie przedstawiono informacje dot. realizacji w 2020 r. zadań z zakresu bezpieczeństwa publicznego, w tym zapobiegania przestępczości oraz ochrony zdrowia.

Wiele miejsca poświęcam realizacji zadań oświatowych oraz z zakresu polityki społecznej. Dobra edukacja na poziomie podstawowym to fundament otwierający możliwości zdobycia dobrego wykształcenia przez najmłodszych mieszkańców naszej gminy. Stąd bardzo cieszą ubiegłoroczne wyniki egzaminu ósmoklasistów, osiągnięte przez uczniów naszych szkół. Równie ważne jest właściwe traktowanie spraw w zakresie polityki społecznej.

Ważnymi partnerami gminy Tuchomie w realizacji zadań publicznych są organizacje pozarządowe. Im również w niniejszym raporcie poświęcam należne miejsce.

W raporcie przedstawiam także informację o realizacji zadań kulturalnych i sportowych, z zakresu administracji i spraw obywatelskich oraz dotyczących rejestru przedsiębiorców. Osobne miejsce poświęcono przedstawieniu informacji o realizacji uchwał Rady Gminy Tuchomie, których w roku 2020 podjęto 62.

Rok 2021 jest kontynuacją ustalonej polityki Gminy Tuchomie dotyczącej realizacji zadań publicznych. Jako priorytetowe kierunki działań na rok bieżący oraz lata następne wskazać należy:

- realizację zadań wskazanych w Wieloletniej Prognozie Finansowej;
- stałe podnoszenie jakości realizacji zadań ustawowych gminy;
- zabieganie o pozyskiwanie środków z wszystkich możliwych źródeł zewnętrznych;
- dbałość o jakości kształcenia w szkołach gminy Tuchomie;
- realizacja odpowiedzialnej polityki społecznej, z uwzględnieniem postępujących zmian demograficznych;
- dbałość o zachowanie i poprawę środowiska naturalnego.

Niniejszy raport zostanie rozpatrzony przez Radę Gminy Tuchomie. Na jego podstawie Rada Gminy Tuchomie podejmie uchwałę w sprawie udzielenia wójtowi wotum zaufania.

Do lektury niniejszego dokumentu zachęcam również wszystkich mieszkańców Gminy Tuchomie.

Jerzy Lewi Kiedrowski
Wójt Gminy Tuchomie

INFORMACJE OGÓLNE.

Położenie, ogólna charakterystyka.

Gmina wiejska Tuchomie położona jest w zachodniej części województwa pomorskiego, w powiecie bytowskim i rejonie Zachodnich Kaszub, ok. 100 km na zachód od Gdańska i 60 km na południe od Słupska.

Gmina Tuchomie sąsiaduje z następującymi gminami: Borzytuchom, Bytów, Lipnica, Miastko, Kołczygłowy.

Powierzchnia gminy wynosi około 11100 ha, co stanowi 0,6% powierzchni woj. pomorskiego. Gminę zamieszkuje 4 217 osób – według stanu na dzień 31.12.2019 r. Gmina podzielona jest na 13 sołectw: Ciemno, Kramarzyny, Masłowice Trzebiatkowskie, Masłowice Tuchomskie, Masłowiczki, Modrzejewo, Nowe Huty, Piaszno, Tańgowie, Trzebiatkowa, Tuchomie, Tuchomko, Zagony. Ośrodkiem administracyjnym gminy jest Tuchomie.

Mapa z położeniem gminy Tuchomie

Źródło: <https://www.google.com/maps/place/Tuchomie/@54.1082967,17.1551626,11z/data=!3m1!4b1!4m5!3m4!1s0x470203755cbdd697:0x5badddae2cb91995!8m2!3d54.0966022!4d17.3031112>

Podział gminy na sołectwa:

Źródło: <https://tuchomie2.e-geoportal.pl/>

DANE DEMOGRAFICZNE.

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. Gmina Tuchomie ma **4228** mieszkańców, z czego **48,7%** stanowią kobiety, a **51,3%** mężczyźni.

Zestawienie liczby ludności poszczególnych miejscowości Gminy Tuchomie:

Nazwa miejscowości/liczba mieszkańców (wg stanu na dzień 31.12.2020 r.)	
Ciemno	222
Kramarzyny	636
Masłowice Trzebiatkowskie	87
Masłowice Tuchomskie	145
Masłowiczki	93
Modrzejewo	424
Nowe Huty	78
Piaszno	144
Sośnica	9
Tagowie	202
Trzebiatkowa	476
Tuchomie	1390
Tuchomko	239
Zagony	83
Razem	4228

Przyrost naturalny

Rok	2017	2018	2019	2020
Urodzenia	70	55	40	50
Zgony	37	33	34	32

Statystyka ludności wg przedziałów wiekowych

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-2	65	77	142
3	38	30	68
4-5	53	45	98
6	31	26	57
7	28	24	52
8-12	155	109	264
13-15	70	74	144
16-17	52	38	90
18	26	19	45
19-65	1427	-	1427
19-60	-	1236	1236
>65	223	-	223
>60	-	382	382
ogółem	2168	2060	4228

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE GMINY TUCHOMIE.

1. Urząd Gminy w Tuchomiu;
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchomiu;
3. Zespół Szkół w Tuchomiu;
4. Szkoła Podstawowa w Kramarzynach;
5. Gminny Żłobek w Tuchomiu.

Instytucje Kultury:

1. Gminny Ośrodek Kultury w Tuchomiu;
2. Biblioteka Publiczna Gminy Tuchomie.

INFORMACJE FINANSOWE.

ROK 2020

Wykonanie dochodów:

Plan dochodów	30.563 886,39 zł
Wykonanie dochodów	28.332.631,14 zł

Wykonanie wydatków:

Plan wydatków	35.057.494,39 zł
Wykonanie wydatków	29.311.086,50 zł

Dochody / wydatki na 1 mieszkańca:

Dochody	6.701,19 zł
Wydatki	6.932,61 zł

Udział dochodów majątkowych w dochodach ogółem: 8,97 %

Wykonanie dochodów ogółem	28.332.631,14 zł
Wykonanie dochodów majątkowych	2.540.423,28 zł
- w tym ze sprzedaży majątku	274.613,44 zł

Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem: 22,88%

Wykonanie - wydatki ogółem	29.311.086,50 zł
Wykonanie – wydatki majątkowe	6.483.442,08 zł

Wynik budżetu:

Planowany wynik DEFICYT	-4.493.608,00 zł
Wykonanie DEFICYT	-978.455,36 zł

Dotacje rozwojowe pozyskane przez gminę:

Plan	4.413.224,00 zł
Wykonanie	2.642.108,10 zł

Stan zadłużenia gminy:

Zadłużenie na dzień:	Kwota zadłużenia		
	Ogółem	W tym zobowiązania z tyt. realizacji projektu PROSUMENT – spłata następuje ze środków wpłacanych przez mieszkańców	W tym Pożyczki z BGK na wyprzedzające finansowanie zadań realizowanych ze środków UE
01.01.2020 r.	6.608.519,43zł	1.428.223,36 zł	491.460,95
31.12.2020 r.	7.663.324,69 zł	1.224.191,48 zł	1.426.609,21

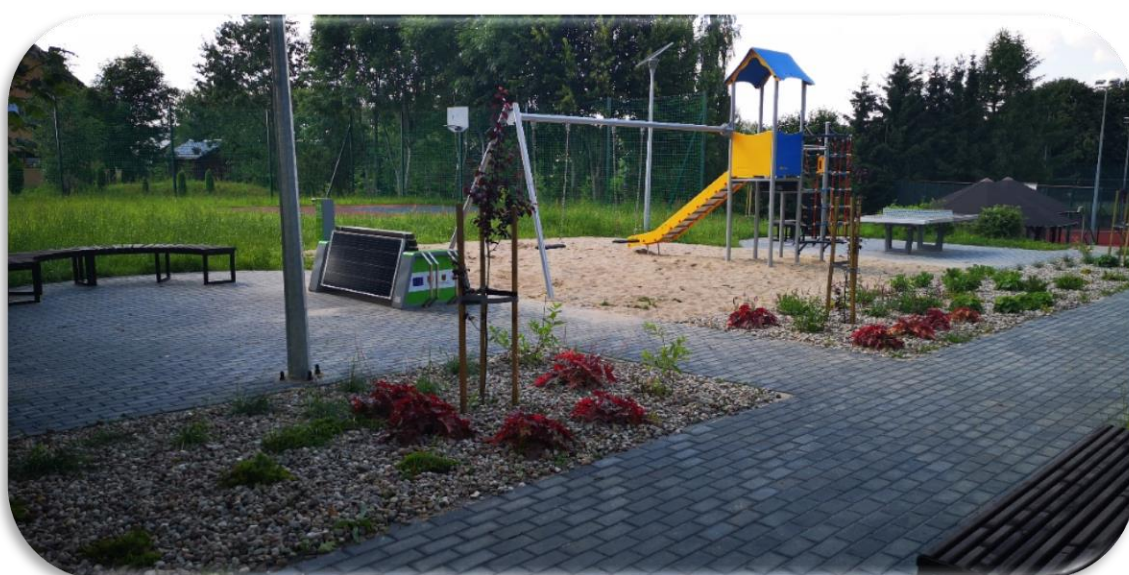
REALIZACJA INWESTYCJI I REMONTÓW W ROKU 2020.

Zrealizowano projekt **Kształtowanie przestrzeni publicznej, na co składa się:**

- 1) **wykonanie oświetlenia solarnego** - latarnia solarne o mocy LED 20W:
  - Nowe Huty – 4 lampy solarne;
  - Piaszno – 7 lamp solarnych;
  - Trzebiatkowa – 7 lamp solarnych;
  - Masłowicach Tuchomskie – 3 lampy solarne;
  - Masłowiczki – 4 lampy solarne;
  - Tuchomko – 6 lamp solarnych;
- 2) **wykonanie nawierzchni z kostki betonowej/żwirowej/plyt ażurowych (w zależności od dokumentacji projektowej) w miejscowości:**
  - Nowe Huty - chodnik/ciągi piesze (ścieżki) 93 m szer. 2m;
  - Piaszno-chodni/ciągi piesze (ścieżki) 148 m szer. 2m;
  - Trzebiatkowa - chodnik/ciągi piesze (ścieżki);
  - Masłowice Tuchomskie -szlak turystyczny o naw. z kostki polbruk o dł. 205m;
  - Tuchomko-chodnik/ciągi piesze (ścieżki) 141,5 m szer. 1m;
- 3) **wykonanie nawierzchni asfaltowych w miejscowości:**
  - Nowe Huty-szlak turystyczny o naw. bitumicznej 258 mb;
  - Piaszno-szlak turystyczny o naw. bitumicznej 291 mb;
  - Trzebiatkowa - szlak turystyczny o naw. bitumicznej 300 mb;
  - Masłowiczki-szlak turystyczny o naw. bitumicznej ok. 200 mb i szer. 3 m;
  - Tuchomko-szlak turystyczny o naw. bitumicznej 84 mb;
- 4) **wykonanie infrastruktury w miejscowości:**
  - Nowe Huty (siłownia zewnętrzna, plac zabaw, mała architektura, renowacja boiska trawiastego, ścieżki, rabaty, zieleni);
  - Piaszno (siłownia zewnętrzna, plac zabaw, mała architektura, murek ozdobny, renowacja boiska, ścieżki, rabaty, zieleni, przyłącze elektryczne);
  - Trzebiatkowa (siłownia zewnętrzna, plac zabaw, mała architektura, boisko do koszykówki, piłkochwyty, ścieżki, rabaty, zieleni);
  - Masłowice Tuchomskie (siłownia zewnętrzna, plac zabaw, mała architektura, renowacja boiska trawiastego, ścieżki, rabaty, zieleni);
  - Masłowiczki (siłownia zewnętrzna, mała architektura, boisko do koszykówki, piłkochwyty, ścieżki, rabaty, zieleni);
  - Tuchomko (siłownia zewnętrzna, mała architektura, renowacja boiska, ścieżki, rabaty, zieleni).

Łączny koszt: 2.436.913,96 zł, w tym 1.500.000 dofinansowanie ze środków UE w ramach PROW.

Przebudowa/remont budynku WOK w Kramarzynach na potrzeby utworzenia dziennego Domu "Senior+/Klubu "Senior+". W ramach inwestycji wykonano:

- remont elewacji (mycie, malowanie);
  - wykonanie podjazdu (rozebranie nawierzchni z kostki betonowej w miejscu wykonywania podjazdu dla niepełnosprawnych i wykonanie podjazdu z kostki betonowej wraz z zadaszeniem z poliwęglanu);
  - remont, przebudowę obiektu WOK:
    - przestawienie drzwi w ścianach działowych;
    - wykonanie nowych płytek ceramicznych o pow. ok. 6,1 m² na klatce- korytarzu;
    - zamurowanie przejścia i wykonanie nowego otworu w ścianach działowych (rozbiórka, montaż nadproży, ścianki działowe, tynki, rozbiórka komina nad i pod dachem);
    - remont istniejących schodów do piwnicy;
    - oczyszczenie cegły kotłowni (piaskowanie, impregnacja, tynkowanie, malowanie);
    - wymiana posadzki w kotłowni na ceramiczną i wentylacja (posadzki z płytek z kamieni sztucznych, wykonanie wentylacji z rury);
  - ocieplenie sufitu (sufit podwieszany z płyt g-k na stelażu aluminiowym, izolacja termiczna);
  - remont instalacji elektrycznej;
  - łazienkę dla niepełnosprawnych (wymiana posadzki, płytek na ścianach, montaż drzwi- otwór 100x210, malowanie, wyposażenie w pochwyt dla niepełnosprawnych, przebudowa instalacji hydraulicznej oraz biały montaż armatury sanitarnej dla osób niepełnosprawnych)
- Koszt: 154.991,53 zł.**

Budowa sieci oświetlenia elektroenergetycznego drogowego w miejscowości Modrzejewo
- etap III - lampy nr L8, L7, L6 z podłączeniem do sieci. (3 szt.).
Koszt: 11.439,00 zł.

Dostawa - zakup z montażem nowego źródła ciepła na biomasę w budynku komunalnym mieszkalnym w miejscowości Tuchomie.

Zamontowano piec o mocy kotła: minimum: 30kW.

Inwestycję zrealizowano ze środków Unii Europejskiej w ramach RPO.

Koszt: 55.469,50 zł.

Dostawa – zakup z montażem nowego źródła ciepła na biomasę w budynku GOZ w Tuchomiu wraz z mieszkaniami komunalnymi – piec na pellet o mocy min. 45 kW.

Inwestycję zrealizowana ze środków UE w ramach RPO.

Koszt: 30.795,01 zł.

Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych w Tuchomiu.

W ramach inwestycji wykonano:

- zjazd linowy
- utwardzenie terenu (obrzeża)
- utwardzenie terenu

Koszt: 12.420,53 zł.

Budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej w Trzebiatkowej (do budynku socjalnego), na co składa się:

- kanalizacja sanitarna z rur PVC fi 200mm o długości ok. 549,50 m;
- kanalizacja tłoczna PE 90mm o długości ok. 446,10 m;
- przykanaliki sanitarne PVC 160mm o długości ok. 388,5 m;
- przepompownia ścieków.

Inwestycję wykonano ze środków Unii Europejskiej w ramach PROW na lata 2014-2020.

Koszt: 631.408,78 zł.

Budowa sieci wodociągowej w Tałgowie.

W ramach inwestycji wykonano sieć wodociągową na działkach nr 28/1,28/2 z rur PERC fi 90mm o długości ok. 1.367,33 m Inwestycja wykonana w ramach środków z UE PROW na lata 2014-2020.

Inwestycję wykonano ze środków UE w ramach PROW na lata 2014-2020.

Koszt: 116.314,43 zł.

Budowa sieci wodociągowej - przyłącza hydrantowego w Tałgowie.

W ramach inwestycji wykonano sieć wodociągową na 213, 262 z rur PE fi 90mm o długości ok. 687 m.

Inwestycję wykonano ze środków UE w ramach PROW na lata 2014-2020.

Koszt: 53.776,02 zł.

Budowa sieci wodociągowej w Tałgowie.

W ramach inwestycji wykonano sieć wodociągową na dz. nr 153, 67/2, 200, 214, 217/2, 213, 258, 260/2, 251 z rur PERC fi 90mm o długości ok. 1.113,00 m.

Inwestycję wykonano ze środków UE w ramach PROW na lata 2014-2020.

Koszt: 133.823,51 zł.

Budowa sieci wodociągowej, przyłącza wodociągowego na odcinku Tuchomie – Modrzejewo.

W ramach inwestycji wykonano sieć wodociągową na dz. nr 81,70/2 Tuchomie, dz. nr 291,290/8,31/3 Modrzejewo z rur PE fi 90mm o długości ok. 1.172,57 i przyłączy z rur PERC fi 40 mm o długości 289,4 m

Inwestycję wykonano ze środków UE w ramach PROW na lata 2014-2020.

Koszt: 126.874,47 zł.

Budowa sieci wodociągowej, przyłącza wodociągowego na odcinku Nowe Huty – Zagony.

W ramach inwestycji wykonano sieć wodociągową na dz. nr 71, 70, 60 w Zagonach, 172, 176, 175/2, 173/4, 177 w Nowych Hutach z rur PERC fi 90mm o długości ok. 859,81 m i PERC fi 40 mm o długości ok. 4,16 m.

Inwestycję wykonano ze środków UE w ramach PROW na lata 2014-2020.

Koszt: 109.025,91 zł.

Budowa sieci wodociągowej na odcinku Tuchomie – Tuchomko.

W ramach inwestycji wykonano sieć wodociągową z rur PERC fi 90mm o długości ok. 1.720,8 m.

Inwestycję wykonano ze środków UE w ramach PROW na lata 2014-2020.

Koszt: 149.699,01 zł.

Budowa sieci wodociągowej w Tuchomiu.

W ramach inwestycji wykonano sieć wodociągową z rur PE fi 90mm o długości ok. 28 m + 270,5 m (razem ok. 298,5 m).

Inwestycję wykonano ze środków UE w ramach PROW na lata 2014-2020.

Koszt: 44.032,19 zł.

Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Tuchomiu.

W ramach inwestycji wykonano sieć kanalizacji sanitarnej (ul. Pochyła - nowe osiedle po lewej stronie) z rur PVC fi 200mm o długości ok. 231 m.

Inwestycję wykonano ze środków UE w ramach PROW na lata 2014-2020.

Koszt: 64.475,88 zł.

Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w Tuchomiu.

W ramach inwestycji wykonano sieć wodociągową z rur PERC fi 90mm o długości ok. 97 m.

Inwestycję wykonano ze środków UE w ramach PROW na lata 2014-2020.

Koszt: 16.069,27 zł.

Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami w Tuchomiu.

W ramach inwestycji wykonano sieć kanalizacji sanitarnej z rur PERC fi 200mm o długości ok. 140 m.

Inwestycję wykonano ze środków UE w ramach PROW na lata 2014-2020.

Koszt: 48.441,33 zł.

Budowa płyty do czasowego składowania osadów ściekowych przy oczyszczalni ścieków w Tuchomiu.

Inwestycję wykonali pracownicy Gminy Tuchomie, koszt materiałów, (masa betonowa B-20 wodoszczelna W6 itp.).

Koszt: 57.278,03 zł.

Rozbudowa sieci wodociągowej w Modrzejewie.

Wykonano sieć wodociągową z rur PE fi 90 o długości ok. 100 mb w działce nr 66/1, 66/2.

Inwestycję wykonali pracownicy Gminy Tuchomie.

Koszt: 12.420,53 zł.

Przebudowa drogi gminnej nr 182012G w Kramarzynach - wykonanie przepustu w drodze gminnej wraz z likwidacją istniejącego mostu - koło Młyna.

W ramach inwestycji wykonano zbrojenie kaskady, ściany czołowe, rury przepustowe KSN8 o średnicy 1000mm, stopnie kaskady z masy betonowej B-25 W8, przyczółki itp.

Koszt: 46.102,85 zł.

Przebudowa dróg gminnych na nawierzchnię asfaltową:

Przebudowa drogi gminnej w Tuchomiu na działce nr 387 na nawierzchnię asfaltową o długości 32 m i szerokości ok. 3,5 m - koło starego cmentarza.

Koszt: 14 583,86 zł.

Przebudowa drogi gminnej ul. Młyńskiej w Kramarzynach stanowiącą dojazd do gruntów rolnych. Zakres robót obejmuje wykonanie przebudowy drogi na długości ok. 500 mb na nawierzchnię asfaltową z poboczami.

Koszt: 250.349,63 zł.

Przebudowa drogi gminnej nr 182023G w miejscowości Trzebiatkowa (do budynku socjalnego) na nawierzchnię asfaltową o długości ok. 685 mb i szerokości ok. 3,5 z poszerzeniem na łukach do 4,5 m wraz z organizacją ruchu (m.in. próg zwalniający, ograniczenie prędkości do 20 km/h).

Koszt: 274.821,79 zł.

Przebudowa drogi gminnej nr 182022G w miejscowości Trzebiatkowa (k. budynku WOK) na nawierzchnię asfaltową o długości ok. 500 mb i szerokości ok. 3,5 wraz z organizacją ruchu (m.in. wyniesione przejście dla pieszych wraz z dodatkowym oświetleniem, ograniczenie prędkości do 20 km/h).

Koszt: 239.554,62 zł.

Przebudowa dróg gminnych na nawierzchnię z płyt JUMBO:

- przebudowa drogi gminnej w Masłowicach Tuchomskich (dz. 14) na nawierzchnie z płyt JUMBO o powierzchni 240 m² / 120 mb. Koszt: 19.125,00 zł;
- przebudowa drogi gminnej działki nr 80 w Nowych Hutach na nawierzchnie z płyt JUMBO o powierzchni 345 m²/172,5 mb. Koszt: 27.500,00 zł;
- przebudowa drogi gminnej (dz. nr 11) w Zagonach na nawierzchnie z płyt JUMBO o powierzchni 270 m² / 67,5 mb. Koszt: 21.900,00 zł;

- przebudowa drogi gminnej w Modrzejewie (dz. 1/1) na nawierzchnie z płyt JUMBO o powierzchni ok. 37,5 m². Koszt: 3.038,22 zł;
- przebudowa drogi gminnej w Modrzejewie (dz. 105) na nawierzchnie z płyt JUMBO o powierzchni ok. 37,5 m². Koszt: 3.038,22 zł;
- przebudowa drogi gminnej na nawierzchnie z płyt JUMBO o powierzchni ok. 495 m² w Trzebiatkowej - dz. nr 102. Koszt: 39.377,82 zł;
- przebudowa drogi gminnej w Masłowiczkach (dz. 42) na nawierzchnie z płyt JUMBO o powierzchni 127,5 m² / 63,75 mb. Koszt: 10.204,00 zł.

Przebudowa dróg gminnych na nawierzchnie brukowe:

- wykonanie chodnika z kostki polbruk w Tuchomku przy boisku (działka nr 155,245/2,159/17) o powierzchni 122,64 m² z kostki betonowej gr. 6 + zjazd o powierzchni 47 m² z kostki betonowej gr. 8. Koszt: 18.292,00 zł;
- przebudowa drogi gminnej w Modrzejewie (działka nr 66/1,66/2) z kostki betonowej gr. 6 cm o powierzchni 300 m², długość ok. 100 mb i szerokość ok. 3. Koszt: 8.923,56 zł;
- przebudowa drogi gminnej - ul. Słowackiego w Tuchomiu na nawierzchnię z kostki betonowej gr. "8" o powierzchni 240,4 m². Koszt: 28.577,10 zł;
- przebudowa drogi gminnej - połączenie ul. Mickiewicza z ul. Słoneczną w Tuchomiu - ciągu pieszo-jezdnego na nawierzchnię z kostki betonowej gr. "6" o powierzchni 109,2 m². Koszt: 12.860,41 zł;
- przebudowa drogi gminnej nr 182009G w Kramarzynach (działka nr 279) od skrzyżowania z drogą krajową nr 20 na nawierzchnię z kostki betonowej brukowej gr "8" o powierzchni 75,64 m². Koszt: 8.750,00 zł;
- przebudowa drogi w Trzebiatkowej (dz. nr 378) na nawierzchnię z kostki betonowej brukowej gr. "8" o powierzchni 225,72 m². Koszt: 23.122,18 zł;
- Ciemno - osiedle k. Żurawiego Młyna – o długości ok. 130 m. Koszt: 7.317,27 zł.

Drogi Powiatowe realizowane w partnerstwie pomiędzy Gminą Tuchomie a powiatem Bytowskim:

- przebudowa drogi powiatowej na odcinku Tuchomie – Modrzejewo o długości 4.410 m.
Łączny koszt: 3 123 789,90 zł;
- przebudowa drogi powiatowej na odcinku Tuchomie Ciemno (Most) o długości 2.870 m.
Łączny koszt: 1 580 557,00 zł;
- remont nawierzchni asfaltowej drogi w Masłowicach Trzebiatkowskich – długość 250 mb o grubości 3-4 cm z wykorzystaniem ok. 90 Ton mieszanki mineralno-bitumicznej.
Łączny koszt: 62.730,00 zł.

Pozostałe nawierzchnie utwardzone:

- utwardzenie nawierzchni przed budynkiem OSP Tuchomie z kostki betonowej gr. "8" nawierzchnia z kostki polbruk o powierzchni 140,75m². Koszt: 16.478,63 zł;
- Piaszno – wykonanie nakładki asfaltowej na skrzyżowaniu we wsi o powierzchni 219 m². Koszt: 13.929,87 zł;
- wykonanie podbudowy boiska używanego przez Stakom przy CMS o powierzchni 448m². Koszt: 5.111,03 zł;
- Tuchomie – wykonanie placu manewrowego przy płycie do składowania osadów o powierzchni 281,25 m². Koszt: 20.181,84 zł;
- Tuchomie – wykonanie dojazdu do płyty składowania osadów z rozbiórkowych płyt drogowych o powierzchni 258,75 m². Koszt: 3.444,00 zł;
- Tuchomie – przebudowa chodnika z kostki płukanej na terenach rekreacyjnych przy szkole o powierzchni 60 m². Koszt: 2.700,50 zł;
- Trzebiatkowa - wykonanie chodnika z kostki betonowej przy WOK o powierzchni 35 m². Koszt: 364,25 zł;
- Tuchomie - wykonanie drogi wewnętrznej i parkingu przy UG z kostki betonowej (rozbiórkowej) i płyt ażurowych o powierzchni 25 m². Koszt: 6.887,26 zł;
- Modrzejewo – wykonanie chodnika i zjazdu (kostka betonowa z rozbiórki) o powierzchni 36 m². Koszt: 384,75 zł;
- Tuchomko – wykonanie utwardzenia placu pod altanę z kostki betonowej z rozbiórki o powierzchni 56 m². Koszt: 2.584,000 zł.

Wyrównano, wyprofilowano i zagęszczono drogi gminne o długości 42,5 km. Koszt: 31.365,00 zł.

REALIZACJA PLANU MODERNIZACJI DRÓG GMINNYCH.

Plan Modernizacji Dróg Gminnych na lata 2018-2023 został przyjęty Uchwałą Nr XX/250/2018 Rady Gminy Tuchomie z dnia 16 marca 2018 r.

Poniżej zawarto informacje o realizacji w 2020 r. zadań wskazanych w planie dla poszczególnych miejscowości.

Tuchomie:

Ulica Polna - na całym odcinku drogi przeprowadzono remont nawierzchni kruszywem, a także wycięto krzaki ograniczające szerokość pasa drogowego. Część drogi wyremontowana została również równiarką samojezdną.

Masłowice Tuchomskie:

Droga 182033G Masłowice Trzebiatkowskie - Masłowice Tuchomskie została na całej długości wyremontowana z użyciem kruszywa. Wiosną poszerzono i nadano spadki z wykorzystaniem równiarki samojezdnej na długości 1200 m.

Ciemno:

Droga 182016G droga do posesji 44 i 45 i droga 182014G droga do posesji 42 i 42a zostały na całej długości wyremontowane częściowo z użyciem kruszywa.

Kramarzyny:

Droga 182001G - ulica Górna: usunięto drzewa zwężające szerokość jezdni, a na całej długości zrealizowano remont z wykorzystaniem kruszywa łamanego.

Trzebiatkowa:

Droga 182020G droga do posesji 56-58: na całej długości wyremontowana została równiarką samojezdną oraz z zastosowaniem kruszywa łamanego. Na odcinku 60 m od drogi powiatowej wykonano we współpracy z funduszem sołeckim nawierzchnię z kostki polbruk.

Droga 182028G droga do posesji 42 i 42a: na całej długości wyremontowana została równiarką samojezdną w celu poszerzenia oraz wyprofilowania, przeprowadzono również remont z zastosowaniem kruszywa łamanego.

Piaszno:

Droga 182040G droga do posesji 6 i 7: na całej długości wyremontowana została z zastosowaniem kruszywa łamanego.

Masłowice Trzebiatkowskie:

Droga 182029G droga stanowiąca połączenie Małowice Trzebiatkowskie – Masłowiczki: przeprowadzono remont częściowy drogi kruszywem łamanym.

Modrzejewo:

Droga 182062G droga do Nowych Hut: przeprowadzono remont częściowy drogi kruszywem łamanym. W okresie jesienno-zimowym odkrzaczono odcinki drogi.

Tuchomko:

Droga niepubliczna od drogi powiatowej do posesji numer 54: przeprowadzony został remont cząstkowy na całym odcinku drogi, a także miejscowo została odkrzaczona. W związku z tym, że na dalszym odcinku drogi powstał ośrodek wczasowy „Brzozowisko”, poniesiono również dodatkowe nakłady na urządzenie drogi do niego prowadzącej. Dostarczono kruszbet, kruszywo mineralne frakcji 0,4 mm oraz 0-31,5 mm, a także na odcinku około 500 m wykonano rowy odwadniające.

Masłowiczki:

Droga 182029G droga Masłowiczki - Masłowice Trzebiatkowskie: przeprowadzono remont cząstkowy drogi kruszywem łamanym.

Zagony:

Droga 182087G droga do posesji od 3 do 5: przeprowadzono remont cząstkowy na całej długości drogi kruszywem łamanym. Droga została również odkrzaczona.

Nowe Huty:

Droga 182062G Nowe Huty – Modrzejewo: kontynuowano układanie płyt jumbo, a pozostały odcinek do zabudowań wyprofilowano i poszerzono równiarką samojezdną. Ponadto droga była remontowana cząstkowo kruszywem łamanym.

Tągowie:

Droga 182078G droga do wiaduktu kolejowego: wykonano remont cząstkowy drogi oraz usunięcie krzaków na całej długości drogi.

FUNDUSZ SOLECKI.

Znaczącym elementem rozwojowym jest realizacja szeregu małych zadań, istotnych dla mieszkańców poszczególnych sołectw, w ramach funduszu sołeckiego.

W 2020 r. zrealizowano łącznie 91 zadań za łączną kwotę 289 442,89 zł

W ramach funduszu sołeckiego zaplanowano / zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

L.p.	Nazwa Sołectwa	Nazwa zadania, przedsięwzięcia	Kwota	Wydatki
			/PLAN/ /zł/	/WYKONANIE/ /zł/
1	2	3	4	5
1.	Tuchomie	Dokończenie remontu drogi przy ulicy Słowackiego	8 500,00 zł	8 500,00 zł
		Wykonanie wjazdu przy starym cmentarzu	7 000,00 zł	7 000,00 zł
		Wykonanie przejścia z ulicy Mickiewicza na ulicę Słoneczną	2 500,00 zł	2 500,00 zł
		Remont ulicy Szkolnej	5 000,00 zł	5 000,00 zł
		Wykonanie utwardzenia terenu przed remizą OSP - wyłożenie placu kostką polbrukową	6 000,00 zł	6 000,00 zł
		Zakup namiotu sołeckiego	3 000,00 zł	2 759,00 zł
		Dofinansowanie do namiotu dla Stowarzyszenia Enduro	1 500,00 zł	1 500,00 zł
		Utrzymanie zieleni - zakup kwiatów, krzewów i drzewek	6 000,00 zł	5 988,76 zł
		Imprezy integracyjne (Dzień Kobiet, Dzień Matki, Dni Tuchomia, Dożynki Gminne)	3 670,90 zł	1 685,86 zł
		Doposażenie siłowni - zakup ciężarków	1 000,00 zł	996,30 zł
		Doposażenie Orlika - zakup lamp	2 000,00 zł	2 000,00 zł
		Zakup i zamontowanie fontanny przy Urzędzie Gminy	2 000,00 zł	0,00 zł
		Zakup urządzeń na plac zabaw przy szkole	4 000,00 zł	4 000,00 zł
Razem			52 170,90 zł	47 929,92 zł
2.	Kamarzyny	Zakup polbruku na ul. Polną, w stronę Łąkiego	3 500,00 zł	3 500,00 zł
		Zakup tablicy LED informującej kierowców o prędkości na przejściu dla pieszych przy Szkole Podstawowej	3 000,00 zł	3 000,00 zł
		Zakup wiaty na przystanku	7 159,46 zł	7 159,46 zł

Raport o stanie Gminy Tuchomie za 2020 r.

		Zakup samochodu	10 000,00 zł	0,00 zł
		Dofinansowanie drużyn sportowych dzieci i młodzieży szkolnej w SP w Kramarzynach	3 100,00 zł	3 100,00 zł
		Utrzymanie zieleni we wsi Kramarzyny - paliwo, olej, żyłki do kosiarek, części zamienne	2 000,00 zł	795,22 zł
		Remont sali - postawienie popielnicy przed salą, dokończenie wygłuszenia sali wiejskiej	8 000,00 zł	8 000,00 zł
		Zakup blaszanego garażu na sprzęt sołecki	3 000,00 zł	3 000,00 zł
		Zakup blachy trapezowej i latek	2 000,00 zł	1 870,35 zł
		Imprezy integracyjne	1 511,93 zł	1 511,93 zł
		Wyposażenie KGW	500,00 zł	499,96 zł
		Razem	43 771,39 zł	32 436,92 zł
3.	Trzebiatkowa	Remont drogi - polbruk	11 000,00 zł	11 000,00 zł
		Dokończenie drogi koło - płyty JUMBO	14 000,00 zł	14 000,00 zł
		Zakup 2 luster drogowych – w tym przy wyjeździe z drogi od domu socjalnego na drogę krajową	1 000,00 zł	1 000,00 zł
		Dokończenie chodnika z sali wiejskiej na amfiteatr	2 371,87 zł	0,00 zł
		Uroczystości, spotkania, imprezy integracyjne, rozrywki sportowe	1 600,00 zł	1 570,16 zł
		Paliwo, środki konserwacyjne, remont sprzętu itp.	2 000,00 zł	2 000,00 zł
		Dokończenie drogi - płyty JUMBO	3 400,00 zł	2 361,60 zł
		Razem	35 371,87 zł	31 931,76 zł
4.	Modrzejewo	Utwardzenie dróg	6 000,00 zł	6 000,00 zł
		Tabliczki z numeracją domów	585,10 zł	585,10 zł
		Oświetlenie dróg	10 000,00 zł	10 000,00 zł
		Remont pomieszczenia, zakup sprzętów	2 500,00 zł	2 500,00 zł
		Utrzymanie zieleni + zakup toalety TOI TOI	2 700,00 zł	2 700,00 zł
		Imprezy integracyjne	534,56 zł	532,33 zł
		Doposażenie sali wiejskiej (stoły + doposażenie kuchni)	5 000,00 zł	4 992,05 zł
		Konserwacja pomostów i ławek przy jeziorze Borowe	1 300,00 zł	0,00 zł

Raport o stanie Gminy Tuchomie za 2020 r.

		Przygotowanie podłoża pod kostkę brukową uzyskaną z demontażu chodników w Modrzejewie	1 000,00 zł	1 000,00 zł
		Zakup kosiarki spalinowej z napędem	2 465,44 zł	2 453,75 zł
Razem			32 085,10 zł	30 763,23 zł
5.	Tuchomko	Wykonanie chodnika od byłego nasypu kolejowego w kierunku boiska	15 292,00 zł	15 292,00 zł
		Wykonanie zjazdu z polbruku z gminnej drogi asfaltowej na drogę w kierunku jeziora Długiego	3 200,00 zł	3 200,00 zł
		Montaż oprawy oświetleniowej przy drodze gminnej w wąwozie za nasypem	2 000,00 zł	0,00 zł
		Doposażenie OSP - zakup znaków drogowych wskazujących objazdy podczas akcji kierowania ruchem oraz ubrania specjalne	1 700,00 zł	1 681,68 zł
		Utrzymanie zieleni na terenie sołectwa (zakup paliwa do kosiarki i kosi spalinowej)	200,00 zł	197,51 zł
		Utrzymanie terenów rekreacyjnych (zakup kwiatów na tereny zielone)	250,17 zł	250,17 zł
Razem			22 642,17 zł	20 621,36 zł
6.	Tagowie	Zakup wyposażenia dla OSP w Tagowiu (regaly na stroje bojowe, 3 sztormiaki)	3 200,00 zł	3 200,00 zł
		Zakup wyposażenia kuchennego na sali wiejskiej - zmywarka	1 463,23 zł	1 463,23 zł
		Zakup donic betonowych na placu przy świetlicy wiejskiej	1 890,00 zł	1 890,00 zł
		Remont Sali wiejskiej i stałe wyposażenie (malowanie pomieszczeń, wymiana drzwi, wyposażenie: sztucce, naczynia, ręczniki)	12 471,09 zł	12 471,09 zł
		Imprezy integracyjne	2 313,58 zł	2 306,75 zł
Razem			21 337,90 zł	21 331,07 zł
7.	Piaszno	Zakup nowych ławek wokół jeziora we wsi Piaszno	5 000,00 zł	5 000,00 zł
		Utrzymanie zieleni	529,42 zł	521,27 zł
		Imprezy integracyjne	2 000,00 zł	1 011,42 zł
		Remont drogi gminnej w Piasznie	10 000,00 zł	10 000,00 zł
Razem			17 529,42 zł	16 532,69 zł

Raport o stanie Gminy Tuchomie za 2020 r.

8.	Ciemno	Tablice kierunkowe (oznaczenie numerów domów)	500,00 zł	0,00 zł
		Projekt sieci oświetlenia (osiedle powyżej Żurawiego Młyna)	4 600,00 zł	0,00 zł
		Zakup opału na potrzeby Świetlicy	240,90 zł	240,90 zł
		Zakup farby na świetlice	561,25 zł	561,25 zł
		Wyposażenie do łazienki w Świetlicy	200,00 zł	200,00 zł
		Doposażenie kuchni w sali wiejskiej	985,00 zł	717,42 zł
		Imprezy integracyjne	3 500,00 zł	3 500,00 zł
		Doposażenie placu zabaw (zakup huśtawki)	1 192,00 zł	1 192,00 zł
		Remont pomostu nad Jeziorem Kamieniczno	1 000,00 zł	1 000,00 zł
		Zakup ławek nad Jezioro Kamieniczno	4 000,00 zł	3 849,00 zł
		Utrzymanie zieleni na terenie sołectwa	700,00 zł	700,00 zł
		Zakup lustra drogowego	500,00 zł	500,00 zł
		Zakup ławki koło przystanku	500,00 zł	496,50 zł
		Odnowienie drogowskazów z numerami domów	350,00 zł	350,00 zł
		Przebudowa drogi wyżej Żurawiego Młyna	2 000,00 zł	2 000,00 zł
		Zakup lampy drogowej	1 500,00 zł	0,00 zł
Razem			22 329,15 zł	15 307,07 zł
9.	Masłowice Tuchomskie + Sośnica	Zakup płyt jumbo na przystanku autobusowym	7 650,00 zł	7 650,00 zł
		Zagospodarowanie i doposażenie placu zabaw w Osadzie Masłowice Tuchomskie	6 850,00 zł	6 779,27 zł
		Zakup osłony na dużą altanę w Masłowicach Tuchomskich	1 900,00 zł	1 900,00 zł
		Zakup kamery na placu rekreacyjnym	1 525,00 zł	1 525,00 zł
		Imprezy integracyjne	75,00 zł	75,00 zł
		Zebrania i spotkania wiejskie	311,99 zł	306,50 zł
Razem			18 311,99 zł	18 235,77 zł
10.	Masłowice Trzebiatkowskie	Wykonanie wylewki asfaltowej od skrzyżowania przy stawie do przystanku	12 364,36 zł	12 364,36 zł
		Imprezy integracyjne	2 000,00 zł	985,62 zł
		Zakup impregnatu do drewna	400,00 zł	400,00 zł

Raport o stanie Gminy Tuchomie za 2020 r.

		Razem	14 764,36 zł	13 749,98 zł
11.	Nowe Huty	Kontynuacja rozpoczętego remontu drogi do nr 18 - położenie dalszego odcinka płyt JUMBO	11 000,00 zł	11 000,00 zł
		Zakup magazynku blaszanego, mającego służyć jako schowek na sprzęt Sołectwa	1 500,00 zł	1 500,00 zł
		Utrzymanie zieleni i zadrzewień	300,00 zł	300,00 zł
		Imprezy integracyjne	868,71 zł	868,71 zł
		Doposażenie OSP	1 000,00 zł	610,00 zł
		Doposażenie boiska sportowego	200,00 zł	200,00 zł
		Razem	14 868,71 zł	14 478,71 zł
12.	Masłowiczki	Zakup płyt JUMBO w celu utwardzenia nawierzchni/ przebudowy dróg	4 081,73 zł	4 081,73 zł
		Zakup płyt Jumbo	1 200,00 zł	1 200,00 zł
		Imprezy integracyjne (Dzień Dziecka, Dzień Matki itd...)	1 000,00 zł	885,74 zł
		Imprezy integracyjne (Festyny)	700,00 zł	481,12 zł
		Dofinansowanie doposażenia OSP w Kramarzynach	250,00 zł	0,00 zł
		Zakup wyposażenia - sprzęt do sali wiejskiej w Masłowiczkach	5 400,00 zł	5 400,00 zł
		Dofinansowanie działań prowadzonych przez Stowarzyszenie Kolpinga w Kramarzynach	250,00 zł	0,00 zł
		Doposażenie placu zabaw (zakup huśtawki)	2 300,00 zł	2 300,00 zł
		Razem	15 181,73 zł	14 348,59 zł
13.	Zagony	Remont drogi	2 500,00 zł	1 698,60 zł
		Dalszy remont drogi w kierunku Witanowa - płyty	8 760,00 zł	8 760,00 zł
		Zakup prądownicy dla OSP	500,00 zł	500,00 zł
		Zakup munduru specjalnego	1 000,00 zł	389,99 zł
		Imprezy integracyjne	2 004,36 zł	427,23 zł
		Razem	14 764,36 zł	11 775,82 zł
		Ogółem	325 129,05 zł	289 442,89 zł

MIENIE KOMUNALNE.

Stan posiadania gminy.

Powierzchnia gruntów stanowiących własność Gminy Tuchomie na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosiła ogółem 385,8 ha, z czego:

- drogi stanowią – 50 %;
- grunty rolne stanowią – 18%;
- grunty leśne stanowią – 4 %;
- grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią – 6 %;
- nieużytki, grunty pod rowami stanowią – 9 %
- grunty pod wodami stanowią – 3%
- tereny różne stanowią – 10 %

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. wartość mienia szacowana była na kwotę **74 968 915,59 zł.**

W skład dochodów Gminy Tuchomie z tytułu gospodarowania mieniem wchodzi m.in.

- opłaty z tytułu użytkowania wieczystego gruntów;
- dochody z tytułu dzierżawy i najmu mienia;
- dochody z tytułu ustanowienia służebności przesyłu, przechodu i przejazdu;
- dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntów w prawo własności;
- dochody z tytułu sprzedaży mienia.

Gospodarka mieszkaniowa i komunalna.

Zasób mieszkaniowy Gminy Tuchomie jest ujęty w wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Tuchomie, który jest załącznikiem do uchwały Nr VII/84/2019 Rady Gminy Tuchomie z dnia 22 listopada 2019 r. Wieloletni Program zawiera prognozy dotyczące wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego, analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji, zasady polityki czynszowej, sposób i zasady zarządzania lokalami, źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej.

Na koniec 2020 r. zasób mieszkaniowy gminy obejmował następujące mieszkania:

- Masłowice Trzebiatkowskie 3 – w budynku znajduje się 1 mieszkanie, o powierzchni 67,20 m², o liczbie izb 2;
- w Tuchomiu, przy ul. Słonecznej 14 – w budynku znajduje się 8 mieszkań, o powierzchni: 32,90 m², 32,60 m², 34,10 m², 33,80 m², 37,00 m², 32,50 m², 38,30 m², 33,70 m², łączna powierzchnia mieszkań w tym budynku: 274,90 m², o przeciętnej liczbie izb 1;
- Trzebiatkowa 53a – w budynku znajduje się 6 mieszkań, o powierzchni: 18,82 m², 19,58 m², 40,83 m², 41,16 m², 41,16 m², 40,90 m², łączna powierzchnia mieszkań w budynku: 202,45 m², o przeciętnej liczbie izb 1;
- Trzebiatkowa 40 – w budynku znajduje się 9 mieszkań, o powierzchni: 37,15 m², 40,45 m², 44,76 m², 69,31 m², 64,53 m², 71,14 m², 56,49 m², 84,80 m², 55,89 m², łączna powierzchnia mieszkań w budynku: 524,52 m², o przeciętnej liczbie izb 2;
- w Tuchomiu, przy ul. Jana III Sobieskiego 7 – w budynku znajduje się 5 mieszkań, o powierzchni: 34,00 m², 36,00 m², 18,00 m², 70,54 m², 38,00 m², łączna powierzchnia mieszkań w budynku 196,54 m², o przeciętnej liczbie izb 2;

- w Tuchomiu, przy ul. Jana III Sobieskiego 14 – w budynku znajdują się 3 mieszkania, o powierzchni: 63,36 m², 67,65 m², 63,30 m², łączna powierzchnia mieszkań w budynku: 194,31 m², o przeciętnej liczbie izb 2;
- w Tuchomiu, przy ul. Jana III Sobieskiego 22 – w budynku znajduje się 6 mieszkań, o powierzchni: 39,77 m², 41,88 m², 50,75 m², 54,54 m², 29,75 m², 57,96 m², łączna powierzchnia mieszkań w budynku: 274,65 m², o przeciętnej liczbie izb 2;
- w miejscowości Nowe Huty 10a – w budynku znajduje się 1 mieszkanie, o powierzchni 49,89 m², o liczbie izb 2;
- w miejscowości Modrzejewo 37 – w budynku znajdują się 2 mieszkania, o powierzchni: 54,80 m², 44,84 m², łączna powierzchnia mieszkań w budynku: 99,64 m², o przeciętnej liczbie izb 2.

Łącznie w zasobie gminy się na dzień 31 grudnia 2020r. znajdowało 41 mieszkań.

W 2020 r. nie oddano do użytku żadnych nowo utworzonych mieszkań.

Zasady przyznawania mieszkań wynikają z Uchwały Nr VII/85/2019 Rady Gminy Tuchomie, z dnia 22 listopada 2019 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Tuchomie.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. niezamieszkane były 3 mieszkania. Przyczyną niewykorzystania jednego z tych mieszkań było to, że zgodnie z uchwałą Rady Gminy przeznaczone jest na czas trwania stosunku pracy i nie było potrzeby zawierania takiej umowy najmu. W 2020 r. nie sprzedano żadnego lokalu mieszkalnego, będącego w gminnym zasobie mieszkaniowym.

W 2020r. nie dokonano remontów mieszkań, będących w zasobie gminy.

Na dzień 31.12.2020 r. Gmina Tuchomie wynajmuje 6 lokali użytkowych, o łącznej powierzchni 369,50 m².

Na terenie Gminy znajduje się 11 budynków, w których znajdują się świetlice wiejskie, o łącznej powierzchni 868,51 m², które zostały oddane w użyczenie Radom Sołeckim poszczególnych sołectw oraz Kołom Gospodyń Wiejskich lub lokalnym stowarzyszeniom. W 2020 r. Gmina Tuchomie wynajmowała 6 pomieszczeń garażowych, o łącznej powierzchni 139,37 m² oraz 13 pomieszczeń gospodarczych, o łącznej powierzchni 158,30 m², które zostały oddane w najem. Zgodnie z uchwałą nr XXV/242/2006 r. Rady Gminy Tuchomie, z dnia 31 marca 2006r. w sprawie wyrażenia zgody na oddanie w użyczenie nieruchomości na czas nieokreślony, zawarte zostały umowy użyczenia dla poszczególnych jednostek organizacyjnych, tj.:

1. Dla Szkoły Podstawowej w Kramarzynach:

- położonej w miejscowości Kramarzyny, budynek szkoły i sala gimnastyczna wraz z gruntem niezbędnym do korzystania, o powierzchni 1,374 ha
- położonej w miejscowości Trzebiatkowa, budynek szkoły wraz z gruntem niezbędnym do korzystania, o powierzchni 0,3756 ha.

2. Dla Zespołu Szkół w Tuchomiu:

- położonej w miejscowości Tuchomie, przy ul. Ks. Jana Hinza, budynek szkoły i sala gimnastyczna wraz z gruntem niezbędnym do korzystania.

3. Dla Gminnego Ośrodka Kultury w Tuchomiu z przeznaczeniem na potrzeby prowadzenia działalności kulturalnej:

- położonej w miejscowości Trzebiatkowa, część budynku zajętego na potrzeby Wiejskiego Ośrodka Kultury wraz z gruntem niezbędnym do korzystania o powierzchni 0,1368 ha,
  - położonej w miejscowości Kramarzyny, Wiejski Ośrodek Kultury.
4. Dla Biblioteki Publicznej Gminy Tuchomie z przeznaczeniem na prowadzenie działalności statutowej:
- położonej w miejscowości Tuchomie, przy ul. Jana III Sobieskiego 18, część budynku zajętego na potrzeby Biblioteki Publicznej Gminy Tuchomie.
5. Dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchomiu z przeznaczeniem na prowadzenie działalności statutowej:
- pomieszczeń biurowych, o powierzchni 19,45 m², o powierzchni 10,48 m², oraz o powierzchni 9,52 m², położonych w budynku Urzędu Gminy w Tuchomiu.

Ponadto w użyczenie na czas nieokreślony oddano Parafii Rzymsko Katolickiej w Tuchomiu lokal położony we wsi Nowe Huty, z przeznaczeniem na kaplicę środowiska we wsi Nowe Huty. Część budynku dawnej szkoły w Modrzejewie, o powierzchni 72,58 m², oddano w użyczenie w celu prowadzenia punktu przedszkolnego. Natomiast pomieszczenie kotłowni o pow. 109,60 m² oddano w użyczenie wraz z udziałem w gruncie na rzecz współwłaścicieli nieruchomości wspólnej.

Gospodarka nieruchomościami.

Zasób mieszkaniowy Gminy Tuchomie stanowi 41 mieszkań. Do zasobu gminnego nieruchomości należy około 386 ha gruntów stanowiących własność Gminy Tuchomie. W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. Gmina Tuchomie zbyła 7 działek budowlanych z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne, 1 działkę na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości sąsiedniej oraz 1 działkę stanowiącą, zgodnie z ewidencją gruntów, grunty rolne.

Użytkowanie wieczyste.

Grunty oddane przez Gminę w użytkowanie wieczyste:

- Modrzejewo - działka nr 65/1 o powierzchni 0,1052 ha opłata roczna 41,44 zł (grunt pod kaplicą).

Udziały w spółkach.

Gmina posiada udziały na łączną wartość 189 100,00 zł w Zakładzie Zagospodarowania Odpadów Sierzno Sp. z o.o.

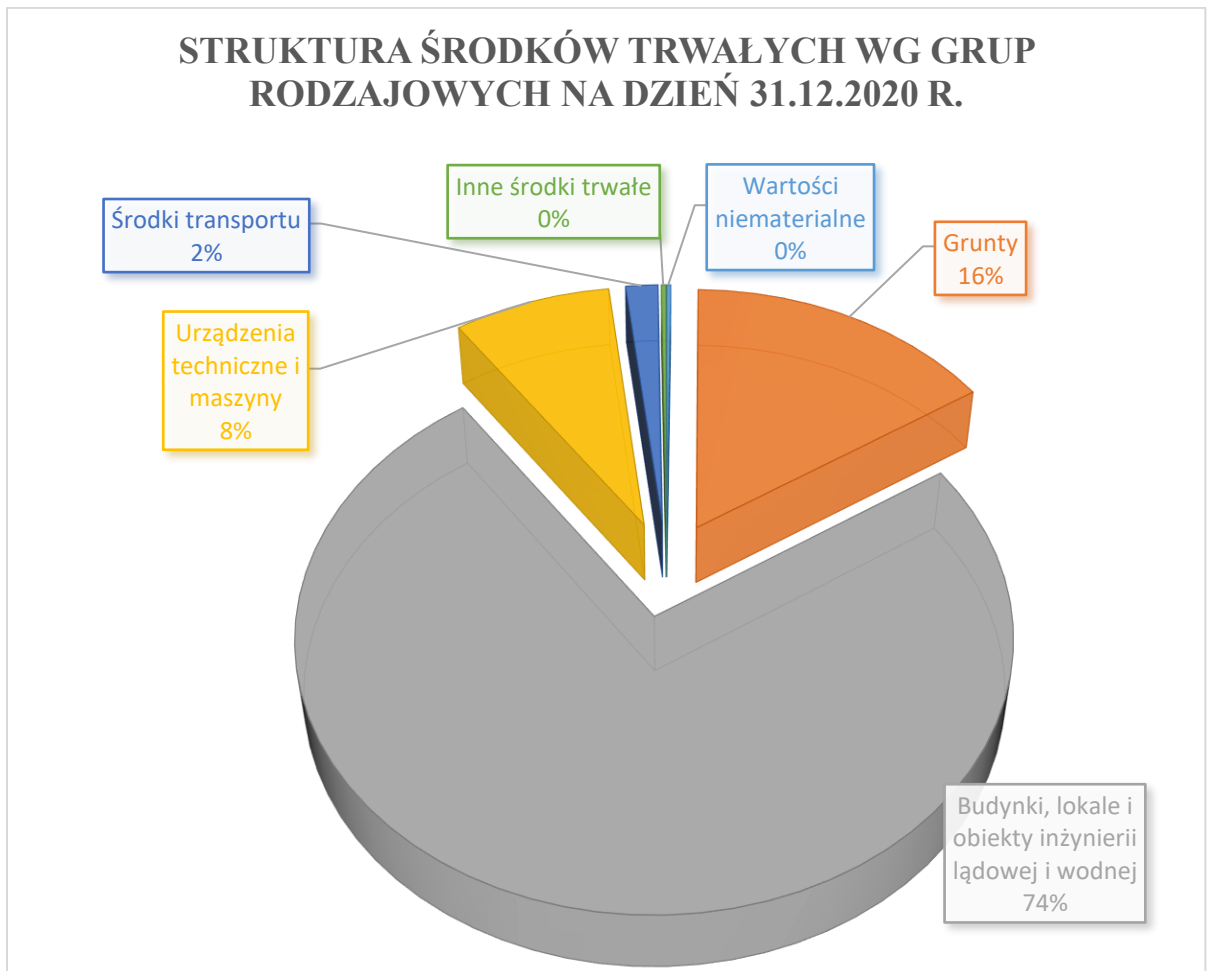
Do majątku komunalnego gminy należą:

- 3 budynki mieszkalne, lokale mieszkalne znajdują się również w 7 budynkach użyteczności publicznej, łącznie 41 lokali mieszkalnych,
- 14 pomieszczeń gospodarczych,
- 7 pomieszczeń garażowych,
- 8 lokali użytkowych, związanych z prowadzeniem działalności,
- 2 budynki szkolne (w Kramarzynach i Tuchomiu),
- budynek GOK, 2 budynki WOK i 11 sal wiejskich,
- 9 remiz Ochotniczej Straży Pożarnej,

- budynek Centrum Międzynarodowych Spotkań z Dziennym Domem Opieki „Senior Wigor”,
- 7 hydroforni oraz 2 przepompownie wody,
- sieć wodociągowa o długości 122,2 km,
- 31 przystanków autobusowych,
- 11 działek budowlanych z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne,
- 2 działki budowlane z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne,
- 15 boisk sportowych (w tym 2 Orliki),
- 13 placów zabaw,
- 3 jeziora, w tym jezioro Borowe - dzierzawione ze Skarbu Państwa,
- 16,2 ha lasów,
- ok. 261km dróg (w tym o nawierzchni asfaltowej ok. 25,9 km, o nawierzchni twardej innej niż bitumiczna ok. 6,2 km)
- 3,2 km kanalizacji burzowej,
- 53,0 km kanalizacji sanitarnej,
- 4 oczyszczalnie ścieków (w tym 2 wyłączone z eksploatacji, przeznaczone do likwidacji - Modrzejewo i Tągowie)
- 207 przydomowych oczyszczalni ścieków,
- 22 przepompowni ścieków (Tuchomie – 7 szt., Ciemno – 2 szt., Kramarzyny – 1 szt., Trzebiatkowa – 4 szt., Tuchomko – 1szt., Piaszno – 5szt., Modrzejewo – 1szt. i Tągowie – 1szt.,
- płyta do czasowego składowania osadów ścieków przy oczyszczalni ścieków – 1 szt.,
- 9 cmentarzy poewangelickich,
- trasa rowerowa, biegnąca starym nasypem,
- targowisko gminne przy Urzędzie Gminy,
- Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Tuchomiu,
- 131 lamp tradycyjnego oświetlenia ulicznego oraz 78 lamp hybrydowych i solarnych,
- 7 instalacji fotowoltaicznych (hydrofornie i oczyszczalnie w Tuchomiu i Kramarzynach, ŚWIETLICE W Zagonach, Tuchomku i Tągowiu)
- 9 pomp ciepła (w Kramarzynach, Trzebiatkowej, Piasznie, Masłowice Trzebiatkowskie, Tągowie, Modrzejewo, Nowe Huty, Zagonach i Tuchomku),
- 3 przystanie kajakowe (jedna w Tuchomiu, dwie w Modrzejewie),
- wieża widokowa w Piasznie.

Zestawienie zmian wartości środków trwałych wg grup rodzajowych w 2020 r.

Lp.	Grupa		Wartość brutto			
	numer	nazwa	Stan na dzień 01.01.2020 r.	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na dzień 31.12.2020 r.
1	9	Wartości niematerialne	148502,52	11956,00	13972,68	146485,84
2	0	Grunty	11612139,50	253757,00	193976,00	11671920,50
3	1,2	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	50622266,59	5360069,59	0,00	55982336,18
4	3, 4, 5, 6	Urządzenia techniczne i maszyny	5916538,14	10455,00	0,00	5926993,14
5	7	Środki transportu	1212830,83	0,00	0,00	1212830,83
6	8	Inne środki trwałe	178484,94	0,00	3650,00	174834,94
Razem			69690762,52	5636237,59	211598,68	75115401,43

ŁAD PRZESTRZENNY.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuchomie.

Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tuchomie stanowi tekst jednolity po zmianach, zostało zatwierdzone *uchwałą Rady Gminy Tuchomie nr III/18/2002 z dnia 30 grudnia 2002 r. zmienione uchwałą nr XXIV/259/2010 z dnia 19 marca 2010 r., uchwałą nr XXIII/277/2014 z dnia 12 czerwca 2014 r., uchwałą nr III/15/2015 z dnia 2 marca 2015 r. oraz uchwałą nr X/128/2020 z dnia 24 czerwca 2020 r.* Na dzień 31 grudnia 2020 r. trwała procedura zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tuchomie.

Do podstawowej wersji Studium gminy Tuchomie zostały wprowadzone następujące zmiany:

- 1) Zmiana wprowadzona w 2010 r. uchwałą nr XXIV/259/2010 z dnia 19 marca 2010 r. dotyczyła części studium dla potrzeb:
  - budowy siłowni wiatrowych;
  - przeznaczenia terenów pod zalesienia;
  - przeznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniową;
  - przeznaczenia terenów pod inne funkcje związane z zainwestowaniem osiedleńczym;
- 2) Zmiana wprowadzona w 2014 r. uchwałą nr XXIII/277/2014 z dnia 12 czerwca 2014 r. dotyczyła części studium dla obrębu ewidencyjnego Zagony, w zakresie włączonego obrębu do Gminy Tuchomie z dniem 1 stycznia 2010 r.;
- 3) Zmiana wprowadzona w 2015 r. uchwałą nr III/15/2015 z dnia 2 marca 2015 r. dotyczyła części studium w związku z budową napowietrznej dwutorowej linii elektroenergetycznej NN 2 x 400 kV Gdańsk Przyjaźń – Żydowo Kierzkowo;
- 4) Zmiana wprowadzona w czerwcu 2020 r. uchwałą nr X/128/2020 z dnia 24 czerwca 2020 r. dotyczyła części studium, obrębu ewidencyjnego Tuchomie w zakresie części działek nr 505/5 i 506/5, obejmująca lokalizację nowych terenów o przeznaczeniu na cele mieszkalnictwa, usług nieprodukcyjnych, rekreacji i obsługi turystyki oraz na cele gospodarcze, produkcji i usług produkcyjnych.;
- 5) Rada Gminy Tuchomie w dniu 22 lutego 2019 r. podjęła uchwałą nr III/34/2019 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuchomie – dla części obszaru gminy obejmującego działkę nr 117/53 obręb ewidencyjny Masłowice Tuchomskie oraz działkę nr 288/2 obręb ewidencyjny Trzebiatkowa. Zmiana dotyczy planowanej inwestycji – budowy placu rekreacyjnego przy budynku świetlicy w Masłowicach Tuchomskich oraz planowanej budowy hali magazynowo - produkcyjnej w miejscowości Trzebiatkowa przez lokalnego przedsiębiorcę. Na dzień 31 grudnia 2020 r. trwała procedura zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tuchomie.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Tuchomie.

Łączna powierzchnia gminy objęta planami miejscowymi na dzień 31 grudnia 2020 r. to ok. 326,89 ha, co stanowi tylko 2,95% jej powierzchni. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego sporządzono dla terenów wskazanych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako potencjalne tereny rozwojowe, z wyróżnieniem na predyspozycje dla wiodącej funkcji tj. mieszkaniowej i usługowej, rzemiosła i produkcji, turystyki, rekreacji oraz obszary rozproszonego osadnictwa rolniczego z dopuszczeniem lokalizacji siedlisk i zabudowy mieszkaniowej. Ustalenia obowiązujących planów miejscowych spełniają wymogi obecnych przepisów z zakresu planowania przestrzennego (za wyjątkiem niewielkich zmian w przebiegu granicy obszarów szczególnego zagrożenia powodzią).

Na dzień 31 grudnia 2020 r. na terenie gminy obowiązywało 7 planów miejscowych oraz 3 zmiany planów. W dniu 28 lutego 2020 r. Rada Gminy Tuchomie podjęła uchwałę w sprawie uchylecia planu miejscowego dla części obszaru gminy Tuchomie – wsi Tuchomie w części dot. dz. nr 285/6, 285/8, 285/9, 285/10, 395 i części działek nr 756 położonych w Tuchomiu. Pokrycie gminy uchwalonymi planami miejscowymi wyniosło ok. 326,89 ha, co stanowi 2,95% powierzchni gminy:

- 1) *Uchwała nr XXI/228/2009 Rady Gminy Tuchomie z dnia 4 września 2009 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru na terenie wsi Tuchomko, gmina Tuchomie obejmującego działkę nr 126/2 i część działki nr 85/2 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 2009 r. Nr 159, poz. 3002);*
- 2) *Uchwała nr XXI/229/2009 Rady Gminy Tuchomie z dnia 4 września 2009 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru na terenie wsi Kramarzyny, gmina Tuchomie obejmującego działki nr 222, 221 i 220 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskie z 2009 r. Nr 159, poz. 3003);*
- 3) *Uchwała nr XXI/230/2009 Rady Gminy Tuchomie z dnia 4 września 2009 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru na terenie wsi Trzebiatkowa, gmina Tuchomie część działek nr 360/1 i 363/1 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskie z 2009 r. Nr 159, poz. 3004);*
- 4) *Uchwała nr XXIX/318/2010 Rady Gminy Tuchomie z dnia 12 listopada 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru Gminy Tuchomie obejmującego działki nr 161 i 162 w obrębie geodezyjnym Ciemno (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 2010 r. nr 165 poz. 3389);*
- 5) *Uchwała Nr IV/18/2011 Rady Gminy Tuchomie z dnia 11 marca 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru Gminy Tuchomie – wsi Tuchomie (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 2011 r. Nr 62 poz. 1421);*
- 6) *Uchwała nr III/17/2015 Rady Gminy Tuchomie z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu działek nr 390, 389/2, 393/1 w obrębie geodezyjnym Tuchomie, gmina Tuchomie (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 2015 poz. 1124);*

- 7) *Uchwała nr IV/27/2015 Rady Gminy Tuchomie z dnia 8 maja 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla dwutorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV Gdańsk Przyjaźń – Żydowo Kierzkowo na terenie Gminy Tuchomie (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 2015 r. poz. 1789);*
- 8) *Uchwała nr XVII/223/2017 Rady Gminy Tuchomie z dnia 27 września 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu działki nr 350/2 w obrębie geodezyjnym Tuchomie, gmina Tuchomie (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 2017 r. poz. 3792);*
- 9) *Uchwała nr XXIII/297/2018 Rady Gminy Tuchomie z dnia 28 września 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w miejscowości Tuchomie, gmina Tuchomie (działka nr 475/2) (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 2018 r. poz. 4099);*
- 10) *Uchwała nr XI/142/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 30 września 2020 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru gminy Tuchomie – działek nr 505/5 i 505/6 położonych w obrębie geodezyjnym Tuchomie (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 2020 r. poz. 4506).*

Plany miejscowe obejmują obszar zabudowany centrum miejscowości Tuchomie z okolicznymi obszarami inwestycyjnymi, pozostałe plany dotyczą małych terenów w innych miejscowościach, głównie o funkcji mieszkaniowej. W 2020 r. został uchwalony plan miejscowy dla obszaru położonego w sąsiedztwie miejscowości Tuchomie umożliwiający utworzenie nowego obszaru przeznaczonego pod budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne oraz pod tereny obiektów produkcyjnych i zabudowy usługowej.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. w trakcie opracowania była kolejna zmiana obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru gminy Tuchomie – wsi Tuchomie dla terenu działek nr 338, 783, 473/9, 473/8, 473/6, 473/7 oraz 648/1 położonych w obrębie ewidencyjnym Tuchomie oraz sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu działki nr 288/2 położonej w obrębie ewidencyjnym Trzebiatkowa, z uwagi na indywidualne potrzeby mieszkańców gminy.

ŚRODOWISKO.

Program Ochrony Środowiska.

Gmina Tuchomie nie posiada aktualnego Programu Ochrony Środowiska. Realizacja przedmiotowego programu po zapewnieniu środków finansowych w budżecie Gminy Tuchomie, zostanie zlecona do opracowania.

Program ochrony środowiska jest dokumentem analizującym istniejący stan poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego Gminy Tuchomie oraz przedstawiającym cele i zadania konieczne do realizacji w poszczególnych obszarach interwencji w celu zachowania dobrego stanu środowiska.

W ramach działań z zakresu ochrony środowiska mieszkańcy mają możliwość uzyskania dofinansowania na:

- 1) budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na podstawie Uchwały Nr XVIII/229/2017 Rady Gminy z dnia 24 listopada 2017 roku w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Tuchomie;
- 2) demontaż i utylizację odpadów zawierających azbest w przypadku pojawienia się środków finansowych w WFOŚiGW za pośrednictwem Gminy Tuchomie.

Gmina Tuchomie w 2020 r. realizowała zadania polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Tuchomie. Realizacja zadania obejmowała demontaż, transport i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest oraz transport i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Tuchomie. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 32.566,00 zł. Na realizację inwestycji Gmina uzyskała dofinansowanie ze środków finansowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku, w formie dotacji w kwocie 25.807 zł, w ramach ogłoszonego konkursu pn.: „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu województwa pomorskiego”. Z terenu gminy Tuchomie w 2020 roku usunięto łącznie 61,12 Mg wyrobów zawierających azbest.

W przypadku ogłoszenia nowego naboru przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Gmina będzie aplikować o kolejne dofinansowanie na usuwanie wyrobów azbestowych z terenu Gminy Tuchomie, o czym mieszkańcy gminy zostaną poinformowani.

Ponadto Gmina Tuchomie w 2020 roku rozpoczęła realizację zadania polegającego na „Usuwaniu folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej” Na realizację przedsięwzięcia Gmina uzyskała dofinansowanie w formie dotacji, w ramach ogłoszonego przez NFOŚiGW programu priorytetowego nr 2.8 „Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi. Chęć uczestnictwa w programie zgłosiło 54 gospodarstw rolnych. Zgodnie ze złożonymi deklaracjami wyszacowano, że z terenu gminy Tuchomie zostanie usunięte około 23 Mg odpadów. Całkowity koszt usunięcia odpadów rolniczych wyszacowano na około 17,9 tys. zł. Natomiast wysokość dotacji jaką Gmina może otrzymać z NFOŚiGW wynosi 11,6 tys. zł. Termin zakończenia realizacji przedmiotowego zamierzenia zaplanowano do 25 stycznia 2021 roku.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Tuchomie został przyjęty Uchwałą Nr VII/75/2015 Rady Gminy Tuchomie z dnia 30 października 2015 roku.

Istotą założeń przyjętego planu jest osiągnięcie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych poprzez realizację działań zmniejszających emisję gazów cieplarnianych poprzez wyznaczone dla Gminy Tuchomie cele:

- redukcję emisji gazów cieplarnianych;
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- redukcja zużycia energii finalnej w wyniku zwiększenia efektywności energetycznej;
- redukcja zanieczyszczeń powietrza.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej obejmuje wszystkie sektory (budownictwo użyteczności publicznej, budownictwo mieszkaniowe, transport, oświetlenie uliczne) i podmioty będące producentami, dystrybutorami i użytkownikami energii uwzględniając podmioty zarówno publiczne jak i prywatne.

W ramach realizacji inwestycji służących ochronie środowiska w 2020 roku wykonano oświetlenia solarne (latarnie solarne o mocy LED 20W) w miejscowościach:

- Nowe Huty –4 lampy solarne;
- Piaszno –7 lamp solarnych;
- Trzebiatkowa –7 lamp solarnych;
- Masłowicach Tuchom. –3 lampy solarne;
- Masłowiczki –4 lampy solarne;
- Tuchomko – 6 lamp solarnych.

W 2020 roku za pośrednictwem Gminy Tuchomie rozpoczęto realizację projektu zakładającego redukcję niskiej emisji oraz zwiększenie udziału OZE indywidualnych gospodarstw domowych stanowiących własność osób fizycznych, w ramach którego zaplanowano działania:

- wymiana źródła ciepła na kocioł na pellet - 27 szt.;
- instalacja fotowoltaiczna – 15 szt.;
- instalacje solarne – 61 szt.;
- powietrzne pompy ciepła – 14 szt.

Zakończenie realizacji przedmiotowego zadania zaplanowano na 2021 rok. Zamierzenie inwestycyjne dofinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach projektu pn. „Instalacja odnawialnych źródeł energii na terenie Gmin Borzy Tuchom, Czarna Dąbrówka i Tuchomie” realizowanego w ramach Poddziałania 10.3.1 Odnawialne źródła energii" Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

Ponadto w ramach działań związanych z niską emisją na terenie gminy Tuchomie zakończono:

- 1) dostawę - zakup z montażem nowego źródła ciepła na biomasę w budynku komunalnym mieszkalnym w miejscowości Tuchomie. Moc kotła: minimum: 30 kW;
- 2) dostawę – zakup z montażem nowego źródła ciepła na biomasę w budynku GOZ w Tuchomiu wraz z mieszkaniami komunalnymi – piec na pellet o mocy min. 45 kW.

Gospodarka odpadami.

W okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. na terenie Gminy Tuchomie zadanie realizowane było zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Systemem gospodarowania odpadami na terenie gminy Tuchomie objęte są:

- 1) nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy;
- 2) nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy oraz dla nieruchomości, na których w części zamieszkują mieszkańcy, a w części nie zamieszkują mieszkańcy;
- 3) nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, wykorzystywane jedynie przez część roku.

Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z wszystkich nieruchomości w granicach administracyjnych gminy Tuchomie zajmowała się firma Zakład Zagospodarowania Odpadów Sierzno sp. z o.o., z siedzibą w Sierznie, 77-131 Rekowo. Firma wybrana została w drodze przetargu na okres od 30 czerwca 2017 r. do 31 grudnia 2020 r.

W Gminie Tuchomie funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, zwany dalej PSZOK. Do PSZOK mieszkańcy mogli dostarczać odpady zielone, opakowania z papieru i tektury, opakowania ze szkła, opakowania z tworzyw sztucznych, metale, odpady budowlano-rozbiórkowe czyste, (gruz, cegły, kamienie, betony, ceramika), odpady budowlano-rozbiórkowe zmieszane, tworzywa sztuczne – plastik twarde, popioły, urządzenia RTV / AGD,

odpady wielkogabarytowe, opony, leki i chemikalia, świetlówki, baterie, akumulatory, odzież i tekstylia, folia po sianokiszonce.

Odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady zielone, przez które rozumie się odpady komunalne stanowiące część roślin pochodzących z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów i parków mieszkańcy kompostowali we własnych ogródkach lub mogli dostarczyć do PSZOK w Tuchomiu przy ul. Słonecznej.

Ilość odpadów wytworzonych na terenie gminy Tuchomie i odebranych przez Zakład Zagospodarowania Sierzno Sp. z o.o. w 2020 r., przedstawiono w poniższej tabeli:

Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Tuchomie		
Kod odbioru	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych (Mg)
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	196,22
15 01 07	Opakowania ze szkła	69,90
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	362,06
Ex 20 03 99	Odpady komunalne w innych podgrupach (popiół z gospodarstw domowych)	76,70

Mieszkańcy gminy Tuchomie mają również możliwość oddania odpadów zebranych selektywnie do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów w Tuchomiu. Ilości i rodzaje odpadów komunalnych przyjętych do PSZOK w Tuchomiu w 2020 r. zestawiono w tabeli poniżej:

Kod odpadu	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych (Mg)
16 01 03	Zużyte opony	12,86
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	1,48
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	1,16
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	7,04
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	51,12
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	1,14
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne zawierające niebezpieczne składniki	1,32
20 01 39	Tworzywa sztuczne	0,42

20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	2,30
20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	0,50

Koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami na terenie gminy Tuchomie w 2020 roku kształtowały się następująco:

Wydatki		Dochody	
Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie
548 804,00 zł	526 073,74	440 000,00 zł	437 587,70 zł

Osiągnięty poziom recyklingu.

1) Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła:

Wymagany: 50%

Osiągnięty: 50.9 %

Wskaźnik ten oznacza jaka ilość dostarczonych papierów, metali, tworzyw sztucznych i szkła poddana została recyklingowi i przygotowana do ponownego użycia.

Wylicza się go biorąc pod uwagę:

- ilość odebranych odpadów;
- liczbę mieszkańców objętych systemem gospodarki odpadami;
- wskaźnik ilości odpadów produkowanych przez mieszkańca określany corocznie przez GUS;
- wskaźnik udziału morfologicznego odpadów selektywnych w ogólnej ilości odpadów, określony w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami dla gminy (w naszym przypadku - wiejskiej).

2) Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych:

Wymagany: 60 %

Osiągnięty: 100 %

Wynik oznacza, że 100% odpadów budowlanych pochodzących z terenu gminy Tuchomie poddanych zostało recyklingowi i przygotowaniu do ponownego użycia.

3) Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania:

Poziom dopuszczalny: 40 %

Poziom osiągnięty: 0 %

Wskaźnik ten oznacza ile procent odpadów komunalnych z terenu gminy przekazanych zostało do składowania na składowisku w Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych.

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA.

Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2016-2020 został przyjęty uchwałą nr XIII/164/2016 Rady Gminy Tuchomie z dnia 9 grudnia 2016 roku.

Sieć wodociągowa w Gminie Tuchomie.

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę na terenie gminy Tuchomie realizowane jest przez :

- 1) Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe, Dariusz Kuik Studziński, ul. Buczka 8, 77-133 Tuchomie,
- 2) Konserwacja Wodociągu i Sprzedaż Wody, Jan Wirkus, Ciemno 23, 77-133 Tuchomie,
- 3) Gmina Kołczygłowy, ul. Słupska 56, 77-140 Kołczygłowy.

Gmina Kołczygłowy zaopatruje w wodę mieszkańców miejscowości Zagony w oparciu o ujęcie wody zlokalizowane w miejscowości Witanowo. Natomiast firma Konserwacja Wodociągu i Sprzedaż Wody, Jan Wirkus, zajmują się zaopatrzeniem w wodę mieszkańców miejscowości Ciemno, a Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe, Dariusz Kuik Studziński zajmuje się zbiorowym zaopatrzeniem w wodę wszystkich pozostałych miejscowości na terenie gminy Tuchomie, w oparciu o pozostałe sześć ujęć wody.

Na terenie gminy Tuchomie przedsiębiorcy zajmujący się zbiorowym zaopatrzeniem w wodę eksploatują 7 ujęć wód podziemnych, wyposażonych łącznie w 8 studni głębinowych. Ujęcia wody zlokalizowane w miejscowościach: Tuchomie, Kramarzyny, Ciemno, Trzebiatkowa, Masłowice Tuchomskie, Tągowie, Modrzejewo.

Istniejące ujęcia zapewniają w pełni zapotrzebowanie na wodę mieszkańców obsługiwanych przez gminną sieć wodociągową.

Woda z sieci wodociągowej o długości 122,31 km zaopatruje 98,5 % mieszkańców gminy Tuchomie. Pozostali mieszkańcy, a także pojedyncze siedliska korzystają ze studni indywidualnych.

Mieszkańcy Gminy Tuchomie do końca 2020 roku mieli możliwość uzyskania pomocy finansowej na budowę indywidualnych ujęć wody, zgodnie z uchwałą nr XXIV/304//2018 Rady Gminy Tuchomie z dnia 6 listopada 2018 roku w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów inwestycji służących gospodarce wodnej oraz sposobu jej rozliczania.

Sieć kanalizacji sanitarnej w Gminie Tuchomie.

Zbiorowym odprowadzaniem ścieków na terenie gminy Tuchomie zajmuje się Gmina Tuchomie, ul. Jana III Sobieskiego 16, 77-133 Tuchomie.

Gmina zajmuje się eksploatacją dwóch oczyszczalni ścieków zlokalizowanych w miejscowości Tuchomie oraz Kramarzyny wraz z systemem kanalizacji tłoczno – grawitacyjnej w miejscowościach: Tuchomie, Modrzejewo, Tągowie, Tuchomko, Ciemno, Piaszno oraz Kramarzyny i Trzebiatkowa. Oczyszczalnie mechaniczno – biologiczne pracują w technologii niskoobciążonego osadu czynnego. Oczyszczalnia ścieków przyjmuje ścieki z terenów skanalizowanych gminy oraz ścieki dowożone wozami asenizacyjnymi. Osady ściekowe odwadniane na prasie wykorzystywane są rolniczo.

Długość sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjno – tłocznej na terenie gminy Tuchomie wynosi 53,32 km. Zgodnie z gminną ewidencją na terenie gminy Tuchomie zostało wybudowane 212 przydomowych oczyszczalni ścieków. Procent skanalizowania Gminy Tuchomie wynosi ok. 90%.

Mieszkańcy Gminy Tuchomie mają możliwość uzyskania pomocy finansowej na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, zgodnie z uchwałą nr XXVIII/229/2017 Rady Gminy Tuchomie

z dnia 24 listopada 2017 roku w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

Kierunki działań.

Przedsiębiorstwa w swej działalności wodociągowo – kanalizacyjnej dążą do optymalizacji gospodarowania zasobami wodnymi poprzez racjonalizację zużycia wody przez odbiorców oraz minimalizację strat wody w procesach technologicznych uzdatniania i dystrybucji wody, a także oczyszczania ścieków. Celowi temu służy prowadzona gospodarka wodomierzowa – montaż wodomierzy głównych u wszystkich odbiorców wody, stosowanie radiowych odczytów, ciągłe kontrole przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych.

Realizacja planu modernizacji i rozwoju urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.

a) w zakresie urządzeń wodociągowych

Zadania	Koszt planowany	Koszt poniesiony	Rok realizacji
2020 r.			
Wymiana uzbrojenia sieci wodociągowej na terenie gminy (zasuwy, hydrant, itp.)	5.000,00 zł		<i>Zrealizowano</i>
Dofinansowanie kosztów inwestycji służących gospodarce wodnej – budowa własnych ujęć wody	12.000,00 zł		<i>Zadanie nie zostało zrealizowane</i>

b) w zakresie urządzeń kanalizacyjnych

Zadania	Koszt planowany	Koszt poniesiony	Rok realizacji
2020 r.			
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Tuchomie	800.000,00 zł	744.325,99	<i>Zrealizowano</i>
Budowa magazynu komunalnych osadów ściekowych	500.000,00 zł	57.278,03	<i>Zrealizowano w części</i>
Wymiana elementów sieci kanalizacyjnej (pierścienie odciążające, pokrywy, itp.)	5.000,00 zł		<i>Zadanie nie zostało zrealizowane</i>

REALIZACJA STRATEGII ROZWOJU GMINY TUCHOMIE NA LATA 2016 – 2020 – sprawozdanie za rok 2020.

Ustawa z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U.2019.0.1295 t.j.) określa, że politykę rozwoju w skali lokalnej prowadzi samorząd gminny na podstawie strategii rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Tuchomie na lata 2014-2020 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania jednostką samorządu terytorialnego, określającym wizję i strategiczne kierunki rozwoju tego obszaru do roku 2020. Dokument wskazuje kierunki w jakich powinna zmierzać gmina aby zapewnić sobie stały, zrównoważony rozwój, a jej mieszkańcom zapewnić konsekwentne polepszenie warunków życia. Takie podejście do planowania rozwoju wymaga uwzględnienia w zamierzeniach wszystkich dziedzin życia społeczno-gospodarczego tj, kapitał ludzki, środowisko naturalne wraz z racjonalnym zarządzaniem jego zasobami oraz kwestie gospodarcze i przestrzenne.

Strategia wyraża wspólną wizję rozwoju oraz wyznacza drogę do osiągnięcia celów operacyjnych i kierunków działań, które są spójne z dokumentami wyższego rzędu np. Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 oraz zaplanowane w perspektywie wieloletniej do roku 2020. Dokument ten definiuje długookresowe cele operacyjne i pozwala właściwie planować działania oraz jak najefektywniej angażować środki własne oraz umożliwia pozyskiwanie środków zewnętrznych. Wskazuje realne zasoby, które lokalna społeczność może wykorzystać planując swój własny rozwój. Wzmacnia poczucie tożsamości i solidarności mieszkańców. Zapewnia ciągłość i trwałość działań władz gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. W istotny sposób strategia umożliwia efektywne gospodarowanie własnymi zasobami zaczynając od środków finansowych przez środowisko przyrodnicze, istniejącą i rozbudowywaną infrastrukturą komunalną, kończąc na kapitale ludzkim.

Podstawowym założeniem Strategii Rozwoju Gminy Tuchomie na lata 2014-2020 było wyznaczenie długofalowych kierunków i celów rozwoju samorządu lokalnego oraz wskazanie narzędzia ich realizacji w trzech głównych obszarach strategicznych. Dla każdego z głównych obszarów rozwoju opracowany został cel strategiczny, który uszczegółowiony został dostosowanymi do zagadnienia celami operacyjnymi. Dla ich urzeczywistnienia wyodrębniono kierunki działań – przykładowe inwestycje do realizacji.

Poniżej przedstawiono najważniejsze kierunki i obszary rozwoju gminy Tuchomie w perspektywie do 2020 roku.

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań
OBSZAR SPOŁECZNY		
AKTYWNI MIESZKAŃCY SIŁĄ NAPEŁDOWĄ ROZWOJU GMINY	1. Budowanie kapitału społecznego	1.1 wzrost poziomu tożsamości lokalnej 1.2 rewitalizacja przestrzeni publicznej 1.3 upowszechnianie wolontariatu 1.4 promowanie aktywności organizacji pozarządowych 1.5 promowanie międzysektorowych form współdziałania spółdzielczości socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem opieki nad osobami starszymi oraz niepełnosprawnymi 1.6 działania na rzecz integracji społeczności lokalnej 1.7 stworzenie gminnego programu aktywizacji osób starszych promującego m. in.: aktywne członkostwo w organizacjach pozarządowych, wykorzystanie osób starszych np. jako przewodników lub nauczycieli zawodu 1.8 stworzenie gminnego programu aktywizacji osób biernych zawodowo i bezrobotnych 1.9 tworzenie warunków do powstawania lokalnych inicjatyw edukacyjnych, podnoszących kwalifikacje lokalnej społeczności
	2. Rozwój usług opieki zdrowotnej, profilaktycznej i społecznej	2.1. wspieranie i promocja badań profilaktycznych 2.2. rozwój ochrony zdrowia w placówkach edukacyjnych 2.3. promocja, kształtowanie i pobudzanie świadomości mieszkańców w zakresie zdrowego stylu życia i odżywiania 2.4. propagowanie i wspieranie inicjatyw wykorzystujących infrastrukturę rekreacyjno – sportową w celu wypracowania zachowań prozdrowotnych 2.5. poprawa dostępności do wysokiej jakości usług medycznych o charakterze ogólnym i specjalistycznym (np. rozszerzenie oferty konsultacji medycznych i badań specjalistycznych) 2.6. kształtowanie, pobudzanie świadomości oraz wsparcie osób wykluczonych społecznie
	3. Podwyższenie poziomu wykształcenia i edukacji mieszkańców gminy	3.1. tworzenie i realizacja programów zajęć wyrównawczych i pozalekcyjnych w szkołach, w tym nauka przedsiębiorczości i komunikacji 3.2. stworzenie gminnego programu edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży 3.3. wspieranie oraz stworzenie dogodnych warunków do rozwoju form opieki nad dziećmi do lat trzech 3.4. wsparcie programów edukacyjnych na rzecz uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych 3.5. kontynuowanie efektywnych działań edukacyjnych i pozalekcyjnych na poziomie podstawowym i gimnazjalnym 3.6. organizacja zajęć edukacyjnych oraz kształcenia ustawicznego dla osób dorosłych – warsztaty, grupy i „koła” tematyczne, kursy z uwzględnieniem osób starszych i niepełnosprawnych
	4. Wzrost tożsamości lokalnej poprzez ofertę kulturalną i aktywne spędzanie wolnego czasu	4.1. zwiększenie jakości funkcjonowania obiektów kultury 4.2. opracowanie i rozbudowa programów kultury weekendowej i jej popularyzacja 4.3. organizacja dodatkowych zajęć i kół zainteresowań w dziedzinie kultury i tożsamości regionalnej 4.4. tworzenie warunków oraz działania na rzecz wzbogacenia oferty sposobów spędzania wolnego czasu przez mieszkańców gminy

OBSZAR GOSPODARCZY		
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I DOGODNE WARUNKI DO INWESTOWANIA FILARAMI ROZWOJU GOSPODARCZEGO GMINY TUCHOMIE</p>	<p>1. Stworzenie sprzyjających warunków do rozwoju przedsiębiorczości prowadzących do rozwoju zatrudnienia</p>	<p>1.1 doradztwo dla osób zakładających i prowadzących działalność gospodarczą</p> <p>1.2 promowanie preferencyjnych warunków prowadzenia działalności gosp. – ulgi i zwolnienia</p> <p>1.3 promocja kształcenia zawodowego, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności praktycznych</p> <p>1.4 kształcenie ustawiczne, umożliwiające przekwalifikowanie lub zmianę kwalifikacji zawodowych</p> <p>1.5 promowanie działalności klastrowej oraz działania zmierzające do integracji przedsiębiorców w celu pozyskania nowych rynków zbytu i promocji</p> <p>1.6 ułatwienie wejścia na rynek pracy osób niepełnosprawnych</p>
	<p>2. Modernizacja i uatrakcyjnienie istniejących zasobów gospodarczych i infrastrukturalnych</p>	<p>2.1 określenie i przystosowanie terenów pod inwestycje</p> <p>2.2 wykorzystanie odnawialnych źródeł energii wspomagającej działalność gospodarczą i rolniczą</p> <p>2.3 modernizacja i dostosowanie budynków przemysłowych i gospodarczych do aktualnych potrzeb i kierunków rozwoju gospodarki</p>
	<p>3. Bogata oferta turystyczna, kulturalna i usługowa nowym obszarem przedsiębiorczości gminy</p>	<p>3.1 przygotowanie i promowanie gotowej oferty rekreacyjno-turystycznej ze szczególnym uwzględnieniem turystyki weekendowej</p> <p>3.2 uzupełnienie produkcji rolnej o agroturystykę</p> <p>3.3 rozbudowa bazy turystycznej i okoloturystycznej</p> <p>3.4 powstanie Punktu Informacji Turystycznej</p> <p>3.5 promocja lokalnych produktów i przedsiębiorców – kampania, produkt regionalny, cykliczne imprezy na poziomie regionu</p>

OBSZAR INFRASTRUKTURY I ŚRODOWISKA		
CZYSSTE ŚRODOWISKO, ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA GMINY, OPARTA O ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII	1. Budowa , rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej i drogowej gminy	<ul style="list-style-type: none"> 1.1 dostosowanie gminnej sieci kanalizacyjnej i obiektów usługowych do obowiązujących standardów 1.2 poprawa nawierzchni dróg i ścieżek rowerowych na terenie gminy 1.3 modernizacja i rozbudowa energooszczędnego oświetlenia drogowego 1.4 modernizacja i rozbudowa szkół: wymiana pokryć dachowych 1.5 modernizacja boiska sportowego 1.6 budowa boiska ze sztuczną murawą przy szkole w Kramarzynach, 1.7 rozbudowa i modernizacja istniejących placu zabaw
	2. Zwiększenie atrakcyjności terenów inwestycyjnych	<ul style="list-style-type: none"> 1.1 rozwój infrastruktury turystycznej w miejscach atrakcyjnych turystycznie 1.2 budowa sieci gazowej na terenie gminy 1.3 poprawa dostępności szerokopasmowego Internetu
	3. Ochrona środowiska naturalnego , promocja OZE	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe, letniskowe, usługowe i przemysłowe 2.2. promocja terenów przeznaczonych pod usługi mieszkaniowe i przemysłowe 2.3. monitoring w miejscach strategicznych gminy : szkoły budynki użyteczności publicznej: GOK,WOK itp. 2.4. poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców gminy /oznakowanie dróg, skrzyżowań, znaki ograniczające prędkość przy szkołach- przebudowa istniejących wjazdów z dróg gminnych na drogi powiatowe, wojewódzkie i krajowe 2.5. budowa przystanków i przydrożnych zatok poprawiających bezpieczeństwo użytkowników 2.6. zwiększenie atrakcyjności turystycznej poprzez budowę ścieżek rowerowych i tras kajakowych
		<ul style="list-style-type: none"> 3.1. obniżenie poziomów emisji przez modernizację systemów ogrzewania 3.2. modernizacja linii elektroenergetycznych 3.3. termomodernizacja wszystkich obiektów gminnych 3.4. rozwój odnawialnych źródeł energii poprzez wykorzystanie energii wiatrowej, słonecznej i wodnej 3.5. promocja dbałości o stan środowiska, w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju i edukacja ekologiczna w tym zakresie 3.6. zachowanie terenów o unikatowych walorach krajobrazowych 3.7. zagospodarowanie osadów ściekowych 3.8. rekultywacja starych składowisk odpadów

W roku 2020 najwięcej inwestycji zrealizowano w obszarze infrastruktura drogowa m.in. wsparcie przebudowy dwóch dróg powiatowych Tuchomie - Ciemno i Tuchomie - Modrzejewo o łącznej długości 6 km, przebudowa/remont 5 km dróg gminnych, ul. Młyńska z mostem w Kramarzynach, dwie drogi w Trzebiatkowej oraz infrastruktura kulturalna, turystyczna i rekreacyjna m.in. realizacja na terenie 6 miejscowości tj. Trzebiatkowa, Tuchomko, Piaszno, Nowe Huty, Masłowiczki, Masłowice Tuchomskie projektu pn. Kształtowanie przestrzeni publicznej na terenie Gminy Tuchomie, w ramach którego wykonano/zamontowano: szlak turystyczny o nawierzchni bitumicznej, chodnik/ciągi piesze (ścieżki) szer. 2,0m, lampy solarne, urządzenia siłowni zewnętrznej, elementy placu zabaw, renowację boiska, ławki, zielone ławki wraz ze stacją naprawczą do rowerów, kosze na śmieci, zieleń ozdobną - nasadzenia z drzew oraz krzewów ozdobnych. Ponadto w roku 2020 stworzono miejsce służące aktywizacji seniorów poprzez remont WOK w Kramarzynach w celu dostosowania na działalność Klubu Seniora. Wszystkie zrealizowane w 2020 roku inwestycje opierały się na podejmowaniu systemowych działań służących modernizacji zasobów technicznych gminy. Dbano o rozwój infrastruktury drogowej i technicznej w tym wodnej i kanalizacyjnej gminy m.in. poprzez realizację inwestycji dofinansowanej ze środków Unii Europejskiej w ramach której wykonano: sieć wodociągową w Tągowiu, budowę przyłącza hydrantowego w m. Tągowie, sieć wodociągową Tuchomie-Modrzejewo, sieć wodociągową Nowe Huty-Zagony, sieć wodociągową Tuchomie-Tuchomko, budowę sieci wodociągowej II strefy ciśnienia w Tuchomiu, budowę sieci wodociągowej z przyłączeniami i kanalizacji sanitarnej w Tuchomiu, kanalizację sanitarną w miejscowości Trzebiatkowa. Działania z zakresu infrastruktury miały pobudzać aktywność środowisk lokalnych. Drugim obszarem kluczowym, gdzie realizowane działania strategiczne była gospodarka. Realizacja zadań w tych dwóch obszarach to również podstawowy warunek do zaspokojenia potrzeb mieszkańców oraz do podniesienia poziomu ich życia, na co wpływa również wiele pozaekonomicznych czynników, które są uwzględnione w obszarze społecznym strategii. Ważnym obszarem było również podwyższanie poziomu wykształcenia i edukacji mieszkańców gminy poprzez realizację projektu „Przedszkola jak z Bajki” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach którego utworzono nowe miejsca w OWP w Tuchomiu poprzez przebudowę oddziału przedszkolnego i stworzenie nowej sali dla dodatkowej grupy wraz z zatrudnieniem opiekuna. Ponadto projekt obejmował organizację zajęć dla dzieci oraz zakup pomocy dydaktycznych i sprzętu na zajęcia dodatkowe dla przedszkoli w Tuchomiu, Kramarzynach, Trzebiatkowej, a także organizację szkoleń dla kadry dydaktycznej.

Ocena realizacji celów i rekomendacje zmian w odniesieniu do konkretnych zadań w roku 2020 uwzględniała procedurę priorytetyzacji, czyli określenia wskazania zadań najpilniejszych do realizacji.

Za monitorowanie i wdrażanie celów strategicznych na poziomie organizacyjnym odpowiedzialny był zespół koordynacyjny ds. realizacji strategii. Do zadań zespołu należało nadzorowanie procesu wdrażania strategii oraz czuwanie nad realizacją jej celów na płaszczyźnie organizacyjnej. W powołanym zespole reprezentowane były jednostki Urzędu Gminy Tuchomie (Referat Pozyskiwania Środków Zewnętrznych i Promocji, Referat Organizacyjno-Prawny, Referat Finansowy, Referat Gospodarczy, Referat Spraw Obywatelskich, Obronnych i Wojskowych).

Poziom merytoryczny obejmował decyzyjne elementy wdrażania i monitorowania działań zapisanych w dokumencie strategii. Prace prowadzone były przez zespół monitorujący, w którego skład weszli przedstawiciele wszystkich instytucji lokalnych, koordynujących realizację zadań zapisanych w strategii min. przedstawiciele gminnych instytucji publicznych (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Zdrowia, Gminny Ośrodek Kultury), placówek oświatowych (Zespół Szkół w Tuchomiu, Szkoła Podstawowa w Kramarzynach), lokalne organizacje pozarządowe oraz lokalni przedsiębiorcy.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.

Ochrona przeciwpożarowa.

Na terenie gminy Tuchomie działa 9 jednostek ochotniczych straży pożarnych (OSP Tuchomie, OSP Kramarzyny, OSP Trzebiatkowa, OSP Modrzejewo, OSP Piaszno, OSP Ciemno, OSP Nowe Huty, OSP Tuchomko, OSP Tągowie). Wszystkie typu S, OSP Tuchomie jest włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Jednostki OSP dysponują m.in. następującym sprzętem do działań ratowniczo-gaśniczych:

- samochody pożarnicze średnie – 2 szt.;
- samochody pożarnicze lekkie – 9 szt.;
- sprzęt hydrauliczny ratownictwa drogowego – 3 kpl.;
- motopompy Tohatsu – 9 szt.;
- motopompy pływające – 9 szt.;
- motopompy szlamowe – 5 szt.;
- agregaty prądotwórcze – 10 szt.;
- piła do cięcia betonu i stali – 1 szt.;
- radiotelefony samochodowe – 9 szt.;
- aparaty oddechowe – 6 kpl.;
- system bezprzewodowego alarmowania – 9 kpl.;

Oraz piły mechaniczne do drewna, radiotelefony przenośne, aparaty bezruchu.

Powyższy jak i inny sprzęt wykorzystywany był w roku 2020 w 64 zdarzeniach na terenie gminy.

W 2020 roku statystyka zdarzeń przedstawiała się następująco:

Miejscowość	Rodzaj zdarzenia					Razem
	Pożar	Usuwanie drzew	Wypadki drogowe	Usuwanie owadów	Inne zdarzenia	
Tuchomie	-	5	9	2	10	26
Kramarzyny	-	6	1	-	2	9
Trzebiatkowa	1	5	-	4	2	12
Modrzejewo	2	-	-	-	2	4
Tągowie	1	-	1	-	1	3
Tuchomko	-	1	2	-	1	4
Piaszno	-	-	-	1	-	1
Nowe Huty	-	-	-	-	2	2
Ciemno	-	-	-	-	-	0
Masłowice Trzeb.	1	-	-	1	-	2
Masłowice Tuch.	-	1	-	-	-	1
Zagony	-	-	-	-	-	-
Masłowiczki	-	-	-	-	-	-
Razem	5	18	13	8	20	64

Wyjazdy jednostek do zdarzeń – rok 2020:

Rodzaj zdarzenia	Wyjazdy									
	Tuchomie	Kramarzyny	Trzebiatkowa	Modrzejewo	Nowe Huty	Tągowie	Tuchomko	Piaszno	Ciemno	Razem
Pożar	14	-	2	2	-	2	1	-	-	21
Powalone drzewa	9	5	6	1	-	1	-	-	-	22
Wypadki	22	-	-	-	-	1	-	-	-	23
Owady	4	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Inne zdarzenia	27	4	1	3	1	2	3	1	-	42
Ogółem	76	9	9	6	1	6	4	1	0	112

W roku 2020 środki gminy na utrzymanie OSP i zakupy wyniosły 167.896,58 zł, dodatkowo pozyskano środki na sprzęt i remonty ze źródeł zewnętrznych w kwocie 33.200 zł.

Ważniejszy sprzęt zakupiony do jednostek w roku 2020:

OSP Tuchomie – hełmy bojowe 6 kpl, ubrania specjalne – 2 kpl; przyrząd PETZL ID S; laptop; aparat cyfrowy, szelki asekuracyjne; rękawice Cestus – 13 par; mikrofon, głośnik do GP 360 Motorola – 7 szt; rękawice Fire-Max – 6 par; latarka M-FIRE AG – 18 szt; czapka zimowa – 18 szt; latarka NIGHTSTIC – 4 szt, buty Brandbull – 6 par; młot SLL – 1 szt.

OSP Trzebiatkowa – hełmy bojowe 3 kpl;

OSP Modrzejewo – ubranie specjalne;

OSP Ciemno – ubranie specjalne;

OSP Tuchomko – ubranie specjalne;

OSP Tągowie – motopompa pływająca;

OSP Nowe Huty – ubranie specjalne, prądownica turbo.

W remizie OSP Modrzejewo wyremontowano pomieszczenia garażowe, wraz z zakupem nowych szafek ubraniowych, a także zaadaptowano dawny magazynek na aneks kuchenny oraz wyposażono go w meble kuchenne i sprzęt AGD. Zadanie zrealizowano dzięki dofinansowaniu zewnętrznemu, jak również ze środków z funduszu sołectkiego i pieniędzy gminnych.

W remizie OSP Tuchomie powstało nowe pomieszczenie sanitarne i biurowe. Zadanie zrealizowano dzięki dofinansowaniu zewnętrznemu, wkładowi własnemu jednostki i wsparciu z budżetu gminy.

Zapobieganie przestępczości.

Podległy teren działania Posterunku Policji w Tuchomiu obejmuje teren Gminy Tuchomie i Gminy Lipnica. Posterunek Policji w Tuchomiu posiada 6 etatów. Obecnie służbę pełni 4 funkcjonariuszy (2 wakaty). Na stanie Posterunku Policji w Tuchomiu są dwa oznakowane pojazdy służbowe: Kia Ceed i Skoda Yeti, które zostały zakupione przy wsparciu obu gmin.

Na terenie działania Posterunku Policji w Tuchomiu, w roku 2020, łącznie wszczęto 113 postępowań przygotowawczych, w tym 72 na terenie Gminy Tuchomie. Wykrywalność wszystkich przestępstw wyniosła 74,63%. W kategorii przestępstw kryminalnych wykrywalność wyniosła 62,22%. W kategorii przestępstw najbardziej uciążliwych społecznie tj.: przestępstw z kategorii 17x7 (kradzież, kradzież z włamaniem, kradzież pojazdu, bójka - pobicie, rozbój - kradzież rozbójnicza, uszkodzenie ciała, zniszczenie mienia) stwierdzono 12 przestępstw (5 kradzieży z włamaniem, 5 kradzieży cudzej rzeczy oraz 2 kradzieże pojazdów).

W 2020 roku na terenie Gminy Tuchomie nie stwierdzono bójek i pobić, uszkodzeń ciała, zniszczenia mienia jak i żadnego rozboju.

Na terenie Gminy Tuchomie w analizowanym okresie odnotowano 5 wypadków drogowych w wyniku, których 7 osób zostało rannych, oraz 31 kolizji drogowych. Z uwagi na powyższe funkcjonariusze posterunku, wspólnie z funkcjonariuszami Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Bytowie na bieżąco podejmują działania mające na celu ograniczanie tego typu zdarzeń.

Funkcjonariusze Posterunku Policji w Tuchomiu w 2020 roku ujawnili 13 sprawców przestępstw, przeprowadzili 288 interwencji, w tym 23 interwencje domowe, z których 2 zakończyły się sporządzeniem Niebieskiej Karty dotyczącej przemocy w rodzinie, wylegitymowali 660 osób, wykonali 183 wywiady i ustalenia dla Policji jak i dla innych instytucji państwowych i samorządowych. Na terenie Gminy Tuchomie przeprowadzono również 12 spotkań ze społeczeństwem w tym spotkania z młodzieżą szkolną. W toku wykonywanych czynności funkcjonariusze Posterunku Policji w Tuchomiu łącznie ujawnili 127 wykroczeń, które w 38 przypadkach zakończyły się zastosowaniem postępowania mandatowego, w 40 udzielono pouczeń, w 15 przypadkach sporządzono wnioski o ukaranie do sądu oraz w 34 przypadkach sporządzono odstąpienia od skierowania wniosków o ukaranie do sądu. W związku ze zgłaszanymi problemami dotyczącymi pozostawianych bez opieki psów funkcjonariusze Posterunku Policji w Tuchomiu w 2020 roku podjęli stosowne działania, w trakcie których ujawniono 16 wykroczeń. Wobec właścicieli psów zastosowano 7 pouczeń, 7 razy przeprowadzono postępowania mandatowe oraz w 2 przypadkach sporządzono notatki celem sporządzenia wniosków o ukaranie do sądu.

Na terenie Gminy Tuchomie w 2020 roku policjanci ujawnili 6 osób posiadających środki odurzające – w jednym z przypadków były to znaczące ilości. Ponadto funkcjonariusze Posterunku Policji w Tuchomiu ustalili 2 sprawców kradzieży z włamaniem do mieszkania w miejscowości Trzebiatkowa.

Funkcjonariusze posterunku wspólnie z funkcjonariuszami WRD KPP w Bytowie, na terenie Gminy Tuchomie ujawnili 6 nietrzeźwych kierujących, w tym pod działaniem środków odurzających i 3 osoby niestosujące się do wydanego przez sąd zakazu prowadzenia pojazdów. Funkcjonariusze PP w Tuchomiu również brali udział w zabezpieczeniu meczy Myśliwca Tuchomie. Zabezpieczanie powyższych meczy odbywało się w ramach bardzo dobrej współpracy z przedstawicielami gminy jak i udzielanego wsparcia ze strony ochotniczej straży pożarnej. Ponadto policjanci kilkakrotnie zabezpieczali protesty kobiet mające miejsce na terenie Bytowa i Miastka.

Funkcjonariusze z posterunku Tuchomiu w 2020 roku odbyli 55 wspólnych służb z żołnierzami Wojsk Obrony Terytorialnej, Państwową Strażą Leśną, Państwową Strażą Łowiecką i Rybacką. Służby te w znacznym stopniu przyczyniają się do poprawy bezpieczeństwa na podległym terenie. Ponadto funkcjonariusze Posterunku Policji w Tuchomiu w 2020 roku aktywnie uczestniczyli w czynnościach wynikających ze stanu epidemii między innymi dokonywali sprawdzeń osób poddanych kwarantannie oraz kontrolowali rejony obiektów handlowych użyteczności publicznej, lokali gastronomicznych pod kątem przestrzegania wprowadzonych obostrzeń.

OCHRONA ZDROWIA.

Gmina Tuchomie jest właścicielem budynku Gminnego Ośrodka Zdrowia zlokalizowanego w Tuchomiu przy ulicy Jana III Sobieskiego 22, którego częścią jest lokal położony na parterze tego budynku o łącznej powierzchni 168,80 m², wykorzystywany do udzielania świadczeń zdrowotnych z zakresu m.in. podstawowej opieki zdrowotnej.

W roku 2020 świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej/medycyny rodzinnej dla mieszkańców gminy Tuchomie, z wykorzystaniem lokalu, o którym wyżej mowa (na podstawie umowy najmu lokalu użytkowego), udzielane były przez: **Lekarz Pomorze Igor Gusarski, ul. L. Szopińskiego 1A/5, 83-400 Kościerzyna**. Podmiot ten prowadzi działalność także w roku 2021.

W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej/medycyny rodzinnej świadczenia udzielane są 2359 zadeklarowanym pacjentom. Są to w zdecydowanej większości mieszkańcy gminy Tuchomie. Świadczenia medyczne w tym zakresie udzielane są przez 3 lekarzy: dwóch specjalistów medycyny rodzinnej i jednego specjalistę chorób wewnętrznych. Ponadto zatrudnione są dwie pielęgniarki, położna oraz rejestratorka.

Zakres świadczonych usług medycznych, dostępnych w ośrodku w Tuchomiu:

- świadczenia lekarza POZ;
- gabinet zabiegowy;
- laboratorium;
- punkt szczepień;
- świadczenia pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej.

W ośrodku istnieje możliwość skorzystania przez pacjentów (mieszkańców gminy) z programów zdrowotnych:

- szczepienia przeciw grypie;
- szczepienia przeciw rotawirusom dzieci;
- profilaktyka cukrzycy i promocja zdrowia w cukrzycy;
- szczepienia przeciwko covid -19;
- Przystanek mama;
- Chuk - program profilaktyki chorób układu krążenia;
- profilaktyka udaru mózgu dla mieszkańców gminy.

Od 14 marca 2020 r., świadczenia w ośrodku zdrowia udzielane były w reżimie sanitarnym wymaganym w związku z stanem epidemii SARS-CoV-2.

Na bazie budynku Gminnego Ośrodka Zdrowia zlokalizowanego w Tuchomiu przy ulicy Jana III Sobieskiego 22, w roku 2020 udzielane były także świadczenia zdrowotne z zakresu stomatologii. Od 1 stycznia 2021 r. dotychczasowy świadczeniodawca zaprzestał działalności w tym zakresie. Dla realizacji tych świadczeń gmina Tuchomie posiada lokal użytkowy o powierzchni 33,76 m². Obecnie poszukujemy podmiotu, który ponownie będzie udzielał świadczeń zdrowotnych z zakresu stomatologii.

OŚWIATA.

Szkoły i placówki w roku 2020.

Lp.	Nazwa Szkoły (placówki)	Skład szkoły	Liczba uczniów/wychowanków
1.	Zespół Szkół w Tuchomiu	<ul style="list-style-type: none"> Przedszkole w Tuchomiu Szkoła Podstawowa w Tuchomiu 	<p>115</p> <p>289</p>
2.	Szkoła Podstawowa w Kramarzynach	<ul style="list-style-type: none"> Szkoła Podstawowa w Kramarzynach Oddział przedszkolny w Kramarzynach + oddział przedszkolny w Trzebiatkowej 	<p>138</p> <p>43</p>
3.	Punkt Przedszkolny w Modrzejewie (Fundacja)	<ul style="list-style-type: none"> Punkt Przedszkolny w Modrzejewie 	22

Źródło: SIO na dzień 30.09.2020 r.

Finansowanie zadań oświatowych.

Wydatki na oświatę, to znacząca część budżetu niemal każdej jednostki samorządu terytorialnego. Podstawowym źródłem finansowania jest subwencja, która zależna jest od liczby uczniów. Ostateczna subwencja oświatowa dla gminy Tuchomie w 2020 r. przyznana zgodnie z metryczką subwencji oświatowej wynosiła **6 351 752,00 zł**.

Podział subwencji na szkoły/placówki w Gminie Tuchomie w 2020 r.

Lp.	Nazwa szkoły/placówki	Kwota
1.	Zespół Szkół w Tuchomiu	4 111 108,00 zł
2.	Szkoła Podstawowa w Kramarzynach	2 212 932,00 zł
3.	Punkt Przedszkolny w Modrzejewie	27 712,00 zł

Źródło: Metryczka subwencji oświatowej na rok 2020.

Realizacja zadań bezpośrednio lub pośrednio związanych z oświatą wspierana była również poprzez zewnętrzne środki finansowe. Wiele projektów było również kontynuacją z lat poprzednich. W roku szkolnym 2019/2020 zakończono realizację m.in. poniższych projektów.

1. „Przedszkola jak z Bajki w Gminie Tuchomie” – Gmina Tuchomie w roku szkolnym 2019/2020, a także w I semestrze roku szkolnego 2020/2021 realizowała projekt w ramach RPO WP na lata 2014-2020, głównym celem projektu jest upowszechnienie i podniesienie jakości edukacji przedszkolnej w Gminie Tuchomie. W ramach projektu:

- przeprowadzono remont w OWP Tuchomie w celu stworzenia nowego oddziału przedszkolnego;
- zakupiono wyposażenie do nowoutworzonej sali – meble, sprzęty elektroniczne oraz programy multimedialne, zabawki, pomoce dydaktyczne, art. plastyczne, książki a także wyposażenie na potrzeby zajęć dodatkowych;
- utworzono nowe miejsca wychowania przedszkolnego w OWP w Tuchomiu;
- zatrudniono nauczyciela/ wychowawcę dla nowoutworzonej grupy w Tuchomiu;
- w okresie II.2020 – I.2021 zrealizowano dodatkowe zajęcia wspomagających rozwój i edukację dzieci oraz zajęcia wyrównujących szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów;

- przeprowadzone zostały doskonalenia zawodowe nauczycieli wychowania przedszkolnego. Całkowita wartość projektu wynosi: 688 997,69 zł z czego dofinansowanie w ramach RPO WP 2014-2020 - 585 648,04 zł pozostałą część tj. 103 349,65zł stanowić będzie wkład własny niefinansowy.

2. „Aktywna Tablica” – Zespół Szkół w Tuchomiu zakupił w ramach projektu: 8 szt. Przenośnych komputerów Notebook ASUS. Wartość projektu 17.500,00 zł , z czego 3.500,00 zł to wkład własny, 14.000,00 zł dofinansowane.

3. Program YOUNGSTER PLUS – w roku szkolnym 2020/2021 w ZS w Tuchomiu kontynuowana jest realizacja projektu, skierowanego do uczniów klas 8 szkoły podstawowej. Uczniowie są objęci wsparciem w nauczaniu języka angielskiego poprzez przeprowadzenie dodatkowych (uzupełniających) lekcji w ramach zajęć pozaszkolnych. Program obejmuje 11 uczniów – 1 grupa, w łącznym wymiarze 90 godzin lekcyjnych.

4. „Zdalna szkoła” – Gmina Tuchomie w roku szkolnym 2019/2020 w ramach niniejszego projektu zakupiła 17 laptopów dla szkół. Projektem zostało objętych 17 nauczycieli z 2 szkół podstawowych na terenie gminy Tuchomie, w tym 7 szt. dla Szkoły Podstawowej w Kramarzynach i 10 szt. dla Zespołu Szkół w Tuchomiu. Koszt całkowity projektu wyniósł 59 500,00 zł. Projekt finansowany był z programu unijnego: Centrum Projektów Polska Cyfrowa.

5. „Zdalna szkoła +” – Gmina Tuchomie w roku szkolnym 2019/2020 w ramach niniejszego projektu zakupiła 33 poleasingowe laptopy dla szkół do zdalnej nauki. Laptopy zostały rozdysponowane dla Szkoły Podstawowej w Kramarzynach i Zespołu Szkół w Tuchomiu. Koszt całkowity projektu wyniósł 55 000,00 zł. Projekt finansowany był z programu unijnego: Centrum Projektów Polska Cyfrowa.

6. „Program dla szkół” – celem jest kształtowanie wśród dzieci i młodzieży dobrych nawyków żywieniowych poprzez promowanie spożycia mleka, przetworów mlecznych oraz zwiększenia udziału owoców i warzyw w ich codziennej diecie. Program ma na celu długoterminową zmianę nawyków żywieniowych dzieci przez propagowanie zdrowego odżywiania się „Program dla szkół” to wieloletni projekt, w którym Zespół Szkół w Tuchomiu i Szkoła Podstawowa w Kramarzynach uczestniczy od kilku lat. Przystąpienie szkoły do programu było dobrowolne, a o udziale w nim zdecydowali rodzice. Owoce i mleko są dystrybuowane w innych przerwach niż posiłki obiadowe. Poprawia to częstotliwość spożycia posiłków. Celem Programu jest kształtowanie wśród dzieci i młodzieży dobrych nawyków żywieniowych poprzez promowanie spożycia mleka, przetworów mlecznych oraz zwiększenia udziału owoców i warzyw w ich codziennej diecie. Dostarczane produkty są konsumowane w szkole. Program ma na celu również długoterminową zmianę nawyków żywieniowych dzieci przez propagowanie zdrowego odżywiania się dzięki działaniom towarzyszącym o charakterze edukacyjnym. W roku szkolnym 2019/2020 z programu korzystało 170 uczniów ZS w Tuchomiu i 76 uczniów SP w Kramarzynach z klas 1-5 szkoły podstawowej. Szkoła nie poniosła żadnych kosztów związanych z realizacją tego programu.

Zatrudnienie w placówkach oświatowych.1) Zatrudnienie pracowników administracji i obsługi:

Lp.	Nazwa Szkoły (placówki)	Liczba etatów zatrudnionych pracowników administracji i obsługi.
1.	Zespół Szkół w Tuchomiu	16,67
2.	Szkoła Podstawowa w Kramarzynach	8,83

Źródło: Arkusz organizacji szkół na rok szkolny 2020/2021.

2) Zatrudnienie nauczycieli wg stopni awansu zawodowego:

Lp.	Nazwa Szkoły (placówki)	stażyści	kontraktowi	mianowani	dplomowani	Ogółem (średnio-miesięczna liczba etatów nauczycieli)
1.	Zespół Szkół w Tuchomiu	1,33	1,97	0,96	28,38	32,64
2.	Szkoła Podstawowa w Kramarzynach	0,88	0,45	0,00	15,37	16,70

Źródło: SIO na dzień 30.09.2020 r.

Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2020 r.

W roku szkolnym 2019/2020 po raz drugi po reformie oświaty został przeprowadzony egzamin na zakończenie klas ósmych. Było to wyzwanie zarówno dla klas ósmych, jak i kadry pedagogicznej w związku z dopiero drugim rocznikiem, u którego został przeprowadzany ten egzamin. Egzamin klas ósmych został przeprowadzony w dniach **16-18 czerwiec 2020 r.**, uczniowie pisali egzamin w 3 częściach (każdego dnia inna część) – część I – język polski (120 minut), część II – matematyka (100 minut), część III – język obcy nowożytny (90 minut). Egzamin nie ma progu zdawalności. Od 2022 roku ósmoklasista będzie zobowiązany do przystąpienia do egzaminu z czterech przedmiotów obowiązkowych; język polski, matematyka, język obcy nowożytny, jeden przedmiot do wyboru spośród; biologia, chemia, fizyka, geografia, historia. Absolwenci klas ósmych wybierali następujące szkoły do kontynuowania dalszej nauki w szkole wyższej: czteroletnie liceum ogólnokształcące lub pięcioletnie technikum lub branżową szkołę I stopnia prowadzoną dla absolwentów szkoły podstawowej.

Tegoroczny egzamin ósmoklasisty odbył się w trudnym czasie panującej na całym świecie pandemii, przy zachowaniu obostrzeniach sanitarnych. Wyniki egzaminu w całej Polsce wypadły dobrze, pomimo trwającej od marca zdalnej nauki. Egzamin ósmoklasisty jest podstawą w rekrutacji do szkoły ponadpodstawowej.

Wyniki testów klas ósmych ze szkół na terenie Gminy Tuchomie przedstawiają się następująco:

Tabela: Średni wynik procentowy z egzaminu ósmoklasisty (rok szkolny 2019/2020) w ZS w Tuchomiu z podziałem na poszczególne części

2019/2020	Język Polski		Matematyka		Język obcy:	
					j. angielski	
	Liczba uczniów	Wynik średni w %	Liczba uczniów	Wynik średni w %	Licz uczniów	Wynik średni w %
Zespół Szkół w Tuchomiu	40	61	40	49,9	40	45,72
Gmina Tuchomie	55	61,47	55	49,41	55	46,04
Powiat bytowski	-	53,72	-	42,43	-	43,15
Województwo Pomorskie	-	57,83	-	45,48	-	53,75
Kraj	-	59	-	46	-	54

Źródło: oke.gda.pl

Tabela: Średni wynik procentowy z egzaminu ósmoklasisty(rok szkolny 2019/2020) w SP w Kramarzynach z podziałem na poszczególne części

2019/2020	Język Polski		Matematyka		Język obcy:	
					j. angielski	
	Liczba uczniów	Wynik średni w %	Liczba uczniów	Wynik średni w %	Licz uczniów	Wynik średni w %
Szkoła Podstawowa w Kramarzynach	15	61	15	44	15	46
Gmina Tuchomie	55	61,47	55	49,41	55	46,04
Powiat bytowski	-	53,72	-	42,43	-	43,15
Województwo Pomorskie	-	57,83	-	45,48	-	53,75
Kraj	-	59	-	46	-	54

Źródło: oke.gda.pl

Porównując wyniki egzaminu ósmoklasistów obydwu szkół, pisanych w czerwcu 2020 roku, ZS Szkół w Tuchomiu wypada lepiej od SP Kramarzyny pod względem wyników egzaminu z matematyki, natomiast wyniki egzaminów z języka polskiego i języka angielskiego w obydwu szkołach są do siebie porównywalne.

W roku szkolnym 2019/2020 sukcesem naszych szkół są wyniki egzaminów klas ósmych. Gmina z testu z języka polskiego, matematyki uzyskała średnie wyniki powyżej średniej powiatu, województwa jak i kraju. Świadczy to o dobrym przygotowaniu, przez nauczycieli, naszych uczniów do egzaminu z języka polskiego, pomimo prowadzonej od marca 2020 roku zdalnej nauki. Języki obce – język angielski na terenie gminy Tuchomie wypada słabo w porównaniu z wynikami wojewódzkimi i krajowymi, natomiast na tle powiatu bytowskiego wypada bardzo dobrze.

Wyniki egzaminów ósmoklasisty na tle powiatu bytowskiego przedstawiają się następująco:

- Egzamin z matematyki pierwsze miejsce w powiecie bytowskim zdobyła Gmina Tuchomie uzyskując średni wynik **49,41 %** (powiat 42,4 3%);
- Egzamin z języka polskiego drugie miejsce w powiecie bytowskim zdobyła Gmina Tuchomie uzyskując średni wynik **61,47 %** (powiat 53,72 %);
- Egzamin z języka angielskiego trzecie miejsce w powiecie bytowskim zdobyła Gmina Tuchomie uzyskując średni wynik **46,04%** (powiat 43,15%).

Informacja o bazie lokalowej.

Stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych w Gminie Tuchomie należy uznać za dobry, co jest rezultatem stałych, znacznych nakładów finansowych czynionych od kilku lat przez organ prowadzący na zwiększenie sprawności technicznej i optymalizacji kosztów eksploatacji.

Placówki oświatowe prowadzone przez Gminę Tuchomie w roku szkolnym 2019/2020 funkcjonowały w 3 budynkach: szkoła w Kramarzynach z oddziałem przedszkolnym w Trzebiatkowej i szkoła w Tuchomiu.

Tabela: Baza lokalowa w roku szkolnym 2019/2020

Pomieszczenia i obiekty sportowe	ZS w Tuchomiu	SP w Kramarzynach
Sale lekcyjne	24	12
w tym językowe	1	2
Pracownie komputerowe	1	1
Sale gimnastyczne	1	1
Sale korekcyjne	1	-
Gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej	1	-
Gabinet pedagoga	1	1
Gabinet logopedy	1	1
Kuchnie	1	1
Stołówki	2	1
Świetlice	1	1
Biblioteka	1	1

Bardzo ważnym zadaniem gminy jest wypełnianie funkcji opiekuńczej w stosunku do uczniów, głównie poprzez działalność świetlic szkolnych, które funkcjonują w szkołach. Czas pracy tych świetlic pozwala na zapewnienie uczniom niezbędnej opieki przed zajęciami lekcyjnymi, a także po ich zakończeniu.

Do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i rekreacji ruchowej wykorzystywano również inne urządzenia rekreacyjno-sportowe: boisko do siatkówki, boisko do koszykówki, boisko do piłki ręcznej, boisko do piłki nożnej, bieżnię prostą, skocznię, boisko wielofunkcyjne

w Trzebiatkowej i Kramarzynach, boisko ORLIK w Tuchomiu, Modrzejewie, Trzebiatkowej, place zabaw. Dzieci czują się bezpiecznie. Na przerwach pomiędzy lekcjami czuwają nauczyciele. Do dyspozycji jest świetlica dla dzieci dojeżdżających.

Do dyspozycji uczniów są dobrze wyposażone sale lekcyjne, nowoczesne pracownie informatyczne. Szkoły posiadają tablice interaktywne.

Stan realizacji zadań oświatowych na rzecz uczniów i szkół.

Dotacja podręcznikowa.

Zadaniem o charakterze pomocy materialnej jest wsparcie w zakresie dotacji podręcznikowej - w roku 2020 Gmina otrzymała dotację w kwocie: **48 784,84 zł.**

Dożywianie uczniów.

W celu wspomagania prawidłowego rozwoju dzieci w każdej ze szkół organizowane jest dożywianie uczniów. Obecnie w szkołach posiłki dla dzieci przygotowywane są w ramach własnej kuchni i stołówki w formie obiadu. Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania to zadanie własne gminy, realizowane zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Zadanie to realizowane jest poprzez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchomiu. Jednym z kryteriów udzielenia pomocy w postaci bezpłatnego obiadu jest dochód na 1 członka rodziny. Kryterium dochodowym uprawniającym do uzyskania pomocy była określona kwota w wysokości 792,00 zł (obowiązuje od 01.10.2018r). Pomoc ta finansowana była w 80% ze środków budżetu państwa i w 20% ze środków budżetu gminy.

Ponadto w szkołach jest realizowany projekt: „Programu dla szkół” celem jest kształtowanie wśród dzieci i młodzieży dobrych nawyków żywieniowych poprzez promowanie spożycia mleka, przetworów mlecznych oraz zwiększenia udziału owoców i warzyw w ich codziennej diecie. Program ma na celu długoterminową zmianę nawyków żywieniowych dzieci przez propagowanie zdrowego odżywiania się. W roku szkolnym 2019/2020 z Programu korzystało 170 uczniów ZS w Tuchomiu i 76 uczniów SP w Kramarzynach z klas 1-5 szkoły podstawowej. Szkoła nie poniosła żadnych kosztów związanych z realizacją tego programu.

Dowożenie uczniów do szkół, w tym uczniów niepełnosprawnych.

Obszar Gminy Tuchomie jest dość rozległy, co sprawia, że liczba uczniów dowożonych do szkół jest stosunkowo wysoka. W tym zakresie gmina wywiązywała się z dyspozycji art. 39 ustawy Prawo oświatowe. W roku 2019/2020:

- 1) w roku szkolnym 2019/2020 zakupiono bilety dla 250 uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy Tuchomie a dowożonych przez przewoźnika. Trasy i godziny dowozu oraz ilości kursów ustalane są z dyrektorami szkół, którzy organizacyjnie realizują dowóz dzieci do szkoły. Z tytułu zakupu biletów dla uczniów w 2019 roku poniesiono wydatki w kwocie 160 778,07 zł z czego ZS w Tuchomiu – 101 337,97 zł, SP w Kramarzynach – 59 440,10 zł;
- 2) w roku szkolnym 2019/2020 zwracano również koszty:
  - dowozu 4 uczniów przez rodziców do SP w Kramarzynach (1 856,96 zł);
  - zakupu biletów miesięczne dla 3 uczniów uczęszczających do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Bytowie posiadających orzeczenie o niepełnosprawności (831,60 zł);
  - dowozu 7 uczniów busem Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego z Bytowa przystosowanym dla osób niepełnosprawnych do szkoły specjalnej w Bytowie (6 033,20 zł);
  - dowozu 1 ucznia przez rodzica do SOSW w Bytowie (1 250,20 zł).

Z tytułu dowożenia uczniów z terenu gminy Tuchomie (poz. 2), gmina w roku szkolnym 2019/2020 roku poniosła wydatki w kwocie: 9 221,96 zł

Dowozy dzieci to główna przyczyna ograniczająca udział niektórych dzieci w zajęciach pozalekcyjnych. Szkoły starają się bardziej wpleść działania rodziców w życie szkoły.

Dofinansowanie dzieci uczęszczających do przedszkoli niepublicznych i innych.

W Gminie Tuchomie w roku 2020 funkcjonował jeden Punkt Przedszkolny w Modrzejewie prowadzony przez Fundację „Kaszubskie Słoneczniki” z Gogolewka. Dotacja udzielona dla Fundacji Kaszubskie Słoneczniki wyniosła w 2020 roku 84 369,60 zł (w 2019 r. przekazano 84 658,88 zł).

Gmina Tuchomie, zgodnie z przepisami ustawy o systemie oświaty, uczestniczyła w kosztach dotyczących pobytu dzieci przedszkolnych z Gminy Tuchomie w przedszkolach na terenie innych gmin. W roku 2020 wydatki związane z refundacją dla innych gmin wynosiły 56 576,45 zł. Refundacja została przekazana dla następujących gmin: Gmina Bytów, Miastko, Kołczygłowy i Chojnice.

Gmina Tuchomie zgodnie z art. 50 i 51 Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2019 r., poz. 1148 z późn. zm.), w 2020 r. obciążyła sąsiednie gminy kosztami za wychowanie przedszkolne na łączną kwotę 86 946,72 zł.

Dodatkowo Gmina Tuchomie w 2020 r. otrzymała dotację celową z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego w kwocie 163 542,00 zł.

Dofinansowanie kształcenia uczniów młodocianych.

Wykonując obowiązki w zakresie wsparcia pracodawców w szkoleniu młodocianych pracowników zamieszkałych na terenie Gminy Tuchomie, zgodnie z dyspozycją art. 122 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, rozpatrywano wnioski pracodawców o zwrot kosztów kształcenia młodocianych uczniów, którzy ukończyli przygotowanie zawodowe i zdali egzamin czeladniczy, lub egzamin potwierdzający uzyskanie kwalifikacji zawodowych.

Zrealizowanie przygotowania zawodowego u pracodawcy polega przede wszystkim na pracy młodocianego pracownika połączonej z odbyciem praktycznej nauki zawodu i doksztalaniem teoretycznym. Młodocianym pracownikiem jest osoba, która ukończyła 16 rok życia, a nie przekroczyła 18 lat.

Przygotowanie zawodowe odbywa się w dwóch formach: nauki zawodu i przyuczenia do wykonywania określonej pracy. Po zakończeniu przygotowania zawodowego i zdaniu przez młodocianego egzaminu pracodawca jest uprawniony do otrzymania dofinansowania kosztów kształcenia młodocianego pracownika. Dofinansowanie przyznawane jest w drodze decyzji administracyjnej, na zasadach określonych w art. 122 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe. W 2020 r. pracodawcom w ramach dofinansowania wypłacono kwotę 159 756,92 zł, na realizację zadania pozyskano dotację od Wojewody Pomorskiego, która w 100% pokryła poniesione wydatki.

OPIEKA NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT TRZECH.

Od czerwca 2019 roku na terenie Gminy Tuchomie funkcjonuje Gminny Żłobek z siedzibą przy ul. Ks. Jana Hinza 1 w Tuchomiu. W 2020 roku do Żłobka zapisanych było 20 dzieci, w wieku od 1 roku do 3 lat. W żłobku zatrudnionych było łącznie 4 osoby (3,25 etatu), w tym 3 opiekunki (2,5 etatu), dyrektor żłobka (0,5 etatu), główny księgowy (0,25 etatu). Żłobek zrealizował w 2020 roku wydatki w wysokości 332.020,52 zł. Wpływy z tytułu czesnego za pobyt dzieci w Gminnym Żłobku wyniosły 86.403,00 zł. W ramach Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch +”, w 2020 roku Gmina otrzymała dotację celową z budżetu państwa w wysokości 32.400,00 zł oraz ze środków UE 46.868,95 zł. Opieka nad dziećmi sprawowana była od godz. 6.30 do godz. 16.30. W placówce zapewniono funkcję opiekuńczą, wychowawczą oraz edukacyjną. Zapewnione było wyżywienie. Zgodnie z uchwałą nr VIII/96/2019 Rady Gminy Tuchomie, z dnia 20 grudnia 2019r. w sprawie ustalenia wysokości opłaty za świadczenia w Gminnym Żłobku w Tuchomiu opłata za pobyt dziecka w żłobku do 10 godzin dziennie wynosiła 400,00 zł na miesiąc, opłata dodatkowa za każdą rozpoczętą godzinę pobytu dziecka w żłobku, powyżej 10 godzin dziennie wynosiła 25 zł oraz maksymalna opłata za wyżywienie dziecka w żłobku, zgodnie z uchwałą została ustalona na poziomie 12 zł dziennie. W czerwcu 2020 roku, upoważnieni przez Wójta Gminy Tuchomie pracownicy Urzędu Gminy w Tuchomiu, przeprowadzili kontrolę żłobka w zakresie warunków i jakości sprawowanej opieki nad dziećmi - zgodnie z planem nadzoru nad żłobkami, podjętym Uchwałą Nr V/60/2019 Rady Gminy Tuchomie z dnia 21 czerwca 2019 roku. Kontrolujący wydali zalecenia pokontrolne, które zostały usunięte do 31 lipca 2020r.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE.

W dniu 1 stycznia 2020 r. funkcjonowało w gminie 30 organizacji pozarządowych, w tym: 9 Ochotniczych Straży Pożarnych, 2 fundacje, 13 stowarzyszeń, 2 kluby sportowe (w tym 2 Uczniowskie Kluby Sportowe), 4 koła gospodyń wiejskich. Na koniec roku dane te nie uległy zmianie.

W Programie współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2020 r. przewidziano, że współpraca z organizacjami pozarządowymi prowadzona jest z poszanowaniem zasad pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności. Gmina współpracuje z organizacjami pozarządowymi w sferze zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy. Na rok 2020 jako priorytetowe zostały określone zadania z następujących obszarów:

1. Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym, wypoczynek dzieci i młodzieży.
2. Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu.
3. Działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców Gminy
4. Krajoznawstwo i turystyka i ochrona przyrody.
5. Wspieranie organizacji pozarządowych przy realizacji zadań własnych.
6. Bezpieczeństwo i porządek publiczny.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami mogła mieć charakter finansowy i pozafinansowy. Program był finansowany ze środków własnych Gminy. Na

realizację zadań zleconych przeznaczono w 2020 r. środki finansowe w wysokości 144.500,00zł.

W ramach otwartych konkursów ofert, skierowanych do organizacji pozarządowych, powierzono wykonanie następujących zadań publicznych:

- na zadanie kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym, wypoczynek dzieci i młodzieży wpłynęło 11 ofert, z których do realizacji wybrano 10 ofert następujących organizacji:

1. Fundacja Rozwoju Lokalnego „Parasol”. Nazwa zadania: Fundusz Akumulator Społeczny w Gminie Tuchomie AD 2020. Całkowity koszt zadania: 56.560,00 zł, w tym dotacja: 3.000,00 zł. Zadanie zostało zrealizowane.
2. Fundacja Rozwoju Lokalnego „Parasol”, Nazwa zadania: „Działaj Lokalnie w Tuchomiu 2020”. Całkowity koszt zadania: 75.700,00 zł, w tym dotacja: 1500,00 zł. Zadanie nie zostało zrealizowane w związku z faktem, iż do konkursu w ramach „Działaj Lokalnie” ogłoszonego przez Fundację PARASOL nie zgłosiła się żadna organizacja z terenu Gminy Tuchomie. Sporządzono protokół rozwiązania umowy. Stowarzyszenie zwróciło środki finansowe wynikające z umowy.
3. Parafialny Zespół CARITAS w Tuchomiu. Nazwa zadania: Niosąc Pomoc w Rodzinie, Całkowity koszt zadania: 1636,78 zł, w tym dotacja: 1000,00 zł. Zadanie zostało zrealizowane.
4. Stowarzyszenie Miłośnicy Gminy Tuchomie. Nazwa zadania: Rozśpiewana szkoła-Rozśpiewane Tuchomie. Całkowity koszt zadania: 1.200,11 zł, w tym dotacja: 1000,00 zł. Zadanie zostało zrealizowane.
5. Stowarzyszenie Miłośnicy Gminy Tuchomie. Nazwa zadania: Wskrzeszamy historię średniowiecznego Tuchomia poprzez organizację turnieju rycerskiego. Całkowity koszt zadania: 6.690,00 zł, w tym dotacja: 1.350,00 zł. W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną zadanie nie zostało zrealizowane, sporządzono protokół rozwiązania umowy. Stowarzyszenie zwróciło środki finansowe wynikające z umowy.
6. Stowarzyszenie Miłośnicy Gminy Tuchomie. Nazwa zadania: Organizacja życia kulturalnego na terenie Gminy Tuchomie. Całkowity koszt zadania: 42.389,76 zł, w tym dotacja: 39.989,76 zł. Zadanie zostało zrealizowane.
7. Koło Gospodyń Wiejskich w Kramarzynach. Nazwa zadania: Organizacja cyklu spotkań integracyjnych dla dzieci, młodzieży i osób starszych. Całkowity koszt zadania: 4.340,03 zł, w tym dotacja: 3.500,00 zł. Zadanie zostało zrealizowane
8. Stowarzyszenie Tuchomskich Seniorów. Nazwa zadania: Aktywni seniorzy gotowi na wyzwania. Całkowity koszt zadania: 10.290,00 zł, w tym dotacja: 5.000,00 zł. W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną zadanie zostało zrealizowane w części. Stowarzyszenie zwróciło niewykorzystaną część dotacji 3.400,00 zł.
9. Stowarzyszenie Wędkarzy Tuchomskich LIN. Nazwa zadania: VIII PIKNIK EKOLOGICZNY. Całkowity koszt zadania: 3.058,01 zł, w tym dotacja: 2.238,20 zł. W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną organizacja zwróciła się z wnioskiem o aneks do umowy na realizację zadania publicznego na zmianę zakresu zadania z zachowaniem przyznanej kwoty dotacji, które polegało na przygotowaniu infrastruktury-remont pomostu. Zadanie zostało zrealizowane w całości.
10. Kółko Rolnicze Koło Gospodyń Wiejskich w Trzebiatkowej. Nazwa zadania: Aktywne Koło Gospodyń Wiejskich. Całkowity koszt zadania: 2.341,84 zł, w tym dotacja: 2100,00 zł. W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną zadanie zostało zrealizowane w części, sporządzono aneks do umowy na podstawie którego Stowarzyszenie zwróciło niewykorzystaną część dotacji w kwocie 1.400,00 zł.

Na zadanie wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wpłynęło 11 ofert, z których do realizacji wybrano 8 ofert następujących organizacji:

1. Stowarzyszenie Sportowe Gminny Klub Sportowy Myśliwiec. Zadanie: Promocja Gminy Tuchomie na Arenie Sportowej Pomorza. Całkowity koszt zadania: 45.628,55 zł, w tym dotacja: 35.375,00 zł. W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną zadanie zostało zrealizowane w części, sporządzono aneks do umowy na podstawie którego Stowarzyszenie zwróciło niewykorzystaną część dotacji w kwocie 3.625,00 zł.
2. ULKS FENIKS Kramarzyny. Zadanie: Kramarzyńska Szkołka Unihokeja. Całkowity koszt zadania: 3.480,00 zł, w tym dotacja: 2.000,00 zł. Zadanie zostało zrealizowane.
3. Uczniowski Ludowy Klub Sportowy PROMETEUSZ. Zadanie: XV CROSS KASZUBSKI. Całkowity koszt zadania: 8.684,00 zł, w tym dotacja: 1.500,00 zł. W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną zadanie nie zostało zrealizowane, sporządzono protokół rozwiązania umowy. Stowarzyszenie zwróciło środki finansowe wynikające z umowy.
4. Uczniowski Ludowy Klub Sportowy PROMETEUSZ. Zadanie: Aktywizacja ruchowa dzieci i młodzieży oraz dorosłych, Całkowity koszt zadania: 12.206,89 zł, w tym dotacja: 3000,00 zł. Zadanie zostało zrealizowane.
5. ULKS FENIKS Kramarzyny. Zadanie: Akademia Futbolu ULKS FENIKS Kramarzyny. Całkowity koszt zadania: 1.499,45 zł, w tym dotacja: 500,00 zł. Zadanie zostało zrealizowane.
6. Stowarzyszenie Miłośników ENDURO Tuchomie. Zadanie: Zawody Enduro. Całkowity koszt zadania: 2.170,00 zł, w tym dotacja: 1.000,00 zł. Zadanie zostało zrealizowane.
7. Stowarzyszenie Miłośników ENDURO Tuchomie. Zadanie: Piknik motocyklowy w Tuchomiu połączony z otwarciem toru i pierwszymi zawodami Enduro. Całkowity koszt zadania: 12.165,00 zł, w tym dotacja: 1.900,00 zł. Dotacja nie została wykorzystana, sporządzono protokół rozwiązania umowy. Stowarzyszenie zwróciło środki finansowe wynikające z umowy.
8. Stowarzyszenie Wędkarzy Tuchomskich LIN. Zadanie: Organizacja Szkołki Wędkarskiej wraz z zawodami wędkarskimi. Całkowity koszt zadania: 1.806,10 zł, w tym dotacja: 600,00 zł. Zadanie zostało zrealizowane.

Na zadanie działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców gminy wpłynęły 3 oferty, które wybrano do dofinansowania:

1. Stowarzyszenie Miłośnicy Gminy Tuchomie. Zadanie: „Zuchy-Maluchy 2020” Całkowita kwota zadania: 4.069,13 zł, w tym dotacja: 3.080,00 zł. Zadanie zostało zrealizowane.
2. Uczniowski Ludowy Klub Sportowy FENIKS. Zadanie: „Pomóż dzieciom”. Całkowita kwota zadania: 10.000,00 zł, w tym dotacja: 2000,00 zł. W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną zadanie nie zostało zrealizowane, sporządzono protokół rozwiązania umowy. Stowarzyszenie zwróciło środki finansowe wynikające z umowy.
3. Stowarzyszenie Miłośnicy Gminy Tuchomie. Zadanie: „Zapobieganie wykluczeniu społeczno-kulturowemu uczestników Dziennego Domu Opieki Senior Wigor”. Całkowity koszt zadania: 10.632,61zł, w tym dotacja: 10.000,00 zł. Zadanie zostało zrealizowane.

W ramach trybu małych dotacji, wsparto wykonanie następujących zadań:

Zadanie o nazwie „Rozbudowa i modernizacja toru Enduro w Tuchomiu”, organizacja: Stowarzyszenie Miłośników ENDURO Tuchomie, wsparto kwotą 10.000,00 zł.

POLITYKA SPOŁECZNA.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchomiu realizuje zadania gminy z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, zaliczki alimentacyjnej oraz funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych, świadczeń Dobry Start, Karty Dużej Rodziny, GKRPAiPN, dodatków mieszkaniowych i energetycznych, stypendiów.

Pomoc społeczna.

System pomocy społecznej obecnie oparty jest na ustawie z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r, poz. 1876).

W 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchomiu zrealizował następujące świadczenia z zakresu pomocy społecznej, należące do zadań własnych gminy:

1. Wypłacono zasiłki celowe dla 28 osób w kwocie 10 570,00 zł. Zasiłki te były przeznaczone przede wszystkim na zakup podstawowych potrzeb, częściowe pokrycie kosztów leczenia itp.
2. Zasiłki okresowe. Na realizację zadania otrzymujemy dotację z budżetu państwa. W 2020r. zasiłki okresowe wypłacono dla 37 rodzin na łączną kwotę 34.097,38 zł.
3. Dożywianie dzieci w szkołach. Na ten cel w 2020 r., wydatkowano kwotę 41.344,50 zł na zakup posiłków dla 78 uczniów objętych dożywianiem, w tym na świadczenia na zakup posiłku 30.930,00 zł.
4. Wypłacano zasiłki stałe dla 16 osób na łączną kwotę 90.316,18 zł.
5. Wypłacano dodatki mieszkaniowe dla 10 osób na łączną kwotę 28.238,54 zł.
6. Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacano za 14 osób otrzymujące zasiłki stałe. Łączny koszt tych składek to kwota 7.929,57 zł.
7. Wypłacono stypendia szkolne dla 44 uczniów na łączną kwotę 7.760,00 zł.
8. Wypłacono zasiłki szkolne dla 7 uczniów na łączną kwotę 540,00 zł.
9. Wsparcie rodziny i system pieczy zastępczej – w 2020 r. w ramach zadania poniesiono koszt utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w kwocie 24.052,62 zł.
10. W ramach programu żywność z UE dla najuboższych wydatkowano kwotę 1.440,00 zł za transport żywności.
11. Za pobyt 2 osób w domu pomocy społecznej wydatkowano 63.934,79 zł.

W 2020 r. GOPS w Tuchomiu realizował następujące świadczenia z zakresu zadań zleconych:

1. Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacano za osoby otrzymujących świadczenia pielęgnacyjne. Łączny koszt tych składek to kwota 10.490,40 zł.
2. Karta Dużej Rodziny na obsługę wydano 176,69 zł.
3. W 2020r., w zakresie zadań zleconych nie świadczone specjalistycznych usług opiekuńczych, przysługujące na podstawie przepisów o ochronie zdrowia psychicznego.
4. W ramach wydanych decyzji do NFZ wydatkowano kwotę 126,00 zł na zakup materiałów i wyposażenia.
5. Dodatek energetyczny wypłacono dla 7 rodzin w kwocie 1.199,67zł. Na obsługę dodatku energetycznego otrzymujemy 2%, które wydatkowano na zakup materiałów w kwocie 23,99 zł.

Świadczenia rodzinne.

1. Na wypłatę świadczeń w 2020 r. wydatkowano kwotę 1.918.264,65 zł dla 239 rodzin, w tym:
  - świadczenia rodzinne wraz z dodatkami w kwocie 1.690.992,09 zł;
  - świadczenia rodzicielskie w kwocie 101.254,00 zł;
  - świadczenia z funduszu alimentacyjnego w kwocie 126.018,56zł;
  - świadczenia za życiem w kwocie 0,00 zł.
2. W przypadkach przewidzianych w ustawie o świadczeniach rodzinnych opłacane są składki na ubezpiec. emeryt.-rent. Na ten cel wydatkowano kwotę 98.670,14 zł. Składki te są opłacane za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne.
3. Za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne, nie podlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, opłacane są składki na ubezpieczenie zdrowotne. Na ten cel wydatkowano kwotę 10.490,40 zł.
4. Zgodnie z art. 33 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych na obsługę świadczeń rodzinnych otrzymujemy 3% wydatków na świadczenia w/w. W okresie sprawozdawczym wydano kwotę 59.427,86 zł.

Świadczenia wychowawcze.

1. Na wypłatę świadczeń wychowawczych (tzw. 500+) w 2020 r. wydatkowano kwotę 4.651.009,90 zł dla 450 rodzin (770 dzieci).
2. Zgodnie z art. 29 ust.3 ustawy o świadczeniach wychowawczych na obsługę świadczeń wychowawczych otrzymujemy 0,85% z wydatków na świadczenia wychowawcze. W okresie sprawozdawczym wydano kwotę 39.872,50 zł.

Świadczenia z programu „Dobry Start”.

1. Na wypłatę świadczeń DOBRY START w 2020 r. wydatkowano kwotę 168.900 zł dla 563 dzieci.
2. Na obsługę realizacji świadczeń wydatkowano 5.630 zł.

W latach 2018 – 2020 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował projekt SREBNA SIEĆ.

Na realizację projektu otrzymano w 2020 r. kwotę 63.629,00 zł, przy czym wydatkowano kwotę 62.719,75 zł w tym:

- wynagrodzenia – 26.912,80 zł;
- pochodne wynagrodzenia – 6.313,00 zł;
- wynagrodzenia od umowy zlecenia - 23.064,00 zł;
- zakup nagród konkursowych - 617,55 zł;
- zakup materiałów i wyposażenia – 2.470,52 zł;
- usługi – 2.835,06 zł;
- delegacje - 506,82 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje program WSPIERAJ SENIORA.

W związku z obowiązującym stanem epidemii oraz znaczącym wzrostem zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej kierując się troską o bezpieczeństwo osób starszych przygotowało w 2020 roku program wspierający ochronę zdrowia i życia osób powyżej 70 roku życia pn: „Wspieraj Seniora”. Na ten cel wydatkowano kwotę 3.957,44 zł z czego dofinansowanie wynosi 3.165,95 zł, w tym:

- wynagrodzenia – 2.931,52 zł;
- pochodne wynagrodzenia – 597,42 zł;
- zakup środków ochrony i ubezpieczenie wolontariuszy – 428,50 zł.

Funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej wydatkowano w okresie sprawozdawczym kwotę ogółem 349.237,95 zł, w tym dofinansowanie w kwocie 71.570,00, z czego:

- wynagrodzenia – 260.131,79 zł;
- pochodne od wynagrodzeń – 52.038,36 zł;
- umowa zlecenia – 2.740,00 zł;
- zakup materiałów i wyposażenia – 8.155,84 zł;
- zakup energii – 3.000,05 zł;
- zakup usług – 10.843,83 zł;
- podróże służbowe krajowe 1.884,93 zł;
- odpis na ZFŚS 8.080,95 zł;
- za rozmowy telefoniczne 2.362,20 zł.

Na realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w okresie sprawozdawczym wydatkowano kwotę ogółem 59.427,86 zł, w tym:

- wynagrodzenia – 45.181,00 zł;
- pochodne wynagr. 4.256,86 zł;
- umowa zlecenia – 1.470,00 zł;
- zakup materiałów i wyposażenia - 3.338,00 zł;
- zakup usług - 3.703,00 zł;
- odpis na ZFŚS - 1.479,00 zł.

3. Na realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach wychowawczych w okresie sprawozdawczym wydatkowano kwotę ogółem 39.872,50 zł

- wynagrodzenia - 25.313,00 zł;
- pochodne wynagr. - 8.532,50 zł;
- umowa zlecenia – 1.470,00 zł;
- zakup materiałów i wyposażenia – 997,00 zł;
- zakup usług – 3.560,00 zł.

4. Asystent rodziny zatrudniony do pracy z rodzinami zagrożonymi umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. W 2020 r. asystent pracował w 7 rodzinach. W związku z powyższym z tytułu umowy zlecenia zrealizowano wydatek w kwocie 16.979,27 zł.

5. Wydatki związane z kosztem obsługi programu DOBRY START wyniosły 5.630,00 zł, w tym:

- wynagrodzenia – 3.841,50 zł ,
- pochodne wynagrodzeń - 788,50 zł ,
- zakup materiałów i wyposażenia – 100,00 zł,
- zakup usług – 900,00 zł

W 2020r. w GOPS w Tuchomiu zatrudnionych było 6 pracowników na umowę o pracę w tym:

- kierownik GOPS;
- 3 pracowników socjalnych;
- inspektor ds. świadczeń rodzinnych – kasjer;
- księgowa (0,5 etatu);

oraz 7 pracowników na umowę zlecenia w tym:

- asystent rodziny;

- informatyk;
- instruktor terapii odwykowej;
- psycholog;
- usługi sąsiedzkie;
- pomoc sąsiedzka.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Zgodnie z treścią art. 17 ust 1 pkt 1 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, gmina zobowiązana jest do opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych. Strategia, obok misji i wizji, wyznacza cele krótko i długookresowe oraz definiuje zadania z zakresu pomocy społecznej, realizowane przez samorządowe jednostki organizacyjne oraz organizacje pozarządowe działające na polu pomocy społecznej. Zawarte w niej cele i zadania obrazują pożądaną przyszły stan przewidziany do osiągnięcia w terminie objętym planem realizacji.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Tuchomie, przyjęta została uchwałą Rady Gminy w Tuchomiu NR XVI/209/2017 w dniu 2 czerwca 2017 roku.

W strategii założono sześć celów głównych na lata 2017-2020:

CEL STRATEGICZNY I

Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.

CEL STRATEGICZNY II

Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

CEL STRATEGICZNY III

Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

CEL STRATEGICZNY IV

Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

CEL STRATEGICZNY V

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie.

CEL STRATEGICZNY VI

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Strategia ta obejmuje również działania w zakresie doskonalenia współpracy między poszczególnymi jednostkami służb społecznych (samorządowe jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe), poszerzając i uzupełniając w ten sposób istniejące formy pomocy i wsparcie osób i rodzin ich wymagających. Powstała ona w oparciu o diagnozę problemów społecznych w gminie Tuchomie opracowaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Cel strategiczny III był szczególnie realizowany w 2020 r. poprzez współpracę z gminami powiatu słupskiego w ramach realizacji projektu „Srebrna sieć” realizowanego na rzecz osób starszych.

Gminny Program Wspierania Rodziny.

Gminny program wspierania rodziny w gminie Tuchomie na lata 2018-2020 został przyjęty uchwałą Rady Gminy Tuchomie Nr XXII/283/2018 w dniu 20 lipca 2018 r.

Obowiązek opracowania i realizacji Programu wspierającego rodzinę nakłada na gminy Ustawa z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Założeniem

Programu jest wspieranie rodzin, w szczególności tych, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze.

Problemy społeczne w Gminie Tuchomie rozwiązuje przede wszystkim Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, przy współpracy sądu i jego organów pomocniczych, Policji, instytucji oświatowych, podmiotów leczniczych, a także organizacji pozarządowych, kościoła i środowiska lokalnego.

Na rzecz rodziny szerokie działania prowadzi Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Tuchomiu. Zespół m.in. diagnozuje problem przemocy w rodzinie, podejmuje działania w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie i mające na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, rozpowszechnia informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, opracowuje procedury postępowania w związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie.

Powodem, dla którego mieszkańcy gminy najczęściej ubiegali się o pomoc społeczną było: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Często niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci łączyła się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia i przemoc domowa.

Głównym celem wspierania rodziny była (i jest) poprawa funkcjonowania rodziny w zakresie wypełniania roli opiekuńczo-wychowawczej. W rodzinach wymagających wsparcia asystenta prowadzona była praca mająca na celu rozwiązywanie problemów opiekuńczo-wychowawczych, socjalno-bytowych. Praca pracownika socjalnego i asystenta rodziny w rodzinach problemowych spowodowała, że funkcjonowanie niektórych rodzin na wielu płaszczyznach poprawiło się m.in. przywrócono kompetencje rodzicielskie poprzez udział w szkoleniach i programach korekcyjno- edukacyjnych dla rodziców, pracę z rodziną w formie pomocy terapeutycznej, podjęcie leczenia odwykowego; poprzez pozytywną zmianę w sferze zawodowej rodziców, poprzez nawiązanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, podjęciem/utrzymaniem pracy; w sferze socjalnej poprzez spłacanie zadłużenia w opłatach za czynsz, złożenie wniosku o dodatek mieszkaniowy, zabezpieczanie dzieci w świadczenia alimentacyjne, złożenie wniosku o mieszkanie socjalne, w organizacji czasu wolnego poprzez organizowanie i propagowanie działań na rzecz środowiskowych form spędzania czasu wolnego dzieci, wyjazdy dzieci na kolonie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie .

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie został przyjęty przez Radę Gminy Tuchomie uchwałą NR XVII/210/2013 w dniu 29 maja 2013 roku.

Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego. Na zjawisko przemocy w rodzinie należy patrzeć z różnych punktów widzenia przyjmując perspektywę, indywidualną, społeczną i systemową. Z każdego punktu widzenia przemoc jest różnie opisywana, wywołuje różnorodne emocje, począwszy od skrajnego współczucia po niehamowany gniew i sprzeciw. Zjawisko przemocy w rodzinie (intencjonalne działanie członka rodziny wykorzystującego przewagę sił, naruszające prawo i dobra osobiste) jest przede wszystkim dramatem osób jej doświadczających i jako takie powinno być przedmiotem publicznej debaty.

Bardzo ważnym elementem oddziaływania na rodzinę są działania podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny i jego grupy robocze, które opierają swą pracę na ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W 2020 roku w gminie Tuchomie prowadzonych było 17 procedur tzw. Niebieskiej karty. W przypadku 17 procedur NK, przemocy doświadczały dzieci, w 10 przypadkach ofiarami przemocy były kobiety, 0 kart dotyczyło przemocy wobec

mężczyzn. Członkami Zespołu Interdyscyplinarnego i jego grup roboczych są przedstawiciele pomocy społecznej, funkcjonariusze Policji, członkowie GKRPA, przedstawiciele służby zdrowia, oświaty, zespołu kuratorskiego. W ramach posiedzeń grup roboczych podejmowane są indywidualne działania wobec każdej rodziny, w której istnieje podejrzenie występowania przemocy. Pracami całego Zespołu Interdyscyplinarnego i jego grup kieruje przewodnicząca. Ponadto Zespół Interdyscyplinarny kieruje wnioskami wobec sprawców przemocy do odbycia programu korekcyjno-edukacyjnego organizowane przez powiat, zawiadamia właściwe organy o podejrzeniu popełnienia przestępstw dotyczących przemocy. O formach wsparcia dla osób przeżywających trudności wynikających z przemocy w rodzinie udzielane są informacje w materiałach promocyjnych, które rozdawane są mieszkańcom gminy, możliwy jest udział w indywidualnych spotkaniach psychologicznych, terapeutycznych.

Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 został przyjęty przez Radę Gminy Tuchomie uchwałą Nr VIII/95/2019 w dniu 20 grudnia 2019 roku.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz działań mających na celu przeciwdziałanie narkomanii. Realizacja tych zadań prowadzona jest w oparciu o Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 został opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy Tuchomie, co pozwoli na zajęcie się problematyką alkoholizmu i narkomanii w sposób zorganizowany i kompleksowy.

W celu realizacji zadań z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi i przeciwdziałaniu narkomanii podejmowane były poniżej przedstawione działania:

Zadanie	Działanie	Jednostka realizująca	Wielkość środków na realizację /zł/
1. Podnoszenie kompetencji realizatorów zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wspieranie procedury „Niebieskiej karty”	- finansowanie szkoleń, konferencji i warsztatów dot. pracy w Zespołach Interdyscyplinarnych, zjawiska przemocy	GOPS GKRPA	1.500,00 Wydatek: 226,32
2. Podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach	- zakup gadżetów i ulotek dotyczących przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców (współpraca z PP w Tuchomiu poprzez rozdawanie ulotek i gadżetów przez wolontariuszy podczas akcji tzw. trzeźwych poranków)	GKRPA GOPS	600,00 Wydatek: 500,00
3. Podnoszenie kompetencji realizatorów zadań w zakresie	- sfinansowanie szkoleń, udziału w konferencjach, warsztatach	GOPS GKRPA Szkoły	3.500,00 Wydatek:

profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych			1530,00
1. Realizacja programów/ projektów profilaktycznych z wykorzystaniem wiodących strategii profilaktycznych (edukacyjnej, informacyjnej) oraz uzupełniającej strategii alternatyw	- organizacja kampanii środowiskowej pod nazwą „Nałogom Stop” z wykorzystaniem profilaktyki rówieśniczej	Szkoły GOK GOPS GKRPA	1.500,00 Wydatek: 0,00
2. Prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych mających na celu zwiększanie umiejętności wychowawczych rodziców i opiekunów	- organizacja i sfinansowanie Szkoły dla rodziców	GOPS GKRPA	1.800,00 Wydatek: 0,00
3. Prowadzenie na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży	- sfinansowanie rekomendowanego programu pod nazwą Archipelag Skarbów	Zespół Szkół	5.200,00 Wydatek: 0,00
4. Dofinansowanie obozów dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i z grup ryzyka	- organizacja działań profilaktycznych na obozie dla dzieci objętych całorocznymi działaniami profilaktycznymi	Stowarzyszenia i inne podmioty	8.000,00 Wydatek: 0,00
5. Organizacja i prowadzenie działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży	- zakup materiałów plastycznych w celu realizacji systematycznych działań profilaktycznych w świetlicach wiejskich	GOK	1.000,00 Wydatek: 904,42
6. Prowadzenie profilaktycznej działalności w zakresie przeciwdziałania narkomanii	- „małe granty” autorskie projekty z zakresu przeciwdziałania narkomanii	Stowarzyszenia i inne podmioty	1.000,00 Wydatek: 0,00
7. Prowadzenie oddziaływań i/lub realizacja programów/projektów/ działań z zakresu promocji zdrowia i aktywności fizycznej, z wykorzystaniem strategii profilaktycznych, skierowanych w szczególności do dzieci i młodzieży oraz rodziców, w tym grup/ osób prezentujących zachowania problemowe/ ryzykowne	- „małe granty” autorskie projekty z zakresu działań profilaktycznych	Stowarzyszenia i inne podmioty	5.250,00 Wydatek: 0,00

Raport o stanie Gminy Tuchomie za 2020 r.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych	- porady i motywowanie osób uzależnionych do rozpoczęcia procesu leczenia oraz kierowanie tych osób do odpowiednich poradni i instytucji, - prowadzenie postępowania przygotowawczego w sprawach o nałożenia obowiązku leczenia odwykowego, kierowanie do biegłych sądowych, oraz kierowanie wniosków do Sądu (opłata opinii biegłych, koszty sądowe) - wsparcie finansowe konsultacji z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi-mieszkańcami gminy Tuchomie oraz programów terapeutycznych dla osób uzależnionych	GOPS GKRPA	7.000,00 Wydatek: 4.776,15
2. Dofinansowanie programów psychoterapii uzależnienia od alkoholu realizowanych w placówkach odwykowych	- dofinansowanie programu terapeutycznego realizowanego w OLU w Żukówku	GKRPA	1.000,00 Wydatek: 1.000,00
3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	- sfinansowanie porad psychologicznych dla osób uzależnionych jak również ich rodzin	GOPS	4.800,00 Wydatek: 4.800,00
1. Rezerwa na pozostałą działalność komisji	- bieżące wydatki, zakup ulotek, materiałów profilaktycznych, udział w kampaniach	GKRPA	3.500,00 Wydatek: 3.390,27
2. Wsparcie grupy AI.- Anon	- udostępnienie pomieszczenia	Gminny Ośrodek Kultury w Tuchomiu -	0,00

Łącznie wydatkowano kwotę w wysokości 20.494,16 zł.

Rok 2020 został zdominowany przez epidemię koronawirusa. W związku z koniecznością realizacji obowiązku zachowania dystansu społecznego i związanymi z tym obostrzeniami, zmianie uległo funkcjonowanie różnych instytucji i placówek, w tym miejsc pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin, w związku z czym w roku 2020 nie wydatkowano znacznej części środków przeznaczonych na realizację programu GKRPA. Zgromadzone i niewykorzystane środki w roku 2020 zostały przekazane na realizację programu GKRPA w roku 2021.

KULTURA i SPORT.

Działalność Gminnego Ośrodka Kultury.

W 2020 roku Gminny Ośrodek Kultury w Tuchomiu zorganizował 30 imprez kulturalno - sportowych, z których 50% miało charakter powiatowy. Do najważniejszych przeprowadzonych imprez kulturalno- sportowych należy zaliczyć: Przegląd Zespołów Kolędniczych, Święto Nalewki, Święto Swojskiego Chleba, Spotkanie kaszubskich literatów, Pożegnanie lata z firmą Stakom, Kaszubski Triathlon, Koncert Organowy, Zaślubiny Polski z Morzem.

Zorganizowano około 15 imprez o charakterze sołeckim takich jak: spotkania integracyjne, akcje malowanie na betonie, Dni Kobiet, zajęcia podczas ferii na salach wiejskich.

GOK wspierał funkcjonowanie wszystkich kół gospodyń wiejskich działających na terenie Gminy Tuchomie w postaci pomocy przy organizacji spotkań integracyjnych, warsztatów rękodzielniczych, spotkań muzycznych (około 17 spotkań). Liczba imprez została ograniczona ze względu na obostrzenia związane z pandemią Covid-19.

Z uwagi na pandemię wiele działań i inicjatyw podejmowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w Tuchomiu zostało przeprowadzone za pomocą internetu tj. strony internetowej GOK oraz profilu na Facebooku. W ten sposób przeprowadziliśmy cykl warsztatów rękodzielniczych dla uczestników Dziennego Domu Opieki Senior Wigor w okresie od marca do września, cykl warsztatów rękodzielniczych o tematyce wiosenno – wielkanocnej dla dzieci i młodzieży w okresie marzec - kwiecień.

Ważnym elementem wydarzeń kulturalnych były cztery wystawy fotograficzne „Kościół św. Wojciecha na fotografii – etapy odbudowy”, „Ks. Jan Hinza”, „30- lecie samorządu w gminie Tuchomie”, „Dożynki na fotografii”.

Na potrzeby działalności GOK w czasie pandemii powstał cykl filmów pt. „Ludzie z pasją” poświęcony mieszkańcom Gminy Tuchomie, którzy dzielili się z widzami pomysłem na czas wolny (10 filmów), które zostały umieszczone na profilu facebookowym naszego ośrodka i są nadal dostępne dla wszystkich zainteresowanych. W roku 2021 zamierzamy kontynuować cykl.

Na potrzeby działań proekologicznych powstał dodatkowy profil facebookowy „Pasjonaci Ziół”, który obecnie skupia około 250 osób interesujących się ziołolecznictwem. Ważnym elementem działań proekologicznych był Targ Ziołowy w sierpniu 2020 roku na rynku w Tuchomiu. W dalszym ciągu podejmujemy się promocji wszystkich ciekawych inicjatyw lokalnych związanych z ochroną środowiska, racjonalnym wykorzystaniem lokalnych zasobów.

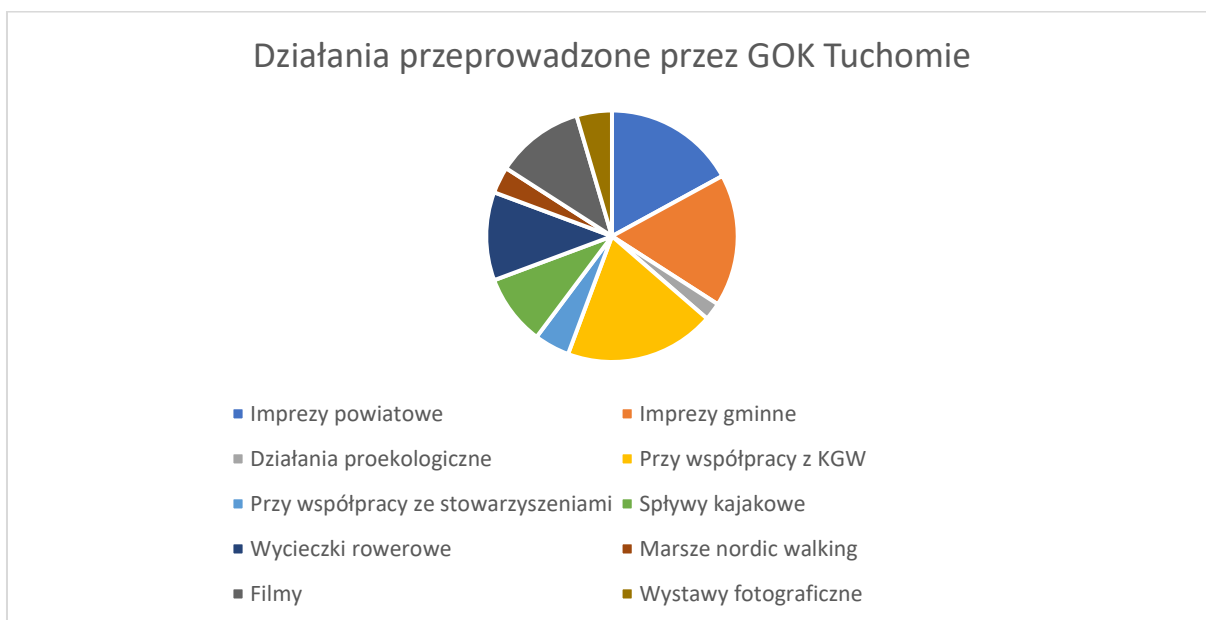
Środkiem promocyjnym wszystkich imprez była strona internetowa gok.tuchomie.pl, która jest aktualizowana na bieżąco oraz profil facebookowy Gminnego Ośrodka Kultury, tablice informacyjne oraz lokalne gazety np. Gos Pomorza, Kurier Bytowski.

Przeciwdziałając skutkom pandemii wśród dzieci i młodzieży tj. wycofaniu społecznemu, otyłości, zorganizowaliśmy około 10 wycieczek rowerowych oraz 8 spływów kajakowych. Dla seniorów zorganizowaliśmy 3 marsze nordic walking.

Mocno ograniczona przez pandemię stała się działalność związana z funkcjonowaniem grup dziecięcych, tanecznych, baletowych, zespołu Sami Swoi. Wiele zajęć udało się przeprowadzić online.

Mimo szeregu obostrzeń współpracowaliśmy z wieloma organizacjami pozarządowymi oraz radami sołectkim w celu przeprowadzenia imprez kulturalnych. Za pośrednictwem Stowarzyszenia Miłośnicy Gminy Tuchomie i przy współpracy z nim udało się nam przeprowadzić powiatowy konkurs pt. „Wybitna postać z mojego regionu”, dzięki któremu powstało 30 interesujących prezentacji o ciekawych ludziach z powiatu bytowskiego. Za pośrednictwem stowarzyszenia Miłośnicy Gminy Tuchomie i przy współpracy z szkołą w Tuchomiu przeprowadzono Międzyszkolny Festiwal Piosenki Rozrywkowej, w którym udział wzięło około 100 uczestników. Finałem projektu był koncert w szkole, podczas Dnia kobiet w Tuchomiu oraz w Kramarzynach.

Działania przeprowadzone przez GOK Tuchomie w 2020 roku

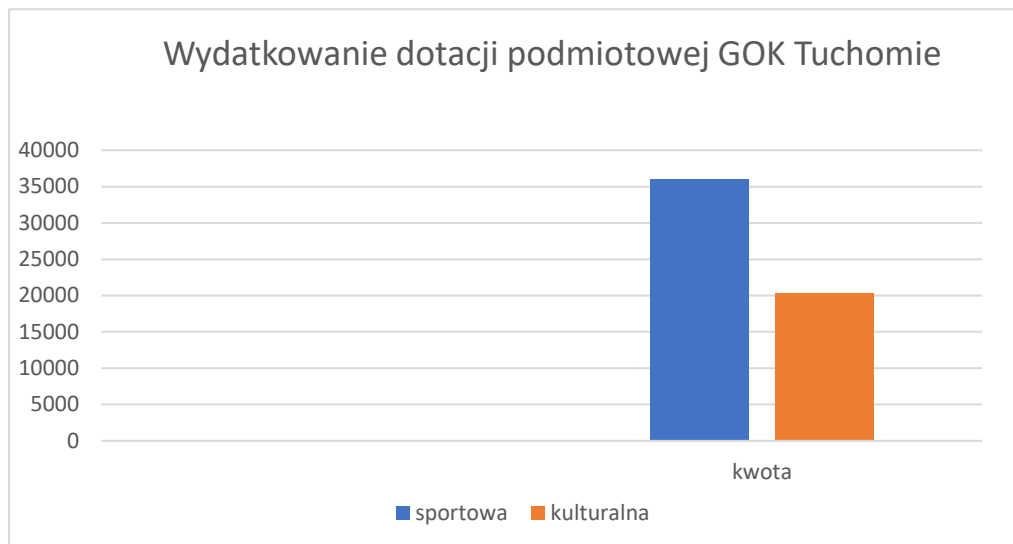

Ilość działań przeprowadzonych przez GOK Tuchomie w 2020 roku

I.p.	Nazwa działania	Ilość działań
1.	Imprezy powiatowe	15
2.	Imprezy gminne	15
3.	Działania proekologiczne	2
4.	Przy współpracy z KGW	17
5.	Przy współpracy ze stowarzyszeniami	4
6.	Spływy kajakowe	8
7.	Wycieczki rowerowe	10
8.	Marsze nordic walking	3
9.	Filmy	10
10	Wystawy fotograficzne	4
ŁĄCZNIE		88

Wydatkowanie dotacji podmiotowej GOK Tuchomie.

Na działalność kulturalną z budżetu GOK Tuchomie przeznaczono w 2020 roku 20.279,38 zł, na działalność sportową 35.945,47 zł. Łącznie na działalność kulturalno – sportową wydatkowano kwotę 56 224,85 zł.

Koszty utrzymania instytucji kultury w 2020 roku wyniosły 122.975,73 zł.

L.p.	Koszty utrzymania instytucji kultury, w tym:	
1.	Media (energia, woda, CO)	49.801,78 zł
2.	Usługi komunalne	3.340,48 zł
3.	Usługi telekomunikacyjne	792,42 zł
4.	Usługi bankowe	357,00 zł
5.	Ubezpieczenia OC i majątkowe	2.301,00 zł
6.	Podatki i opłaty (PFRON, inne)	4.383,00 zł
7.	Remonty bieżące (usługi i materiały)	15.690,08 zł
8.	Zakupy materiałów (biurowe, chemiczne i inne)	1.994,29 zł
9.	Jednorazowe odpisy amortyzacyjne środków trwałych o niskiej wartości	2.269,68 zł
10	Pozostałe	42.046,00 zł

Działalność GOK Tuchomie - obiekt Centrum Międzynarodowych Spotkań.

W okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2020 r. w CMS odnotowano ok. 460 gości korzystających z noclegu, co w sumie dało ok. 1400 osobodób. Byli to goście, którzy uczestniczyli w pobytach grupowych typu: obozy sportowe, pracownicy firm wykonujących różne prace na terenie Gminy Tuchomie oraz osoby indywidualne - turyści. Osoby te korzystały również z pełnego wyżywienia lub też samych śniadań. Niestety w stosunku do roku 2019 nastąpił spadek o ponad 25%, spowodowany nałożonymi obostrzeniami związanymi z epidemią koronawirusa, co skutkowało zakazem przyjmowania turystów oraz grup łącznie przez okres 5 miesięcy.

Epidemia w ogromnym stopniu przedłożyła się również na organizację uroczystości rodzinnych w obiekcie CMS poprzez ograniczenia ilościowe osób na uroczystościach oraz ostatecznie zakaz organizacji wszelkich uroczystości rodzinnych, szkoleń czy warsztatów .

Znaczna ilość zamówień została odwołana lub jest ciągle przekładana na inne terminy. Kilka zamówień zostało wydanych w formie cateringów. Również w okresach świątecznych realizowaliśmy catering, jednak i tu był zauważalny znaczny spadek zainteresowania.

W 2020 r. w CMS zatrudnialiśmy 4 osoby, przy czym 1 osobie w maju nie została przedłużona umowa ze względu na Covid -19.

Zgodnie z zestawieniem rachunkowym przychody CMS na koniec IV kwartału wyniosły 248.659,30 zł, natomiast koszty wynagrodzeń i utrzymania obiektu CMS wyniosły 286.614,53 zł.

Znaczny wzrost kosztów w relacji z przychodami w 2020 r. spowodowany był głównie obostrzeniami związanymi z epidemią Covid -19, dotyczącymi prowadzenia gastronomii oraz noclegów w obiekcie.

Biblioteka Publiczna Gminy Tuchomie.

Księgozbiór na koniec roku 2020 wyniósł 11 756 woluminów. Średnio na jednego mieszkańca przypadają 3 woluminy. W bibliotece dostępne są także audiobooki: 77 pozycji - wypożyczeń tych zbiorów było 49.

Czytelników aktywnych zarejestrowano w bibliotece 299. Odwiedzin ogółem w bibliotece w roku 2020 było 2026. W roku 2020 zrealizowano:

- wypożyczenia woluminów na zewnątrz -8628;
- korzystanie z innych usług na miejscu (książki, czasopisma, sprzęt elektroniczny) – 1416.

Księgozbiór uzupełniany jest na bieżąco z uwzględnieniem potrzeb czytelników (w każdym z działów w bibliotece). W roku 2020 zakupiono 312 woluminów, w tym ze środków dotacji organizatora (gminy Tuchomie) - 150 woluminów, na kwotę 4064,81 zł oraz w ramach środków zewnętrznych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego- 162 woluminów, na kwotę 4000 zł.

Biblioteka umożliwia korzystanie z komputerów z dostępem do internetu (4 stanowiska), w ramach czytelnictwa również jest możliwość drukowania i kserowania. W roku 2020 biblioteka pozyskała nowy sprzęt komputerowy, oraz czytniki ebooków w ramach programu Instytutu Książki „Kraszewski. Komputery dla bibliotek 2020”, wartość finansowa tego projektu wyniosła 26.196,47 zł.

Biblioteka na działalność otrzymała dotację organizatora w kwocie 101.150,00 zł oraz dotację z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na zakup nowości książkowych w kwocie 4000,00 zł.

ADMINISTRACJA I SPRAWY OBYWATELSKIE.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku w Urzędzie Gminy w Tuchomiu zatrudnione było 42 osoby, w tym 21 kobiet, w tym 3 osoby w ramach prac interwencyjnych i 5 osób w ramach robót publicznych. Na stanowiskach administracyjnych zatrudnionych były 22 osoby. W 2020 r. do pracy przyjęto 15 osób, w tym 7 kobiet, natomiast zwolniono z pracy 16 osób, w tym 9 kobiet. Wśród osób zwolnionych z pracy, dwie osoby stanowili pracownicy administracyjni, jedna osoba zatrudniona była na zastępstwo, druga osoba miała umowę o pracę na czas realizacji projektu, natomiast pozostałe zwolnienia z pracy miały związek z rozwiązywaniem umowy o pracę, z osobami zatrudnionymi w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych.

Do urzędu wpłynęło w 2020 r. 55 wniosków o udostępnienie informacji publicznej. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone w ustawowym terminie.

Decyzje administracyjne.

W roku 2020, w sprawach należących do właściwości gminy, wydanych zostało m.in.:

- 24 decyzje w sprawie dofinansowania kosztów kształcenia młodocianego pracownika;
- 7 decyzji zezwalających na lokalizację zjazdu z drogi publicznej;
- 14 decyzji dot. umieszczenia w pasie publicznej drogi gminnej urządzeń niezwiązanych z potrzebami ruchu drogowego;
- 10 decyzji zezwalających na prowadzenie robót w pasie drogowym i naliczające opłatę za zajęcie pasa drogowego;
- 418 decyzje przyznających zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej;
- 14 decyzji zezwalających na usunięcie drzew i krzewów;
- 15 decyzji dot. podziału nieruchomości;
- 44 decyzje o warunkach zabudowy;
- 3 decyzje dot. lokalizacji inwestycji celu publicznego;
- 1 decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach;
- 13 zezwoleń/decyzji dot. sprzedaży napojów alkoholowych;
- 6 decyzji w przedmiocie wykonania świadczeń na rzecz obrony;
- 3 decyzje w sprawie wymeldowania z pobytu stałego;
- wydano 190 dowody osobiste;
- 1432 nakazów płatniczych (w tym 1239 dot. łącznego zobowiązania pieniężnego oraz 193 dot. podatku od nieruchomości);
- 10 decyzji podatkowych (innych);
- załatwiono 108 wniosków dot. wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEDIG).

Działania w związku z przeciwdziałaniem zakażeniom koronawirusem SARS-CoV-2, wywołującym chorobę zakaźną COVID-19.

W dniu 20 marca 2020 r., na terenie całego kraju, został wprowadzony stan epidemii w związku z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2.

Informacje dot. funkcjonowania gminy w związku z panującą epidemią choroby zakaźnej COVID – 19:

1. Praca Urzędu Gminy w Tuchomiu i jednostek organizacyjnych została dostosowana tak, aby nie przerywać obsługi klientów w czasie epidemii. W związku z wprowadzonymi w poszczególnych okresach, rządowymi ograniczeniami w funkcjonowaniu administracji, w okresach wzrostu zachorowań w budynku Urzędu Gminy wprowadzono obsługę petentów w Tymczasowym Punkcie Obsługi, mieszczącym się przy bocznym wejściu do budynku. Do budynku urzędu wpuszczani byli jedynie klienci banku oraz osoby, które nie mogły załatwić sprawy w Tymczasowym Punkcie Obsługi. Urząd funkcjonował w stosownym reżimie sanitarnym, tak by bez przerwy prowadzić obsługę klientów i zapewnić ciągłość działania, aby każdy z mieszkańców mógł załatwić sprawę. W okresach wzrostu zachorowań ograniczeniu podlegała obsługa kasowa urzędu – kasa przyjmowała jedynie transakcje bezgotówkowe, transakcje gotówkowe obsługiwane były przez bank. W celu zminimalizowania ryzyka rozprzestrzeniania się wirusa SARS – Cov – 2 w urzędzie i w gminie, zachęcano klientów do załatwiania spraw za pomocą środków komunikacji na odległość, np. za pomocą e – maila, skrzynki ePUAP, telefon itp. W budynku urzędu obowiązywała dezynfekcja rąk i nakaz noszenia maseczek.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchomiu pracował bez zakłóceń. Mieszkańcy bez przeszkód mogli korzystać z oferowanych przez GOPS świadczeń. Osoby przebywające na kwarantannie, izolacji, a także osoby starsze mogły korzystać z pomocy w formie wsparcia w dostarczaniu pożywienia, leków, itp.
3. Szkoły, przedszkola i żłobek zamknięte były jedynie w okresach, gdy na podstawie rozporządzeń Rady Ministrów wprowadzano tego typu ograniczenia. W tym czasie w szkołach realizowano zajęcia zdalne. Placówki te działały zgodnie z opracowanymi i zaopiniowanymi przez Powiatowego Inspektora Sanitarnego procedurami bezpieczeństwa w związku z COVID – 19 oraz zgodnie z wydanymi rozporządzeniami. Przedszkola i szkoły zostały zaopatrzone w płyny do dezynfekcji rąk i powierzchni. Dostęp do budynków został ograniczony dla osób z zewnątrz, wprowadzono kontrolowane wejścia, obowiązek dezynfekcji rąk oraz nakaz noszenia maseczek, dzięki czemu nasze placówki pracowały bez zakłóceń.
4. Ze względu na wprowadzone ograniczenia odwołano większość imprez kulturalnych oraz część imprez sportowych. Zawieszono większość zajęć organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury. Ograniczenia dotknęły również Centrum Międzynarodowych Spotkań, które przez epidemię nie miało możliwości realizacji podstawowej działalności polegającej na usługach hotelarskich i organizacji imprez. Wprowadzono znaczne ograniczenia w korzystaniu z świetlic wiejskich. Mieszkańcy mieli możliwość, w stosownym reżimie sanitarnym, korzystania z zasobów Biblioteki Publicznej.

5. W okresach wzrostu zachorowań zawieszano lub ograniczano działalność Dziennego Domu SENIOR WIGOR.
6. OSP Tuchomie jako jednostka włączona do KSRG, została wyznaczona do walki z koronawirusem. Ochotnicy z OSP Tuchomie m.in. społecznie zaangażowali się w rozwieszenie darmowych maseczek dla mieszkańców naszej gminy.
7. Targowisko w Tuchomiu nie zostało zamknięte w okresie epidemii, funkcjonuje w reżimie sanitarnym. Na targowisku zamontowany jest dozownik z płynem do dezynfekcji rąk dla klientów. Została zawieszona informacja z zasadami zachowania się na targowisku w okresie epidemii.
8. W związku z epidemią dokonano wydatków za ok. 48.000,00 zł, m.in. zakupiono ok. 150 litrów płynów do dezynfekcji, 2420 szt. maseczek ochronnych, materiały do szycia maseczek oraz fartuchów ochronnych, kombinezony ochronne, przyłbice, dozowniki na płyny, lampy wirusobójcze, okulary ochronne, rękawiczki itp. Gmina Tuchomie przekazała pomoc dla szpitali w wysokości: 10.000,00 zł dla Szpitala w Bytowie oraz 5.000,00 zł dla szpitala w Miastku.

Zebrania wiejskie.

W roku 2020 odbyło się w gminie Tuchomie 16 zebrań wiejskich, w których uczestniczyło ogółem 349 mieszkańców gminy. Średnio frekwencja wyniosła 8,9 %. Mieszkańcy w trakcie zebrań wiejskich złożyli ogółem 127 wniosków.

Przedmiotem zebrań przeprowadzonych we wrześniu 2020 r. było m.in.:

- podjęcie uchwał w sprawie przyjęcia funduszu sołectkiego na rok 2021;
- podjęcie uchwał w sprawie zmian w funduszach sołectkich na 2020 r. (w przypadku takiej potrzeby);
- sprawy bieżące, wolne wnioski (m.in. prezentacja możliwości załatwiania spraw przez internet, w tym wykorzystania i sposobu założenia profilu zaufanego).

<i>L.p.</i>	<i>Sołectwo</i>	<i>Termin</i>	<i>Liczba mieszkańców uprawnionych do udziału</i>	<i>Liczba mieszkańców biorących udział w zebraniu</i>	<i>Frekwencja (%)</i>	<i>Liczba złożonych wniosków</i>
1.	Ciemno	21.09.2020	164	27	16,5	0
2.	Kramarzyny	11.09.2020	504	29	5,8	7
3.	Masłowice Trzebiatkowskie	15.09.2020	63	17	27,0	0
4.	Masłowice Tuchomskie	10.09.2020	120	28	23,3	5
5.	Masłowiczki	09.09.2020	69	13	18,8	9
6.	Modrzejewo	18.09.2020	309	20	6,5	10
7.	Nowe Huty	07.09.2020	59	13	22,0	11
8.	Piaszno	14.09.2020	123	13	10,6	9
9.	Tągowie	16.09.2020	156	22	14,1	13
10.	Trzebiatkowa	17.09.2020	367	41	11,2	16
11.	Tuchomie	24.09.2020	1117	34	3,0	18
12.	Tuchomko	23.09.2020	180	19	10,5	6
13.	Zagony	08.09.2020	70	10	14,3	1
RAZEM			3301	286	8,7	105

Dodatkowo w 2020 r. odbyły się trzy zebrania, zgodnie z poniższym zestawieniem:

<i>L.p.</i>	<i>Sołectwo</i>	<i>Termin</i>	<i>Liczba mieszkańców uprawnionych do udziału</i>	<i>Liczba mieszkańców biorących udział w zebraniu</i>	<i>Frekwencja (%)</i>	<i>Liczba złożonych wniosków</i>
1.	Piaszno¹⁾	31.05.2020	123	28	22,8	4
2.	Tuchomko²⁾	05.06.2020	180	19	10,6	9
3.	Modrzejewo³⁾	08.07.2020	309	16	5,2	9
RAZEM			612	63	10,3	22

¹⁾ Dokonanie zmian w funduszu sołeckim sołectwa Piaszno na rok 2020.

²⁾ Dokonanie zmian w funduszu sołeckim sołectwa Tuchomko na rok 2020

³⁾ Dokonano zmian w funduszu sołeckim Sołectwa Modrzejewo na rok 2020 r.

PRZEDSIĘBIORCY – REJESTR REGON.

W 2020 r. zarejestrowano w gminie, w rejestrze REGON, 22 nowych przedsiębiorców – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Najczęściej przedmiotem działalności tychże przedsiębiorstw było budownictwo – roboty budowlane specjalistyczne. W roku 2020 roku nie dokonano ani jednej rejestracji przedsiębiorcy będącego osobą prawną lub inną jednostką organizacyjną, prowadzącą działalność gospodarczą.

W 2020 r. wyrejestrowano natomiast 9 przedsiębiorców, w tym 9 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Najczęściej przedmiotem działalności wyrejestrowanych podmiotów było budownictwo – roboty budowlane specjalistyczne.

REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY TUCHOMIE

W roku 2020 Rada Gminy Tuchomie podjęła 62 uchwały:

- 1. Uchwała Nr IX/104/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 28 lutego 2020 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr VII/86/2019 Rady Gminy Tuchomie z dnia 22 listopada 2019 roku w sprawie przyjęcia Roczno Programu Współpracy Gminy Tuchomie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art.3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2020.**

Przyjęte zmiany uwzględniały uwagi nadzoru prawnego wojewody. Na podstawie przyjętego na rok 2020 Programu, o którym mowa w uchwale, odbywała się współpraca Gminy Tuchomie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art.3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

- 2. Uchwała Nr IX/105/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 28 lutego 2020 roku w sprawie warunków funkcjonowania oraz trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Tuchomiu.**

Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 25 marca 2020 r., poz. 1572. Uchwała stanowi podstawę działań Zespołu Interdyscyplinarnego, który w ramach posiedzeń grup roboczych, podejmuje indywidualne działania wobec każdej rodziny, w której istnieje podejrzenie występowania przemocy.

- 3. Uchwała Nr IX/106/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 28 lutego 2020 roku w sprawie podjęcia współdziałania i utworzenia partnerstwa w celu realizacji projektu na rzecz środowiska osób starszych, niesamodzielnych zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach Poddziałania 6.2.2 Rozwój Usług Społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.**

Na podstawie uchwały uzyskano wsparcie dla projektu partnerskiego „SENIORITA”, w ramach konkursu Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, poddziałanie 6.2.2 Rozwój usług społecznych, konkurs nr RPPM.06.02.02-IŻ.00-22-001/20. Projekt jest aktualnie realizowany.

- 4. Uchwała Nr IX/107/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 28 lutego 2020 roku w sprawie podjęcia współdziałania i utworzenia partnerstwa w celu realizacji projektu na rzecz zwiększenia dostępu do zdeinstytucjonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych w zakresie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej w szczególności świadczonych w lokalnej społeczności w ramach Poddziałania 6.2.2 Rozwój Usług Społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.**

Na podstawie uchwały uzyskano wsparcie dla projektu partnerskiego „Razem w drodze q przyszłości II” w ramach konkursu Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, poddziałanie 6.2.2 Rozwój usług społecznych, konkurs nr RPPM.06.02.02-IŻ.00-22-001/20. Projekt jest aktualnie realizowany.

- 5. Uchwała Nr IX/108/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 28 lutego 2020 roku w sprawie zawarcia porozumienia z Gminą Studzienice dotyczącego partnerstwa w ubieganiu się o środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 – Działanie 5.3 Opieka nad dziećmi do lat 3.**

Uchwała nie została zrealizowana. Porozumienie z Gminą Studzienice nie zostało zawarte, ze względu na brak możliwości wspólnego ubiegania się o środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 - działanie 5.3 Opieka nad

dziećmi do lat 3.

- 6. Uchwała Nr IX/109/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 28 lutego 2020 roku w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Tuchomie w roku 2020”.**

Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 31 marca 2020 r., poz. 1667. Program określony niniejszą uchwałą stanowił podstawę działań w zakresie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w roku 2020 w Gminie Tuchomie.

- 7. Uchwała Nr IX/110/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 28 lutego 2020 roku w sprawie zmiany uchwały Nr VIII/94/2019 Rady Gminy Tuchomie z dnia 20 grudnia 2019 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy Tuchomie na 2020 rok.**

Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 14 kwietnia 2020 r., poz. 1863. Budżet Gminy Tuchomie był realizowany z uwzględnieniem zmian przyjętych niniejszą uchwałą.

- 8. Uchwała Nr IX/111/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 28 lutego 2020 roku w sprawie zmian w Budżecie Gminy Tuchomie na rok 2020.**

Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 14 kwietnia 2020 r., poz. 1864. Budżet Gminy Tuchomie był realizowany z uwzględnieniem zmian przyjętych niniejszą uchwałą.

- 9. Uchwały Nr IX/112/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 28 lutego 2020 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Tuchomie na lata 2020 – 2028.**

Wieloletnia prognoza finansowa była realizowana z uwzględnieniem zmian przyjętych niniejszą uchwałą.

- 10. Uchwała Nr IX/113/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 28 lutego 2020 roku w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchomiu.**

Pismem z dn. 3 marca 2020 r., Przewodniczący Rady Gminy Tuchomie przesłał osobie skarżącej niniejszą uchwałą.

- 11. Uchwała Nr IX/114/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 28 lutego 2020 roku w sprawie uchylenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru gminy Tuchomie – wsi Tuchomie w części dotyczącej działek nr 285/6, 285/8, 285/9, 285/10, 395 i części działki nr 756 położonych w Tuchomiu.**

Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 14 kwietnia 2020 r., poz. 1945. Obecnie uchwała stanowi obowiązujące prawo w naszej gminie.

- 12. Uchwała Nr X/115/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Tuchomie wotum zaufania.**

Uchwała została podjęta po rozpatrzeniu przez radę gminy raportu o stanie gminy. Uchwała została przesłana do Wojewody Pomorskiego oraz do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.

- 13. Uchwała Nr X/116/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2019 rok.**
Uchwałę przesłano do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.
- 14. Uchwała Nr X/117/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie absolutorium dla Wójta Gminy Tuchomie z tytułu wykonania budżetu za 2019 rok.**
Uchwałę przesłano do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.
- 15. Uchwała Nr X/118/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie zmian w Budżecie Gminy Tuchomie na rok 2020.**
Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 23 lipca 2020 r., poz. 3323. Budżet Gminy Tuchomie był realizowany z uwzględnieniem zmian przyjętych niniejszą uchwałą.
- 16. Uchwała Nr X/119/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Tuchomie na lata 2020 – 2028.**
Wieloletnia prognoza finansowa była realizowana z uwzględnieniem zmian przyjętych niniejszą uchwałą.
- 17. Uchwała Nr X/120/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie zaciągnięcia długoterminowej pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku z przeznaczeniem na finansowanie planowanego deficytu budżetu Gminy Tuchomie.**
Uchwałą nr 192/g287/K/20 Kolegium RIO w Gdańsku z 23 lipca 2020 r. orzekło o nieważność niniejszej uchwały, w związku z czym uchwała nie została zrealizowana.
- 18. Uchwała Nr X/121/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie niedochodzenia rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.**
Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 20 lipca 2020 r., poz. 3246. Uchwała jest realizowana zgodnie z przyjętymi zapisami.
- 19. Uchwała Nr X/122/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg.**
Uchwałą ustalono wysokość stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg. Nadzór prawny Wojewody Pomorskiego, w wyniku badania niniejszej uchwały, wniósł uwagi do jej zapisów. Stosowna uchwała, uwzględniająca uwagi nadzoru prawnego, została podjęta na sesji Rady Gminy Tuchomie w dn. 30 września 2020 r. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 20 lipca 2020 r., poz. 3247. Uchwała stanowi podstawę ustalania wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych.
- 20. Uchwała Nr X/123/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie zmiany uchwały Nr VIII/98/2019 Rady Gminy Tuchomie z dnia 20 grudnia 2019 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla**

Powiatu Bytowskiego.

Niniejszą uchwałą określono wsparcie w formie dotacji celowej dla Powiatu Bytowskiego z przeznaczeniem na realizację przebudowy drogi gminnej nr 1729G na odcinku Tuchomie – Ciemno (zadanie zrealizowano) oraz drogi powiatowej nr 1767G na odcinku Tuchomie – Modrzejewo (zadanie zrealizowano).

21. Uchwała Nr X/124/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie zaliczenia drogi do kategorii dróg gminnych.

Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 20 lipca 2020 r., poz. 3248. Uchwała zalicza do kategorii dróg gminnych drogę zlokalizowaną na działce ewidencyjnej 1/5 w miejscowości Tągowie, jako przedłużenie istniejącej drogi publicznej nr 182074G. Dołączenie działki nr 1/5 do istniejącej drogi gminnej nr 182074G pozwoliło uporządkować przebieg drogi oraz zachować jej ciągłość.

22. Uchwała Nr X/125/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy najmu nieruchomości na okres do 1 roku.

Uchwała została zrealizowana – na okres do 31 grudnia 2020 r. zawarta została umowa najmu lokalu użytkowego o pow. 33,76 m² w budynku położonym przy ul. Jana III Sobieskiego 22 w Tuchomiu, z przeznaczeniem na gabinet stomatologiczny.

23. Uchwała Nr X/126/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie określenia warunków zwolnienia od ponoszenia opłat za pobyt dziecka w Gminnym Żłobku w Tuchomiu.

Przepisy uchwały w sprawie warunków zwolnienia od ponoszenia opłat za pobyt dziecka w Gminny Żłobku w Tuchomiu są stosowane. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 20 lipca 2020 r., poz. 3249.

24. Uchwała Nr X/127/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości gruntowej na rzecz użytkownika wieczystego, położonej w obrębie ewidencyjnym Modrzejewo.

Po przeprowadzeniu stosownej procedury nieruchomość została zbyta, zgodnie z zapisami uchwały, w dniu. 22 marca 2021 r.

25. Uchwała Nr X/128/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuchomie.

Uchwała weszła w życie w dniu podjęcia. Zmiany studium przyjęte niniejszą uchwałą są obowiązujące.

26. Uchwała Nr X/129/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Tuchomie.

Uchwałą ustanowiono regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Tuchomie. Nadzór prawny Wojewody Pomorskiego, w wyniku badania niniejszej uchwały, wniósł uwagi do jej zapisów. Stosowna uchwała, uwzględniający uwagi nadzoru prawnego, została podjęta na sesji Rady Gminy Tuchomie w dn. 30 września 2020 r. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 20 lipca 2020 r., poz. 3250. Zapisy uchwały są obecnie stosowane.

- 27. Uchwały Nr X/130/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów.**

Uchwałą określono szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowanie tych odpadów. Nadzór prawny Wojewody Pomorskiego, w wyniku badania niniejszej uchwały, wniósł uwagi do jej zapisów. Stosowna uchwała, uwzględniająca uwagi nadzoru prawnego, została podjęta na sesji Rady Gminy Tuchomie w dn. 30 września 2020 r. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 20 lipca 2020 r., poz. 3251. Zapisy uchwały są obecnie stosowane.

- 28. Uchwała Nr XI/131/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 30 września 2020 roku w sprawie zmian w Budżecie Gminy Tuchomie na rok 2020.**

Uchwałę przesłano do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku. Budżet Gminy Tuchomie był realizowany z uwzględnieniem zmian przyjętych niniejszą uchwałą.

- 29. Uchwała Nr XI/132/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 30 września 2020 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Tuchomie na lata 2020 – 2028.**

Wieloletnia prognoza finansowa była realizowana z uwzględnieniem zmian przyjętych niniejszą uchwałą.

- 30. Uchwała Nr XI/133/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 30 września 2020 roku w sprawie zaciągnięcia długoterminowego zobowiązania z przeznaczeniem na finansowanie planowanego deficytu budżety Gminy Tuchomie.**

Uchwałą nr 246/g287/K/20 Kolegium RIO w Gdańsku z 29 października 2020 r. orzekło nieważności niniejszej uchwały, w związku z czym uchwała nie została zrealizowana.

- 31. Uchwała Nr XI/134/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 30 września 2020 roku w sprawie zaciągnięcia pożyczki na wyprzedzające finansowanie zadań inwestycyjnych realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.**

Uchwałę przesłano do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku. Na podstawie uchwały zawarto umowę pożyczki na kwotę 300.000 zł – spłata nastąpi w roku 2021, po otrzymaniu środków z Unii Europejskiej.

- 32. Uchwała Nr XI/135/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 30 września 2020 roku w sprawie zaciągnięcia długoterminowej pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku z przeznaczeniem na finansowanie planowanego deficytu budżetu Gminy Tuchomie.**

Uchwałą nr 247/g287/K/20 Kolegium RIO w Gdańsku z 29 października 2020 r. orzekło nieważności niniejszej uchwały, w związku z czym uchwała nie została zrealizowana.

- 33. Uchwała Nr XI/136/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 30 września 2020 roku w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy najmu nieruchomości na okres do 15 lat.**

Zapisy uchwały umożliwiają zawarcie umowy najmu pomieszczenia w budynku GOK w Tuchomiu, z przeznaczeniem na usługi bankowe. Uchwała nie została zrealizowana. Niezależnie, w dn. 30 października 2020 r., zawarto umowę z Bankiem Spółdzielczym w Bytowie na najem pomieszczenia w budynku Urzędu Gminy w Tuchomiu.

- 34. Uchwała Nr XI/137/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 30 września 2020 roku w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy najmu nieruchomości na okres do 15 lat.**

Uchwała została zrealizowana – na okres 15 lat zawarta została umowa najmu lokalu użytkowego o pow. 36,00 m² w budynku Urzędu Gminy położonym na pierwszym piętrze przy ul. Jana III Sobieskiego 16 w Tuchomiu, z przeznaczeniem na usługi bankowe.

- 35. Uchwała Nr XI/138/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 30 września 2020 roku w sprawie określenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Tuchomie, w roku szkolnym 2020/2021.**

Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 26 października 2020 r., poz. 4372. Uchwałą ustalono średnią cenę paliwa w gminie Tuchomie w roku szkolnym 2020/2021 dla potrzeb ustalania kosztów związanych z dowozem dzieci do szkół.

- 36. Uchwała Nr XI/139/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 30 września 2020 roku w sprawie zmian w uchwale Nr X/129/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie przyjęcia regulaminu czystości i porządku na terenie gminy Tuchomie.**

Uchwałą ustanowiono zmiany w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Tuchomie. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 2 listopada 2020 r., poz. 4454. Zapisy uchwały są obecnie stosowane.

- 37. Uchwały Nr XI/140/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 30 września 2020 roku w sprawie zmian w uchwale Nr X/130/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów.**

Uchwałą ustanowiono zmiany dot. szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowanie tych odpadów. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 2 listopada 2020 r., poz. 4453. Zapisy uchwały są obecnie stosowane.

- 38. Uchwała Nr XI/141/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 30 września 2020 roku w sprawie zmian w uchwale Nr X/122/2020 rady Gminy Tuchomie z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg.**

Uchwałą ustalono wysokość stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 2 listopada 2020 r., poz. 4455. Zapisy uchwały są obecnie stosowane.

- 39. Uchwała Nr XI/142/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 30 września 2020 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru gminy Tuchomie – działek nr 505/5 i 505/6 położonych w obrębie geodezyjnym Tuchomie.**

Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego

z dn. 3 listopada 2020 r., poz. 4506. Uchwalony plan jest obecnie aktem prawa miejscowego, obowiązującym na terenie gminy Tuchomie.

40. Uchwała Nr XI/143/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 30 września 2020 roku w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie nieruchomości przez Gminę Tuchomie z zasobu Skarbu Państwa.

W dniu 2 marca 2021 r. zawarto umowę (akt notarialny) z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa w sprawie nieodpłatnego nabycia nieruchomości – działka nr 259/2 w Tuchomiu.

41. Uchwała Nr XI/144/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 30 września 2020 roku w sprawie wyrażenia zgody na nabycie do gminnego zasobu nieruchomości prawa własności nieruchomości gruntowej od osoby fizycznej.

Przeprowadzono procedury związane z podziałem nieruchomości (dot. poszerzenia drogi gminnej w Tągowiu). Obecnie zostanie sporządzony operat szacunkowy określający wartość nieruchomości, który będzie podstawą zawarcia umowy przeniesienia własności.

42. Uchwała Nr XI/145/2020 rady Gminy Tuchomie z dnia 30 września 2020 roku w sprawie wyrażenia zgody na zamianę nieruchomości.

Przeprowadzono procedurę wydania decyzji o warunkach zabudowy umożliwiającą zatwierdzenie podziału nieruchomości (dot. zamiany nieruchomości z przeznaczeniem na budowę chodnika łączącego plac rekreacyjny z WOK w Trzebiatkowej).

43. Uchwała Nr XI/146/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 30 września 2020 roku w sprawie zmiany uchwały Nr VIII/98/2019 rady Gminy Tuchomie z dnia 20 grudnia 2019 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla Powiatu Bytowskiego.

Niniejszą uchwałą określono wsparcie w formie dotacji celowej dla Powiatu Bytowskiego z przeznaczeniem na realizację przebudowy drogi powiatowej nr 1767G na odcinku Tuchomie – Borzytuchom etap I (w zakresie dot. przebudowy drogi powiatowej nr 1764G na odcinku Tuchomie – Modrzejewo)

44. Uchwała Nr XII/147/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 12 listopada 2020 roku w sprawie ustalenia wysokości stawek podatku od nieruchomości, opłaty od posiadania psów oraz opłaty targowej na terenie Gminy Tuchomie.

Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 7 grudnia 2020 r., poz. 5137. Uchwała została przesłana, w ramach nadzoru prawnego, do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku. Uchwała stanowi podstawę naliczania podatków w gminie Tuchomie w roku 2021. Uchwałą Nr 285/g287/P/20 z dnia 4 grudnia 2020 r. Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku wniosła zastrzeżenia do niniejszej uchwały. Uchwała uwzględniająca zastrzeżenia RIO został podjęta na sesji Rady Gminy Tuchomie w dn. 22 grudnia 2020 r.

45. Uchwała Nr XII/148/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 12 listopada 2020 roku w sprawie ustalenia wysokości stawek podatku od środków transportowych.

Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 7 grudnia 2020 r., poz. 5138. Uchwała została przesłana, w ramach nadzoru prawnego, do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku. Uchwała stanowi podstawę naliczania podatków w gminie Tuchomie w roku 2021. Uchwałą Nr 286/g287/P/20 z dnia 4 grudnia 2020 r., Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku wniosła zastrzeżenia do niniejszej uchwały. W zakresie wskazanych przez RIO zastrzeżeń, w roku 2021,

obowiązują stawki podatku ustalone i obowiązujące w roku 2020.

- 46. Uchwała Nr XII/149/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 12 listopada 2020 roku w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta stanowiącej podstawę do obliczania podatku rolnego na obszarze Gminy Tuchomie.**

Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 7 grudnia 2020 r., poz. 5139. Uchwała została przesłana, w ramach nadzoru prawnego, do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku. Uchwała stanowi podstawę naliczania podatków w gminie Tuchomie w roku 2021.

- 47. Uchwała Nr XII/150/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 12 listopada 2020 roku w sprawie ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w gminie Tuchomie oraz zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym.**

Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 7 grudnia 2020 r., poz. 5140. Uchwała stanowi podstawę naliczania opłat za gospodarowanie odpadami w gminie Tuchomie.

- 48. Uchwała Nr XII/151/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 12 listopada 2020 roku w sprawie ustalenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy Tuchomie, dla nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno – wypoczynkowe.**

Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 7 grudnia 2020 r., poz. 5141. Uchwała stanowi podstawę naliczania opłat za gospodarowanie odpadami w gminie Tuchomie.

- 49. Uchwała Nr XII/152/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 12 listopada 2020 roku w sprawie ustalenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, położonych na obszarze Gminy Tuchomie oraz warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej.**

Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 7 grudnia 2020 r., poz. 5142. Uchwała stanowi podstawę do składania deklaracji dot. gospodarowania odpadami w gminie Tuchomie. Uchwałą Nr 291/g287/P/20 z dn. 14 grudnia 2020 r., Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku wniosła zastrzeżenia do niniejszej uchwały. Zastrzeżenia te nie miały wpływu na terminowe wdrożenie zapisów uchwały.

- 50. Uchwała Nr XII/153/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 12 listopada 2020 roku w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Tuchomie.**

Na podstawie niniejszej uchwały wypełniono ustawowy obowiązek wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji (ściekowej) Tuchomie, z obszarem obejmującym miejscowości Ciemno, Modrzejewo, Piaszno, Tągowie, Tuchomie i Tuchomko.

- 51. Uchwała Nr XII/154/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 12 listopada 2020 roku w sprawie zmian w Budżecie Gminy Tuchomie na rok 2020.**

Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn.

9 grudnia 2020 r., poz. 5237. Budżet Gminy Tuchomie był realizowany z uwzględnieniem zmian przyjętych niniejszą uchwałą.

- 52. Uchwała Nr XII/155/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 12 listopada 2020 roku w sprawie zaciągnięcia długoterminowej pożyczki z przeznaczeniem na sfinansowanie zadania pod nazwą „Modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy Tuchomie” i finansowanie planowanego deficytu budżetu.**

W dniu 15 grudnia 2020 r. zawarto umowę pożyczki z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku na kwotę 380.000,00 zł., z terminem spłaty do 31 grudnia 2025.

- 53. Uchwała Nr XII/156/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 12 listopada 2020 roku w sprawie zaciągnięcia długoterminowego zobowiązania z przeznaczeniem na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek.**

W dniu 28 grudnia 2021 r. zawarto umowę kredytu z Bankiem Spółdzielczym w Bytowie na kwotę 1.120.000,00 zł, z terminem spłaty do 31 grudnia 2028 r.

- 54. Uchwała Nr XII/157/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 12 listopada 2020 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Tuchomie na lata 2020 – 2028.**

Wieloletnia prognoza finansowa była realizowana zgodnie z przyjętymi zmianami.

- 55. Uchwała Nr XII/158/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 12 listopada 2020 roku w sprawie przyjęcia Roczno Programu Współpracy Gminy Tuchomie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021.**

Uchwała stanowi podstawę konkursu na realizację w Gminie Tuchomie w 2021 r. zadań publicznych przez organizacje pozarządowe.

- 56. Uchwała Nr XIII/159/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 22 grudnia 2020 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Tuchomie na lata 2021 – 2028.**

Uchwałę przesłano do Regionalnej Izby Obrachunkowej. Wieloletnia Prognoza Finansowa gminy Tuchomie była realizowana zgodnie z podjętą uchwałą.

- 57. Uchwała Nr XIII/160/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 22 grudnia 2020 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy Tuchomie na 2021 rok.**

Uchwałę przesłano do Regionalnej Izby Obrachunkowej. Budżet gminy Tuchomie na rok 2021 jest realizowany zgodnie z przyjętą uchwałą. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 21 stycznia 2021 r., poz. 222.

- 58. Uchwała Nr XIII/161/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 22 grudnia 2020 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021.**

Uchwałę przesłano do Regionalnej Izby Obrachunkowej. Gminny Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 jest obecnie realizowany.

- 59. Uchwała Nr XIII/162/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 22 grudnia 2020 roku w sprawie zmian w Budżecie Gminy Tuchomie na rok 2020.**

Budżet Gminy Tuchomie był realizowany z uwzględnieniem zmian przyjętych niniejszą uchwałą. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 21 stycznia 2021 r., poz. 223.

60. Uchwała Nr XIII/163/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 22 grudnia 2020 roku w sprawie zmiany statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchomiu.

Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 21 stycznia 2021 r., poz. 224. Zmieniony zgodnie z niniejszą uchwałą Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchomiu stanowi podstawę funkcjonowania tej jednostki organizacyjnej gminy.

61. Uchwała Nr XIII/164/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 22 grudnia 2020 roku w sprawie zatwierdzenia rocznego planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Tuchomie na 2021 rok.

Plan pracy realizowany jest przez Komisję Rewizyjną Rady Gminy Tuchomie.

62. Uchwała Nr XIII/165/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 22 grudnia 2020 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr XII/147/2020 Rady Gminy Tuchomie z dnia 12 listopada 2020 roku w sprawie ustalenia wysokości stawek podatku od nieruchomości, opłaty od posiadania psów oraz opłaty targowej na terenie Gminy Tuchomie.

Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dn. 21 stycznia 2021 r., poz. 225. Uchwała została przesłana, w ramach nadzoru prawnego, do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku. Uchwała stanowi podstawę naliczania podatków w gminie Tuchomie w roku 2021.